Incunabula

Aesopus. Esopus moralisatus cum bono commento. 1492.

Hain Repert. bibl. N. 310.

Panzer Ann. IV. 56. 465.

Hain Repert. bibl. N. 310.

Esopus moralisatus cum bono cōmento

Esopus moralisalisatus

Harband.

Liber Esopi

Grecia disciplinarũ

mater ⁊ artiũ inter ceteros (quos mũdo tulit sapien-tes) vnũ edidit memorie dignuʒ Esopũ noie. Erat em̃ ingenio clarus. studio sedulus. ⁊ placidꝰ facũdia Qui inter cetera (q̃ scripserat vtilia fabulaꝝ exẽpla) vtilibꝫ plena etiã litteris ꝯmisit. ⁊ in vnũ redigit opusculũ. In quo ⁊ paruuli diligẽtes instruãtur. ⁊ iocũdi reddant adulti. Liber igit iste primo grece ꝯscriptꝰ est ab Esopo. Post hoc a romulo imꝑatore romano ad instruendũ Tiberiũ filiuʒ suũ in latinũ venit. Deinde rex anglie Afferꝰ in anglicã linguam eam etiaʒ transferri precepit Esopus itaqꝫ de fabulis agens res inaiatas introducit loquens videlicet ⁊ bestias ⁊ volucres. et fabulose de eis scripsit. sed de singulis moraliter ꝯcludit.

delectet vtile sit intendit pñs liber
Ut iuuet et prosit conatur pagina presens
maiorẽ faciũt vtilitatẽ vtilia. i. iocosis s̃monibꝫ
Dulcius arrident seria picta iocis
pñs liber generat dulcedinẽ fabulis
Ortulus iste parit fructum cum flore: fauorem
. i. fabula . s. fructꝰ . s. flos. splẽdet
Flos ⁊ fructus emunt hic sapit. ille nitet
. i. ꝟtus moralis fabula delectat. vtilitatẽ fabula
Si fructus plus flore placet. fructum. si flos
. i. si hꝫ maiorẽ delectatõem: in flore ambo scʒ flos ⁊ fructꝰ placeãt
Plus fructu florem. si duo carpe duo
pigrũ pigritaret animũ
Ne mihi torpentem sopiret inertia mentem
. s. in oꝑe vigilare debet. i. intellectꝰ meꝰ acceptauit
In quo peruigilet mens mea: mouet opus
opis p̃miũ ꝑueniat de oꝑe fabuloso
Ut messis precium de vili surgat agello
arida ꝟba imple . i. tua grã
Verbula sicca deus imple rore tuo
fabulaꝝ facultas: moraliũ ꝟtutũ sufficientẽ ostẽsionẽ
Verborum leuitas morum fert pondus honestum
abscõdit durus cortex bonũ fructũ
Ut nucleum celat arida testa bonum

Anteqꝫ ꝓcedat ad textũ aliq̃ sunt p̃mittenda. Et p̃mo de causis huius libri. Vñ notandũ ꝙ p̃ntis libri (sicut alioꝝ libroꝝ) q̃tuor sũt cause. scʒ materialis. formalis. efficiẽs: ⁊ finalis. Vñ cã materialis siue subiectũ huiꝰ libri ẽ s̃mo fabulosus in respectu ad ꝟtutes morales Causa formalis est duplex. s̃m ꝙ duplex est forma. scʒ forma tractatꝰ ⁊ formas

Cum cōmento

tractādi. Forma tractādi est modus agēdi. q̄ in ꝓposito est metric⁹. Sʒ forma tractat⁹ ꝯsistit in ꝯpōne. ⁊ explicabit̄ ꝑ ꝯtinuas actōes ⁊ diuisiones. Causa efficiēs dr̄ fuisse Esopus. q̄ erat grecus. vnde (vt fert) pn̄s liber ꝯscript⁹ erat in greco. sʒ postea iussu Rhomuli imꝑatoris rhomanorū fuit trāslat⁹ in latinū. ⁊ h̄ ꝓpter filios ei⁹ q̄s voluit instrui ꝑ doctrinas hui⁹ libri. Cā finalis est duplex. scʒ intrinseca ⁊ extrinseca: Finalis intrinseca est cognitio eoꝝ q̄ tradunt̄ in hoc libro. Sʒ extrinseca est vt nos ꝑ documenta ⁊ fabula hui⁹ libri gradiamur ad bonos mores: His visis accedēdū est ad formā tractat⁹. s. diuisionē libri. Diuidit̄ ergo iste liber in duas ꝑtes ꝓ̄ncipales. scʒ in ꝓhemialē ⁊ in executiuā. scd̄a ibi (Dū rigido) Pars ꝓhemialis p̄t diuidi in q̄tuor ꝑtes. Nā ꝑ̄mo autor innuit delectatōez ⁊ vtilitatē hui⁹ libri. Scd̄o tāgit cām suscepti oꝑis. ibi (Ne mihi torpētē) Tercio inuocat diuinū auxiliū. ibi (Vt messis ꝑciū) Quarto excusat se de facilitate stili. ibi (Verboꝝ leuitas) Notādū igit̄ ꝙ autor dr̄ in textu ꝙ pn̄s liber nedū est iocūd⁹ sʒ etiā est vtilis ad instructionē moꝝ. ⁊ ꝗ̄ p̄t apte subordinari ꝓ̄hie morali. Est em̄ duplex poetria. q̄dā est ad delectatōem tm̄. ⁊ talis nō subordinat̄ alicui ꝑti ꝓ̄hie. Alia est q̄ ꝯsistit ad vtilitatē. ⁊ talis est ista. vn̄ Orati⁹. Aut ꝓdesse volūt. aut delectare poete. ⁊ hoc est q̄d dr̄ (Vt iuuet ⁊ ꝓsit ⁊c̄) Pro quo notādū ꝙ autor declarās simul delectatōem ⁊ vtilitatē huius libelli innuit hanc sn̄iam. ꝙ pn̄s pagina. i. pn̄s libellus dʒ describere fabulas ad delectatōez et etiā ꝟtutes morales q̄ sunt ad vtilitatē. Si aūt aliq̄s q̄reret q̄re autor nō solū tangit ꝟtutes absq̄ fabulis Ad hoc rn̄dit autor cū subdit (Dulcius arridēt) Nā seria siue vtilia magis delectāt siue alliciūt q̄n sunt depicta reb⁹ iocosis: ⁊ ꝓpter hoc in isto libello erūt ꝟtutes ꝯmendande cum fabulis ꝑ̄mittēdo fabulas ⁊ subiūgēdo ꝟtutes. Tūc ibi (Ortulus iste parit) autor magis declarat vtilitatē libelli dicēs. ꝙ in isto libello est flos cū fructu. q̄ faciūt hoīem fauorabilē. ⁊ q̄ vult caꝑe fructū p̄t caꝑe. ⁊ q̄ florem etiā p̄t caꝑe. ⁊ q̄ vtrūq̄ etiā rapiat vtrūq̄. Et nota ꝙ autor ꝯꝑat sermonē fabulosum flori. ⁊ ꝑ fructū dat intelligere ꝟtutes morales. q̄r sicut flos est modici valoris sine fructu. sic etiā sermo fabulosus est modici valoris sine ꝟtutib⁹ que trahūtur ex fabulis

puertit. rostro. i. lutū .i. q̄rit grana
Dum rigido fodit ore fimum. dum queritat escam — De gallo et iaspide
ꝑ q̄n āmirat̄ reꝑta tali lapide tal' auis dr̄
Dum stupet inuenta iaspide gallus ait
turpi .s. infimo. i. splendidi
Res vili preciosa loco nitidiq̄ decoris
luto vtilitatis
Hac in sorde iaces. nil mihi messis habes
scʒ lapidi scʒ ille inuētor. s. aut faber
Si tibi nunc esset. qui debuit esse repertor
nitorē fim⁹ abscōdit splēderet
Quem limus sepelit viueret arte minor

Liber Esopi

lapidi precioso. s. ego gall⁹ sū vtilis gallo lapis p̄ciosus
Nec tibi conuenio. nec tu mihi. nec tibi prosum
s. gallo. lapis p̄ciose. magis. desiderio. min⁹ p̄ciosa: s. grana
Nec tibi tu prodes: plus amo cara minus
p gallino. i. imprudēte sapiētie
Tu gallo stolidum tu iaspide pulcra sophie
s. munera. intelligas. fatuo scz ꝯtutū z moꝝ
Pulcra notes. stolido nil sapit ista leges

Finita pte phemiali. hic ꝯñter autor ponit ptem executiuā. Et pt diuidi in tot ptes q̄t ponit fabulas. Primo autor ponit vnā fabulā. cui⁹ documētū est tale. ꝙ stulto ac vicioso nō valet scia. vel ꝙ stulti ꝑuipēdūt sciam. Et hoc ostendit p quādā fabulā de gallo. Nā gallus quadā vice q̄rens escā fodiendo fimū inuenit lapidē p̄ciosum latentē in loco imūdo. Cui dixit gallus. tu iaces in loco vili z imūdo tu nō es vtilis mihi. sed si aurifaber vel alius gēmarū cupidus te inuenisset ꝑ eum ad splēdorem tuū venires et honores ꝑcipes. Ergo ꝯo escam quero z te nō honorabo. q̄z tu nō ꝓdes mihi. nec ego ꝓsum tibi: nec de te curo. q̄z amo min⁹ cara z vilia. scz grana z silia que mihi ꝓsunt ad nutrimentum. Deinde subdit doctrinā hui⁹ fabule. dicens ꝙ ꝑ gallū debemus intelligere stultum. per lapidē preciosum sciam z sapiam. Unde sicut gallus spernit lapidē p̄ciosum tanq̄z sibi nō valentē neq̄z vtilē. sic etiā stultus spernit sapientiā. eo ꝙ nō reputat eā necc̄ariam neq̄z vtilem.

De lupo et agno

comedit cōedit sitim patiť agnus
Et lupus. est agnus. sitit hic. sitit ille fluentem
inequali via s. tā lup⁹ q̄z agn⁹. aquā fluentē
Tramite non equo querit vterq̄z lacum
in supiori pte. potat. i. aque. i. in inferiori pte aque
In summn bibit amne lupus. bibit agnus in ymo
s. agnū pauor inuadit s. litigia faciente
Hunc timor impugnat. verba mouente lupo
maculasti scz lupo mūde aq̄. formositatē
Rupisti potum mihi riuiq̄z decorem
h̄ aial. s. sibi imputatū causa defendēs
Agnus vtrunq̄z negat. se ratione tuens
s. lupo dānū intuli
Nec tibi nec riuo nocui. nam prona supinum
ignorat p nō z et aqua claritate sua
Nescit iter. nec adhuc vnda nitore caret
clamat. s. suo scd̄ario. s. lupo nociua s. tu agne
Sic clamat ore lupus. iterum mihi damna minaris
nō intēdo vobis inferre dānū. s. agno. s. ait. minaris mihi
Nec minor agnus ait. cui lupus immo facis.

Cum cõmento

scʒ minatus est etiã trãsactis
Fecit idem tuus antepater sex mensibus actis
p̄rem seq̄ris mori
Cum bene patris es: crimine patris obi
dixit nõ dum sum adeo senex
Agnus ait. tanto non vixi tempre. predo
dicit s^e adhuc. s. lup^9 gerẽs furtũ. s. agnũ necat
Sic tonat: an loquaris furcifer. huncq̄ʒ vorat
innocẽti agno. s. lup^9. occasionẽ interficiẽdi
Sicq̄ʒ nocet innocuo nocuus. causamq̄ʒ nocendi
s^e p totũ mũdũ tales tyrãni
Inuenit. hi regnant qualibet in parte lupi

Hic ponit documentũ q̄ mali tyrãni ꝛ potentes de facili inueniũt cãm nocendi paupib᷒ ꝛ impotẽtib᷒. qd̄ sic inuit. Nã q̄dã tpe dũ lup^9 ꝛ agnus simul biberent. tũc lupus q̄uis stetit in pte supiori ꝛ agn^9 in pte inferiori tñ cũ haustũ faceret erexit se ꝛ dixit ad agnũ. Tu (q̄ lanã portas in deceptõem) semp meis offensis insistis. Agn^9 ṽo ad hãc vocẽ tremid^9 timide rñdit sic. Dñe potẽs q̄re mihi tã aspere loq̄ris innocẽti. cũ ego paruulus nullas offensas tibi inferre possem. Ait turbas aq̄s q̄s bibere volo. Rñdit agn^9. salua reuerẽtia q̄ tu stas supius longe a me ꝛ ego inferius. q̃uo g̃ possem tibi aq̄s turbare. Tũc aũt exasperat^9 lupus ait iterũ Tu nimis es garrulus. ꝛ iurgia mecũ multiplicare p̄sumis sicut pater tuus. q̄ nõdũ trãsactis trib᷒ mensib᷒ de eodem in hoc loco mihi forefecit. qd̄ in te merito redũdabit. Et ait agnus Cur sic in me patris culpas refundis qui nõ dum natus eram. Ait lup^9. q̄ sic loq̄ris mihi volo te corrigere. ꝛ irruẽs in eum guttur eius crudeliter apprehendit ꝛ finem ṽborũ fecit Moraliter sic tyranni faciũt cũ innocentũ res vel mortẽ cupiunt siue iuste siue iniuste eos spoliando opprimunt

De mure et rana

illi^9 aialis viam in occursũ illi aiali
Muris iter rumpentem lacu venit obuiam muri
hoc aial clamosa auxiliũ impedire desiderat
Rana loquax. et opem pacta nocere cupit
oẽm modũ. i. pestilẽti s^e praua
Omne genus pestis superat mens dissona verbis
volũtatis dulciloquiũ ornat
Cum sentis animi florida lingua poscit
tale aial tale aial cũ filo annectat ausa est
Rana sibi murem filo confederat: audet
alligare cũ filo frãgere p fraudẽ fidelitatẽ
Nectere fune pedem. rumpere fraude fidem
s. rane p̄nectit s. muris. s. rane intẽtio. s. muris
Pes coit ergo pedi q̄ʒ. mens a mente recedit

Liber Esopi

vide .s.rana ⁊ mus scȝ rana.scȝ murē
Ecce natant.trahitur ille.sed illa trahit
scȝ rana tēdit ad fundū periclitari faciat
Mergitur.vt secum murem demergat in ymo.
periculū maris naufragiū patiꝛ .i:fiducia
Naufragium faciens.naufragat ipsa fides
nitiꝛ ad fundū natare .i.eleuat se ꝯtrariaꝛ
Rana studet mergi.sed mus emergit ⁊ obstat
periculo ꝑsītes augmētat .i.pauor
Naufragio vires suggerit ipse timor
talis auis feroci capit .i:bellū
Miluus adest.miserum truci rapit vngue duellum
.s.milu⁹ scȝ rana ⁊ mus intestina fracta natās
Hic iacet.ambo iacent.viscera rupta fluunt
scȝ oēs illi dicūt impediūt
Sic pereant.qui se fatentur ⁊ obsunt
.i.q̄ intēdit aliū decipe
Discat in autorem pena redire suum

Hic ponit documentū ꝙ nemo dȝ alteri aliq̄d ꝓmittere qđ nō intēdit fa-
cere.qꝛ sepe alios intendētes decipe seipsos decipiūt.qđ innuiꝛ nobis ꝑ
ranā ⁊ murē. Mure in ostio molendini suꝑ limen residēte.superuenit rana
ex campo.⁊ mure salutato cui⁹ illa dom⁹ esset eū interrogauit.quā suam
esse rñdit. Rogauit g̃ rana ipm murē vt ip̄am nocte illa in hospicio susci-
peret. Cui mus benigne eā intrare ꝯcessit.factaqȝ hora cene apposuit ei
grossam farinaȝ dicens ei vt lete ꝯmederet qꝛ bñ sibi faueret.⁊ si meliora
haberē etiā apponerē. Et placuit rane locus ⁊ cib⁹.sed cū potus diu ex-
pectatus nō venit.rana g̃ potu assueta sitibūda tristis recedit.⁊ dixit ꝙ
mallet esse sub molendino absqȝ tali cibo q̄ꝫ in molēdino sine potu. Cui
mus ait molestū sibi eē ꝙ oblata sibi nō placerēt.⁊ iurauit se nunq̄ȝ tā bñ
ꝓcuratā fuisse.⁊ de illo bñficio recōpensam se velle habere dixit: Illis au-
ditis rana rñdit.ꝙ si secū ad sua vellet trāsire sibi reddere vellet cibū cuȝ
potu in copia: Cui mus assentiens pariter iuerūt ꝑ prata ad fluuiū.erat
aūt rana ore plena.⁊ mus incipiebat deficere ex ieiunio.sed ipm rana cō-
fortauit.et in vicino domū suā esse dixit.tandē itaqȝ prato a mure vix ꝑ-
transito venerūt ad fluuiū.⁊ ait rana.hanc aquā trāsire debemus qꝛ do-
mus mea hic vltra est. Fessus igiꝛ mus ex longa via attediatus ad ra-
nā sic inq̄t:amiciciā tuā inuite ꝑdo.sed hospiciū tuū adire nequeo.qꝛ ro-
re prati grauatus adhuc grauiorib⁹ aq̄s me ꝯmittere nō audeo: Ait g̃
rana.turpe est mō desistere ⁊ viā breuē non ꝑficere:si fessus es ⁊ debilis
ego iuuabo te ne in aqua deficias.faciamus ergo sic:filo nos alligabim⁹
tu in collo ⁊ ego in pede meo.⁊ sic te adiuuabo. Cuius dictis mus acq̄-
euit. Ipsis itaqȝ in medio fluminis iam positis rana exclamando dixit,
ego ꝯfisa nimis meis virib⁹ iam deficio ⁊ ad profunduȝ ducor peritura.
sponteqȝ se submergens muri machinata est naufragium.⁊ sic muread

huc existente ad litus fraudem intellexit. et sic orta est ibi lis magna inter ambas partes: illis in partē trahentibꝫ. rana namqꝫ ad fundum traxit ⁊ mus ad litus. Dū em̄ sic pariter ꝯtenderēt. miluus (qui forte spectatrix erat) miserū dirimit duellum. murem vnguibꝫ arripiens. ⁊ annexā ranā similiter trahens. qui cū se ad mortē trahi videret sic fertur locuta fuisse Qui socio suo parat opprobrium nō immerito cadit in laqueū. Allegorice per ranam pt illigi caro humana. per murē aūt intelligitur anima q̄ aduersus carnē semper militat. caro ꝯcupiscit aduersus spūm: ⁊ spūs aduersus carnem. Caro em̄ nititur trahere animam ad terrena ⁊ carnales delectationes. anima vero resilit ad bona opera. et istis sic litigātibꝫ venit miluus. i. diabolus quasi bolus. i. morsus duorū. scz corporis ⁊ anime et rapit ambo. Vel aliter. sicut tangitur in fine littere. per ranā intelliguntur deceptores bonū dicentes sed deceptōem intendentes. ⁊ sepe ꝯtingit tales in illam (quam alijs preparauerūt) foueam cadere. Iuxta illud Incidit in foueam quam fecit

De cane et oue

coram iudice   coheret   scz ad iudicādū   aduertit
In causam canis vrget ouem. ⁊ arbiter audit.
soluat   .s. ꝯcessum   scz ouis. s. debere panē
Reddat ouis panem. vult canis. illa negat
in pte canis ꝯtra ouē. testatur   testatur   testatur   scz isti tres
Pro cane   stat miluus stat vultur. stat lupus instant.
ꝑmisit   restituere   tribuat
Panem (quem pepigit reddere) reddat ouis
soluere   scz ouis nō tenetur   scz ouis   restituere
Reddere non debet. nec habet quod reddere possit
soluat   iudex   testatur   agno
Et tamen vt reddat arbiter instat oui
ideo   q̄uis   adest   sᵉ ouis   .i. lanā
Ergo suum licet instat hyems pretendit amictum
.i. frigidū ventū   sustinet   lana   sᵉ ouis
Et boream patitur. vellere nuda suo
mēdicā acqrit   pigricia testāte
Sepe fidem falso mendicat inertia teste
innocētia   delicti   astucia decipi
Sepe solet pietas criminis arte capi

Hic autor ponit aliā fabulā dicēs q̄ quodā tpe canis traxit ouē in cām pro pane quem dixit illi ꝯcessisse. sed ouis hoc negauit dicens se nunq̄ panē a cane mutuasse. Iudex ergo canē interrogauit si testes haberet seu fideiussores. qui tres testes noīauit. scz lupum miluum ⁊ vulturem. et iudex ab illis veritatē reqrit. at illi testimonium veritatis cani dederūt. q2 partē habere sperabant in oue si damnaretur. Iudex ergo precepit quatenus de debito suo cani satisffaceret. ex quo idoneis testibꝫ ꝯuicta esset. sed illa misera ouis nihil habuit preter lanam quod dare posset. ⁊ hyems erat

Liber Esopi

canis fortiter instabat. ouis q̄ lanā exuens eā cani p̄ñtauit ꝛ nuda remā
sit. Canis aūt hac satisfactōe nō ɔtēt⁹ in pellē ipsius pepegit. ꝛ irruens
sup eā cū falsis testib⁊ suis lupo ꝛ miluo miserā illam miseriorez reddidit
Moralit̄ sic ꝑuersi ꝛ fallaces faciūt qñ res alioꝝ appetūt tūc cū suis cō
plicib⁊ tractāt qualit̄ iudicijs suis eos subuertere possint

De potentib⁊ et paupib⁊

.i. equali euētus dona accipiāt
Ergo ratione pari fortune munera sumant
accipiūt pacē agn⁹ ista q̄tuor aīalia
Sumunt fedus ouis capra iuuenca leo
illud aīal: pñs est s^e p̄dcā q̄tuor aīalia possessor
Ceruus adest. ceruum rapiunt. leo sic ait. heres
s^e detur
Prime partis ero. nam mihi primus honor
ꝑtegit fortitudo
Et mihi defendit partem vis prima secūdam
donat terciā ꝑtē nisus
Et mihi dat maior terciam iure labor
frāgit dilectiōem
Et pars quarta meum (nisi sit mea) rumpit amorem
bona cōia s^e leo possidet debiliores opprimēs
Publica solus habet fortior yma premens
potēti iūgat debilis postulat pñs fabula
Ne forti societ fragilis. vult pagina presens
q̄ debili fidelis nō sciat diues
Nam fragili fidus nesciat esse potens
Hic ponit documētū q̄ hoīes paupes (q̄ sunt ꝑue potētie) nō debēt se so
ciare potētib⁊. qñ potētes semꝑ volūt hr̄e ꝑtē meliorē. qđ innuit̄ nobis ꝑ
leonē caprā vaccā ꝛ ouē. Ista aūt aīalia ɔpactū fecerūt inuicē q̄ quecun
q̄ rapina eis occurreret illā inter se diuiderēt Accidit aūt q̄ capiebāt cer
uū quē in q̄tuor ꝑtes diuiserūt. q̄ diuisiōe facta dixit leo. ex q̄ rex suz ideo
rōne regalis dignitatis ꝓma ꝑs erit mea. scđa ꝑs etiam q̄ fortior vobis
sum. tercia ꝓo ꝑs mihi iure debet̄. q̄ vobiscū laboraui. q̄rtā ꝓo ꝑtē si q̄s
capere voluerit me⁹ nō erit amic⁹. q̄re alia aīalia timore leonis ɔcussa fugi
erūt. ꝛ nullā ꝑtē acceperūt Moralit̄ ꝑ leonē intelligunt̄ potētes ꝛ per
alia aīalia intelligunt̄ impotētes. si aūt ɔtingat q̄ paupes hñt aliq̄d diui
dere cum potentib⁊. potentes accipiūt pro se partes meliores

De cane et sua vmbra

natat portās massam carnis dat s^e de se
Dum canis ore gerens carnem. caro porrigit vmbram
adheret inuadit vndas
Umbra coheret aquis. has canis vrget aquas
s^e hñde s^e quā habebat vero lucro sez vmbrā
Spem carnis plus carne cupit. plus fenore signum

Cum commento

lucri veri . s^e canis quā hēbat s^e carnis hn̄de]
Fenoris os aperit. sic caro spesq3 perit
p incertis dimitti
Non igitur debent pro vanis certa relinqui
s^e bona aliqs diligit statim s^e bonis
Non sua si quis amat. mox caret ipse suis

Hic au.po.aliam fabulā cui⁹ documentū est. q hō prudens nō d3 dimittere certa q̄uis sint modica p incertis q̄ reputanł magna.q2 modica res certa plus v3 q̄3 magna res incerta. iuxta illō Plus v3 in manib9 passer q̄3 sub dubio grus Istud nobis innuit p canē qui natauit p aq̄s massam carnis in ore gerēs.z vidit in aq̄s vmbrā carnis maiorē q̄3 erat frustum qō hēbat in ore. z sic cupiēs illud frustū magnū apit os ad capiēdū illud.z sic tandē cum os apiuit amisit tam carnē verā q̄3 vmbrā carnis

Allegorice p carnē intelligił hō pcus vel auar⁹ q̄ multotiēs q̄rit bona aliena.z q̄nq3 ɔtigit q talis ex nimia cupiditate amittit bona ppria Vel aliter p canē possum⁹ intelligere hoiem.q̄ dimisso xpo bono inheret bonis terrenis. iō finalił remanet vacu⁹.eo q ipso moriēte summū bonū nō q̄sivit. vn̄ bona tpalia dimittit moriēs in man⁹ alioꝝ. z sic a se transeūt bona tpalia sic acq̄sita. z cum hoc amittit bona eterna

De fure vxorem ducēte

mulier maritał collectio vicinoꝝ letał
Femina dum nubit furi vicinia gaudet
sapiens narrat
Vir bonus z prudens talia verba mouet
pheb9 duxit vxorē illi⁹ dei h elemtū q̄rimonijs
Sol pepigit sponsam.iouis aures terra querelis
pcussit rōem q̄re esset tristis dixit
Pertulit.z causam cur foret egra dedit
vxor vno q̄d fiet s^e generat⁹ sol
Sole necor solo.quid erit si fuerit alter
quantū sustinebo faciet caliditatꝫ copia
Quid patiar: quid aget tanta caloris hyems
inhibet hec fabula dare s^e illis
Hic prohibet sermo letum prebere fauorem
maleficia ppetrarūt maleficia intendūt
Qui mala fecerunt. aut malefacta parant

Hic au.po.aliā fabulā. q q̄dā tpe fur q̄dā duxit vxorē.ad cui⁹ nuptias vicini ɔuenerūt gaudētes z letātes. qō vidēs vir q̄dā discret⁹ z sapiēs ptulit hanc fabulā Quodā tpe sol debebat ducere vxorē. vt filios sibi cōformes generaret. qō pcipiēs vniuersa terra ɔsiderās piculū qō inde immineret. z dixit ardores vni⁹ solis se vix posse tolerare. q̄d ḡ fiet si pl'es soles generarenł. z clamās in celū q̄rulosis vocib9 iouē summū deoꝝ inuocauit. q̄tenus illi piculo obuiaret. Iupił autē miscd'ia motus pcepit solē sine vxore pmanere. Quasi di. iste vir sapiēs O vos boni vicini res v̄ras pditis p istū vnicū furē. q̄d ḡ erit si iste fur alios genuerit fures. q̄re mul-

tum incipiẽter agitis ꝙ ad nuptias ei⁹ venitis gaudẽtes Ista fabula docet nos moralit. ꝙ melius est hr̃e vnũ principe q̃ꝫ plures. nã si pl'es sint subditi eis nõ sufficiũt. ⁊ illis ꝓ honore discordãtib⁊ nescit ppl's cui adhe reat. vel sub q̃ tutius viuat. ⁊ sic rapine homicidia ⁊ alia mala oriunt.

De lupo et grue

stricta torquet colli s. in collo
Arta lupum cruciat via gutturis osse retento
s. lup⁹ petit cyrurgicũ dona tributur⁹ auxiliũ
Mendicat medicum. multa daturus opem
tal'auis p̃mia poscit ex gutture lupi extracto
Grus promissa petit. de faucibus osse reuulso
s. grui dixit ecce .i. ex grã salua
Cui lupus. en viuis munere tuta meo
potuissem abscindere
Nonne tuum potui morsu precidere collum
p̃mium
Ergo tuum munus sit tua vita tibi
subuenisse s. hoib⁊ puersa s. hoĩm
Nil prodest prodesse malis. mens praua malorum
ingrat⁹ recepti nõ veret beneficij
Immemor accepti non timet esse boni

Hic au. po. aliã fabulã. cui⁹ documentũ est. ꝙ nõ expedit malis hoib⁊ bñfacere. q: sunt ingr̃i ⁊ beneficioꝝ imemores. ⁊ istud innuit nobis ꝑ lupũ et gruẽ. Quodã em̃ tp̃e dũ lupus ꝯsumpt⁊ carnib⁊ ossa roderet. ⁊ ꝑticula ossis gutturi ei⁹ inhesisset. magnũq; dolorẽ sibi intulisset. lupus g̃ potẽs in curia regis leonis vt summ⁹ p̃positus regis fecit oẽs bestias ꝯgregari sperãs ab aliquo medelã sui doloris ꝑcipere. q̃siuit si aliq̃ bestiaꝝ hr̃et ar tem medicine. q̃ suo poterit subuenire dolori. Adducta est itaq; grus ad lupi infirmi presentiã. que salutiferã ꝑmittit lupo medicinã. si ꝓ suis la borib⁊ premiũ ꝯsequi posset. lupus g̃ his v̾bis ꝯsolatus dixit se in tanta nccitate ꝯstitutũ nullis velle ꝑcere expẽsis. ꝑmittit g̃ munera mḡna si sa nitatẽ ꝯsequi posset. Grus aũt collo suo in guttur lupi imisso cãm sui do loris extraxit. ⁊ sic lupus sanat⁹ est. quo facto grus suam petijt mercedẽ. Cui lupus rñdit. nõne magna mec pietat⁊ munera recepisti dũ de gut ture meo caput tibi sanũ emisi. si g̃ sapiens esses h̾ munere cõtenta fores et maxĩe cum scias gruinas carnes me desiderare ⁊ mihi sanas eẽ in hac ĩfirmitate. Moralit̾ ꝑ gruẽ intelligunt̾ paupes ⁊ impotẽtes. q̃ sunt sub potẽtiorib⁊. videt̾ em̃ eis ꝙ paupes sufficiẽtẽ ꝓ suis laborib⁊ recipiãt mer cedẽ ꝙ eos viuere ꝑmittant. ⁊ residua bona (que hñt) sibi nõ vsurpãt

De duob⁊ canibus

de dolore ꝑtus ꝯquerentẽ dulcedĩe facundã
Et partu querulam verborum nectare plenam
ꝯpassa acceptat i domo ꝑtu grauidã
Pro cane mota canis suscipit ede canem
canis recedit i domo q̃rendo pastũ recũbit
Hec abit. illa manet. hec cursitat. illa quiescit

s^e^ cani p dolore destruit requies
Huic tamen a partu rumpitur illa quies
s^e^ canis reuertit restitui suā domū petit
Illa redit. reddiq; sibi sue tecta precatur
claudit canis ymmo magis s^e^ claudit
Obserat hec aurem. nec minus aure domum
magis pualere vba miacia estimat plia .s.pce z minis
Plus prece posse minas putat hec. plus bella duobus
cognoscit valere vba minacia s^e^ pl^9^ posse
Noscit posse minas plus prece. verba minis
pqñ canē muniat .s.catulus
Cum dolor hanc armet: plus matrem filius armat
locū dat s^e^ canis .s.matri cū filijs
Cedit sola gregi. causaq; iusta perit
nō bene securū dulcib^9^ fidē habere
Non satis est tutum mellitis credere verbis
.i.ex blāda loquutōe oriri
Ex hoc melle solet pestis amara sequi

Hic au.po.aliā fabulā.cui^9^ documentū est. q nemo dz fidem adhibe re blādientib^9^ z adulātib^9^. z istud innuit nobis p duos canes. Quodā em tpe canicula qdā ingruēte ptus tpe cum aptū pariendi nō hēret locū roga uit aliā caniculā vt ipsaz in hospitiū reciperet donec catulos suos ad lucē pduxisset. q precib^9^ eius acqescens ipsaz in domū suā intrare pmisit. par tu vero edito mox iussit vt aliud sibi hospiciū pcuraret. eo q pter angu stiam domus eam sustinere nō posset. Illa aūt pter ptum adhuc langui da instat z rogat vt eaz toleret donec catuli eius ludere possent. hospita vero victa pcib^9^ pcessit ipsi. Post hoc vo cum catulos ludere videret. ite rū monuit eam ad aliud hospitiū pcurandū. mater aūt catulorū ait. quo animo potes talia loqui. z ita nos ptristari cū iam gelidus boreas niues voluat. z glatialis bruma oēm bestiā pstringat. sz age misericordit nobiscū humanit nos tollerādo vsq; ad amena estatis tpa cum exire poterim^9^ et hicinde discurrere. Hospita iterū pcib^9^ placata vsq; ad estatē cā tolerauit Facta g estate iussit ipsam sine oī ptradcōne domū exire. qz nec prece nec precio ipm de cetero sustinere vellet. Videns g canis q ampli^9^ precib^9^ p ficere nō posset cepit minari z ait. Debilis ē tua ptās z mirū est q putes sola nos oēs expellere. meo g psilto vbis tuis pcas. qz fortes mō sunt ca tuli nrī z feroces. q si multū nos minari volueris tūc ve tibi z pelli tue. et dom^9^ (quā tuā dicis) in nros veniet vsus. Moralit sic callidi hoīes simplices quosq; decipiūt. z blandis adulationib^9^ pmo eos rogitant. et postea suis domib^9^ z bonis eos violenter eliminant.

De colubro et hospite

pqñ fulget terra aq pgelata phibet vndarū
Cum niue candet humus. glacies dum sopit aquarū
fluxum in talē serpentē rigida turget
Cursum. in colubrum turbida seuit hyems.

serpentē serpentē fouet bonitas frigus
Hunc vidit hunc reficit hominis clementia: ventum
repellit moderat calore frigus
Temperat huic tecto. temperat igne gelu
reuertit recedit calefit
Uer redit. ymber abit. estas cum sole calescit
maliuolus s[e] coluber
Sic importunus fit magis atq3 magis
euomit venenū serpens intoxicat domū
Ore serit virus coluber. sic toxicat edem
dixit serpēti nō reuersur⁹ recede
Hospes ait colubro. non rediturus abi
nō abcessit serpens recedere manet
Non abijt coluber. nec vult exire. sed heret
apprehēdens hospitē sibulatōes aspas facit
Amplectensq3 virum sibula dira mouet
tribuere cupit hō maleficus p bono malum
Reddere gaudet homo nequam pro melle venenum
p beneficio damnū p clemētia fraudē
Pro fructu penam. pro pietate dolum

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q hō cauebit malis hoīb9 impēdere beneficia. qz mali p bonis sibi impēsis sepe mala reddūt. sicut innuit nobis p colubrū Quodā em tpe coluber rogauit quedā virū vt ipsum frigore intēso instāte in hospitiū reciperet. vt sic frigora euadere posset Uir aūt miscōia motus sup colubrū in hospitiū recepit eū. z ad ignē calefecit Coluber aūt sic calefact⁹ cepit emittere virus suū z totā intoxicauit domū. quāobrem hospes dixit ei vt domū suā exiret z ampli⁹ nō reuerteret. Coluber aūt exire nolens virū amplexus est. z veneno infecit eum. ¶ Allegorice p colubrū pt intelligi carnalis delectatio. q̄ dum bene fouetur z nutrit venenū suū fundit. z sic hospitē (.i. hoīem q̄ eam admittit) p pctm intoxicat. z q̄nto diuti⁹ morat tanto difficili⁹ expellit. Moralit p colubrū intelligunt hoīes praui z ingrti. q̄ malū reddunt p bono

De asello et apro

psumit asinus porcū siluestrē derisiōe infestare temeraria
Audet asellus aprum risu temptare proteruo
psumit fatu⁹ scz apro loq salue
Audet iners forti dicere frater aue
mouet p verbis respōsa dedignat
Uibrat aper pro voce caput. nam verba superbit
dare ꝯpescit ꝯmotio crudelē
Reddere. sed dentem vix tenet ira trucem
aper dicit reprobū .s. nobilis aīalis cibū
Sus tamen ista mouet. vilem dens nobilis escam

Cum comento

contēnit pigricia secur⁹ s^e tu asine
Spernit. desidia tutus es ipse tus
fatua offendi prudēs hō derisu
Non debet stolido ledi prudentia risu
fatuus eruditum .i.accedere
Non stolidus doctum debet adire iocis

Hic autor ponit aliā fabulā. cui⁹ documentū est. ꝙ stolidi ꝛ indocti nō debēt deridere doctos ꝛ prudētes. neqꝫ debent offendi derisionib⁹. Istud innuit nobis ꝑ aprū ꝛ asinū. Quodā eñ tpe asinus obuiauit apro ꝛ incepit ironice loq̄ ad aprū ipm subsannādo suis derisionib⁹ dicens Aper bone frater aue. Aper audiēs illā salutatōem ironicā nō rñdit. sed moue bat caput. q̄r dedignabat loq̄. ꝛ irascebat in tantū ꝙ vix tolerare potuit et dixit hec verba asino. Meus dens spernit escā vilem ꝛ desidē. q̄re tu ꝓpter tuā desidiā ꝛ vilitate es tutus Moraliter ꝑ asinū intelligunt se culares ꝛ indocti: ꝑ aprū intelligunt docti ꝛ spūales. qui sepe derisiōes et detractōes a secularib⁹ ꝛ indoctis patiūtur. quas patienter ꝛ lete sufferre debent. qm̄ inde magnū ꝯsequūtur p̄mium

De mure domestico et campestri

cāpester opidanū recipit i hospicio
Rusticus vrbanum mus murem suscipit ede
prandet cib⁹ volūtate
Comedit ad mensam: mensaqꝫ mente minor
in macro ꝯuiuio sufficit libertas
In mensa tenui satis est in mensa voluntas
nobiles facit degeneres vult⁹ ingenu⁹ cibos
Nobilitat viles frons generosa dapes
ꝯpleto tēmio i cibarijs s^e murē scꝫ imitādo ipm
Facto fine cibis. vrbanum rusticus audit
muris mus cāpester vadit ciuitatis diuitias
Vrbani socius tendit in vrbe opes
vide cellariū intrā mīstrat mus vrban⁹ muri cāpestri
Ecce penu subeunt. inseruit amicus amico
intēdūt prādio cibaria ꝯuiuiū portat
Inuigilāt mense. fercula mensa gerit
meliorat escam largiflue dat pietas faciei
Emendatqꝫ cibum. conditqꝫ clementia vultus
ꝯmessatōem disponit. magis cibo vult⁹ reuerētia
Conuiuia faciat plus dape frontis honor
vide clausure sonū facit ianuas aperit
Ecce sere clauis immurmurat. ostia laxat
s^e mures pauēt fugā capiūt occultāt
Ambo timent. fugiunt ambo. nec ambo latent
vrban⁹ cāpester obscura loca motu querit inani
Hic latet. hic tenebras cursu mendicat inepto

adheret parieti cāpestris pōdus
Assuitur muro reptile muris onus
.i.dulcia clausa in penore
Blandia penu clausa parcit fortuna timenti
pro sed .i.tali passione
Ille tamen febrit. teste tremore tremens
scꝫ ille formidolosum
Exit qui latuit. timidum sic lenit amicum
sis letus
Gaude. carpe cibum. hec sapit esca fauum
.i.loquit̄.s.mus occultat̄ sub istis dulcibꝫ cibarijs
Fatur qui latuit. latet hoc in melle venenum
nō estimo
Fellitūqꝫ metu non puto dulce bonum
voluptatē ꝑuenit
Quam timor obnuit. non est sincera voluptas
sollicitanti s^e comedentis
Non est solicito dulcis in ore cibus
cōedere magis volo .i.esse in ꝑhēni timore
Rodere malo fabam. q̄ȝ rodi perpete cura
cibaria solicitudo quotidiana
Degenerare cibos cura diurna facit
.i.solicitudinibꝫ tristitia
His opibus gaude. qui gaudes turbine mentis
inediam abūdans
Pauperiem ditat pax opulenta meam
ista dulcia cibaria retine amena
Hec bona solus habe que sunt tibi dulcia soli
tribuit cibarijs secura
Dat precium dapibus vita quieta meis
reuertit̄ ꝑeligit secura
Finit verbo. redit. preponit tuta timendis
ille abhorret securiꝰ cupit
Et (qui summa timet) tutius ima petet
inopia accedit
Paupertas (si leta venit) tutissima res est
molestior pauperē reddit
Tristior immensas pauperat vsus opes

Hic ponit documētū q̄ melius est possidere pauca cū securitate ꝛ libere q̄ȝ multa cū seruitute ꝛ timore. Qd designat nobis ꝑ murū siluestrē ꝛ vrbanū. Quodā eñ tp̄e mus siluestris inuitat ad prandiū murē vrbanuȝ ꝓponēs sibi ea q̄ habebat. q̄ licet modica erāt ꝛ minus ꝑciosa vtebat̄ cū

eis cũ securitate. q̃dã aũt die cũ ista cibaria muri vrbano nõ placerẽt re-dijt ad ciuitatẽ ⁊ duxit secũ murẽ siluestrẽ. q̃ pariť intrauerũt cellariũ. qδ in cũctis bonis sibi ꝯpetẽtib9 habũdabat. ⁊ sic delicata faciebãt ꝯuiuia q̃ adeo placuerũt muri siluestri ꝙ ampli9 nõ intẽdebat redire ad nemus sed ibidẽ delicate viuere putauit. qꝛ ꝑiculoꝝ ⁊ aduersitatũ sibi iminẽtiũ adhuc erat ignarus. Cũ aũt isti duo mures sic comedẽdo gauderẽt sup-uenit famulus dom9. ad cui9 introitũ pre nimio timore ambo mures fu-gierũt. Mus aũt vrbanus (q̃ erat ibi not9) ad locũ satis tutũ fugit. sed mus siluestris antroꝝ ignar9 quo latitaret locũ nõ inuenit. tñ ad obscu-ra cucurrit se occultãs donec famulus exiret. Quo recedẽte ad escã sunt reuersi. sed mus siluester ꝑterritus ⁊ tristis in fine mense sedit. Cui mus vrban9 dixit. cur sic sedes ad mẽsam tristis. ꝯmede ⁊ sis let9 ista cibaria melle sꝫ dulciora. Rñdit mus siluester. vere sub hoc melle latet venenũ qꝛ magno timore sꝫ mellita. nec est sincera voluptas quã tantus timor obscurat. nec p̃t esse cib9 dulcis in ore solicito. Tuqꝫ bona mihi non mini-strasti sed mala. qꝛ q̃ latent nõ reuelasti. Ego eñ putaui tecũ viuere in se-curitate. sꝫ iã video multiplices causas tue miserie. qꝛ oꝫ te timere hoĩes et cattos q̃ semꝑ tibi insidiant. Sint g̃ tibi bona vestra ⁊ mala. ⁊ habere ea q̃ tibi natura ꝯcessit. mihi aũt modica ꝓtulit de q̃b9 ꝯtentor. His dic-tis mus siluester recessit. Moralisatio patꝫ supra

De vulpe et aquila

hoc aĩal — .i. linit
Cum vulpes aquilam pro rapta prole perungit
dulcedine — ꝓlem — restituere — aq̃la
Melle precum predam reddere nescit auis
proles — genit9 — pauet — .i. glutiẽtis
Preda gemit. natusqꝫ timet cibus esse gulosi
liberauit — filios — astutia
Sed redemit natos. vrilis arte parens
arborẽ — cingit — ꝑuis lignis — .i. v̾gis
Arboreum zonat stipulis ⁊ vimine truncum
.i. magna ligna — astuto — .s. vulpe — .s. ardorẽ
In stipulas docto dirigit ore facem
natos — illius auis — ascẽdit — multitudo
In pullos aquile consurgit copia fumi
abhorret — illud aĩal — mitigat — .s. aq̃la
Hunc timet ⁊ vulpem prouida placat auis
nõ existat — diligẽtiã adhibeat — nocere
Non sit qui studeat. quia maior obesse minori
potẽti — nocere — min9 potẽs
Cum bene maiori possit obesse minor

Hic autor ponit aliã fabulã. cui9 documentũ est tale: ꝙ hõ fortis ⁊ nobi-lis rõne sue potentie ⁊ fortitudinis nõ debꝫ inferre nocumentũ misero et impotenti. qꝛ sepe ꝯtingit ꝙ pauꝑ ⁊ debilis infert nocumentum diuiti et potenti. Et istud innuit nobis ꝑ aq̃lã ⁊ vulpẽ. Uulpes quodã tp̃e erat

in cauerna sua. ⁊ pulli sui foris decurrebāt. quos cū vidit aq̄la diligent eos obseruauit donec aliquos apprehendit. q̄s tandē apprehēsos cū vn-guibꝫ suis pmeret clamauerūt. Mater ad clamorē eoꝝ egressa vt eos di-mitteret aq̄lā rogauit. Sꝫ illa hoc non posse fieri asseruit. q꞉ pullos in ni-do suo multū esurientes haberet. q̄bꝫ illi necc̄arij forent. quo dicto nidū pe-tit aq̄la. vulpecula post eā clamitante frustra. et quousqꝫ potuit pullos suos p̄seq̄bat. Cū g̃ videret vulpecula qꝫ p̄ cibꝫ ⁊ clamoribꝫ nihil pfice-ret ad solitas se ꝯuertit artes. Arripit g̃ ignitā faculam. ⁊ aridis ignis collectis arborē in (q̄ sedit aq̄la cū pullis) circūdedit igne. quo supposito ad aq̄lā dixit. Fac mō pullos tuos ⁊ temetipm saluā si potes. His er-go auditis aq̄la materna pietate sup pullos mota p eis vulpez rogat vt ignibꝫ pcere vellet ⁊ arborē nō ꝯbureret. q꞉ pullos suos adhuc sanos re-ciperet. Moraliter p aq̄lā intelligūtur diuites elati ⁊ ꝯtumaces. q̄ pau-peres premūt ⁊ spoliāt. nec eos ad se clamātes exaudiūt. Sed cū vene-rit ignis diuine vltōis. vellent vtriqꝫ se ablata restituisse

De concha et cornice

illi⁹ auis — diuidit
Pes aquile predo testudinis aera scindit
testudinē — testa abscōdit — latera — abscōdēt
Hanc sua concha tegit. cornua longa tegent
hac āmonitōe — talis auis — auisat — insulsum
Hoc monitu cornix aquilam premunit. ieneptum
geris — laborē — salubre — scꝫ cornici
Fers onus. ac fiat vtile crede mihi
fers — testa — alimētū — capit — illud
Quod geris in concha cibus est. tibi surripit illud
testa — alimētū — testā — .i. ꝯtere
Concha cibum. concham frange. cibusqꝫ cadet
.i. testam — prātibꝫ — fruere — .i. arte
Vt concham frangas pro viribus vtere sensu
conchā — summa — lapidea — terra
Hanc (si celsa cadit) saxea frangit humus
de seipō — fatu⁹ — circūuēt⁹ — tēpestate
De se stultus homo subuersus turbine lingue
cadit — scꝫ hoīes — inq̄etudo — capit
Corruit. et fortes ista procella rapit

Hic autor ponit aliā fabulā: cuius documentū est: qꝫ paupes ⁊ impotē-tes sepe faciūt subtilitate ⁊ calliditate. q̄d fortes ⁊ potētes viri pficere ne-queūt. Istud em̄ ostendit nobis p testudinē ⁊ cornicem. Quodā em̄ tpe aq̄la secus mare ambulauit piscationis cā: sed nullo pisce inuento rapuit conchā, que testudinē intus habebat. hanc ergo vnguibꝫ rapuit ⁊ ad lit⁹ deuexit vt ibi suis vsibꝫ applicaret. sed concha que indurata erat nec vn-guibꝫ nec rostro frangi potuit. et sic nec vi nec arte testudinē habere potu-it. Cornix g̃ que aderat vidēs aquilam frustra laborare. accessit ꝓpius ⁊ dixit aquile. si me ꝑmittas tecuꝫ habere ꝑtem testudinis monstrabo tibi

modū & viam acqrendi hanc escam. qd cū aquile placuisset ait ei cornix Tu in sublime volare debes. & sic ex alto pjcies conchā ad terrā petrosā et tūc testa fracta cibū accipies. Aquila āt approbat ꝯsiliū cornic. & in altū volās testudinē ex vnguib ad terrā pⁱecit. quā cornix subtꝰ expectās ptinus rapuit. & sic aquilā famelicā decepit. Moralit intelligit q hō nō dz credere vbis ꝯrumencꝫ. qz sic sepe decipit. sicut aqla decepta fuit

De vulpe et coruo

ferēte esuriē portat .s. caseū
Vulpe gerente famem. coruum gerit arbor. & escam
rostro portās vba mouēte tacet
Ore gerens: coruus vulpe loquente silet
o corue splēdore splēdens olorē nitore excellis
Corue decore decens cignum splendore precellis
modulatōe .i. oīb auib vales
Si cantu placeas. plus aue quaqꝫ potes
ꝯfidit .s. coruꝰ delectāt modulatōes
Credit auis. sic teqꝫ placent preludia lingue
cātat .i. ex ore excidit
Dum canit vt placeat. caseus ore cadit
sꝫ caseo vescit accidūt pnīe
Hoc fruitur vulpes: insurgunt tedia coruo
auget incōmoda .i. verecūdia
Asperat in modico damna dolore pudor
amarū fert derisum decipit .i. vana
Fellitum patitur risum quem fallit inanis
dat dāna iniqua laus
Gloria. vera parit tedia fasus honor

Hic au. po. aliā fabulā cuiꝰ documentū est tale: q illi. q desiderāt laudem vanā & transitoriā gloriā sepe incurrūt damnū & opprobriū Jstud innuitur nobis p coruū & vulpē. Quodā em tpe coruus qdā caseū pinguē furatus erat. q ad siluā reuersus in summo quercu residebat Cōtigit āt q vulpes qdā famelica sub arborē veniret dicēs. O corue tu es valde decorus. ymmo cignū excedis in splēdore. si g vox tua esset dulcis & sonora nō esset auis in tota silua tibi silis. His g laudib coruus deceptꝰ vt ampliores ꝯsequat laudes incepit cātare. & sic caseꝰ (quē rostro tenebat) ex ore eius decidit. quē vulpes ꝓspiciens mox rapuit. & coruū sic delusū subsannauit Moralit p coruū intelligunt leues & minus pudi hoīes. qui falsis adulationib & vanis laudib credunt. & sic sepe fallunt.

De leone et alijs aīalib

agguat paupem .i. nimia senectus
Arretit miserum grauitas annosa leonem
pigrū reddit .i. frigiditas
Jnglaciat corpus corqꝫ senile gelu
insurgit verres reddēs p iniuria illata talionē
Jnstat aper pensans veteri pro vulnere vulnus

capitis leonē cornu bos ledit
Frontis eum telo thaurus vtroqꝫ fodit
insurgit asinus piger sͤ leonis pede cōcutit
Seuit asellus iners. ⁊ frontem calce sigillat
rugitu vlciscit͛ iniurias suas
Ex solo gemitu vindicat acta leo
sͤ aīalia supaui supant aīalia expirat
Omnia que vici me vincunt omnia. dormit
ptās mea recessit laus nō viget laudis ořatio
Uis mea. dormit honor. dormit honoris opus
damnū intuli sͤ aīalibꝫ
Cui nocui. nocet ille mihi. multisqꝫ peperci
.i. nō miserent͛ p̄ beneficio sͤ mihi
Qui mihi non parcunt. p̄ pietate nocent
metuat penā nō ornat sͤ fideli
Hanc timeat causam. qui se non fulcit amico
tribuere psper paup̄ petit auxiliū
Nec dare vult felix quam miser optat opem

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. q̄ nemo dꝫ se nimiū extollere in ꝓspitatibꝫ suis. nec dꝫ nimiū agguare debiliores. qꝛ si postea ceciderit q̄ debilitat⁹ fuerit ꝯtemnet͛ tam ab illis q̄bꝫ nocuit q̄ꝫ ab illis q̄bꝫ ꝓfuit. qꝛ cū deficiūt munera sepe tepescit amicicia. Istud innuit͛ nobis p̄ leonē. qꝛ quodā t̄pe leo q̄dā annosus iacebat pre nimio senio in lecto egritudis. venerūt ergo oīa aīalia ad visitandū eum. dissili tñ mō. qꝛ q̄dā venerūt ad plāgendū eū ipsi ꝯdolēdo. alia aūt venerūt ad irritandū eū ⁊ ad vindicādū iniuriā q̄ndā a leone eis illatā. Aper em̄ dentibꝫ suis ipm vulnerauit et thaur⁹ suis cornibꝫ acrit͛ eum trāsfodit. ⁊ piger asin⁹ frontē eius cū pede dire ꝑcussit. His g͂ plagis leo fatigatus solo gemitu se vindicauit dicens. oīa aīalia (que p̄us vici) iā me vincūt. qꝛ deficit iā vis mea. ⁊ iō perit gl'a mea. ⁊ nullus honor mihi exhibet͛. ⁊ oīa aīalia q̄bꝫ p̄us rigid⁹ fui ⁊ durus nūc me infestant ⁊ ꝑsequunt͛. ⁊ quibꝫ antea pepci mō derident me.

Moralit͛ p̄ leonē intelliguntur potētes. ⁊ p̄ alia aīalia impotētes. qꝛ ipotētes sepe cū fortuna mutat͛ inferūt potētibꝫ ꝯsilia his q̄ ab eis sustulerūt

De catulo et asino

.i. ludi oris sͤ sue diligētia ostendit dilectōem
Murmuris ⁊ caude studio testatur amorem
.i. cū lingua tangit .i. dñm suū
Nunc lingua catulus. nunc pede calcat herum
letat͛ dñs planat sociū .i. mense sue
Gaudet herus. comitqꝫ canem. comitemqꝫ ciborum
facit applaudit .i. familia
Efficit. alludit turba ministra cani
.i. sili mō eq̄lia cibaria eandē dilectōem
Arte pari similesqꝫ cibos. similemqꝫ fauorem

acq̄rere volens dixit asinus stultus
Lucrari cupiens inquit asellus iners
asinū cane corpis splēdor .s.ad laborē
Me catulo prefert vite nitor. vtile tergum
s^e dn̄o meo .i.vtilitate catul^9 ludis
Nec placeo fructu. sed placet ille iocis
s^e ego .i.ludēdo .i.tpe ɔgruo ad ludendū
Ludam. ludo placens sic ludi tempore viso
p ludū s^e asinus accedit dn̄o
Ut ludo placeat ludit ⁊ instat hero
.i.placere estimat rudens s^e dn̄i sui anteriorꝫ
Blandiri putat. ore tonans. humerosqꝫ priorum
ɔcussit ḡuitate estimat .i.delectabilē
Pressit mole pedum. se putat esse pium
vociferat dn̄s petit auxiliū aduenit .i.seruorꝫ
Clamat herus. vult clamor opem. subit ordo clientum
coartat mḡnis ꝓberib^9 fustis .s.asinū
Multa domat multo verbere claua reum
nō dedit .i.cū honore s^e facere
Quod natura negat nemo feliciter audet
.i.nō placet inabilis .i.placid^9 esse
Displicet imprudens vnde placere putat

Hic au.po.aliā fa.cui^9 documentū est q̄ stulti ⁊ imprudētes sepe credunt placere prudētib^9 p ea q̄ eis mag^9 displicēt Quodā em̄ tpe vir q̄dā caniculā habuit multū sibi dilectū. cui canis sepe cauda pedib^9 ⁊ ore suis alludebat Uidēs itaqꝫ asinus canē sic placere dn̄o suo cogitauit quō sibi arte tales cibos ⁊ fauorē apud dn̄m ɔseq̄ret. dicēs intra se Ego fortior ⁊ vtilior cane sum. tn̄ ipse plus placet ioco ⁊ ludo q̄ȝ ego fructu ⁊ vtilitate. volo etiā dn̄o sic placere meo. Un̄ egressus ad dn̄m vt instar canis luderet pedib^9 ɔcussit eū mouēdo aures caput ⁊ caudā suā putans sic placere dn̄o. Sȝ dn̄s pterritus cepit clamare. vn̄ serui accurrētes asinū diris fustib^9 ꝓberauerūt. adeo q̄ vix semiuiu^9 euadere potuit Moralit̄ sic stulti ⁊ insipiētes volunt se intromittere de his q̄ natura eis nō concessit. ⁊ fiunt inutiles in illis. ⁊ faciunt se confusos

De leone et mure

amena soporifero delectat
Rigida sopito blanditur silua leoni
currit cupiēs turba
Cursitat. hic murum ludere prompta cohors
excitat^9 capit s^e mus rogat
Pressus mure leo murem rapit. ille precatur
s^e leo orōem obedit leonis muris
Ille precem liberat. subiacet ira preci

pus cogitat in corde interēpto
Hoc tamen ante monet animo. quid mure perempto
honoris accipies fortes debiles redet
Laudis emes. summos vincere. parua pudet
morte .i. reū putet
Si nece dignetur leo murem. nonne leoni
vituperiū honor
Dedecus. et muri ceperat esse decus
super debilem fortis honor supare
Si vincat minimum summus. laus vincere non non est
supare decēs est viciū
Uincere posse decet. vincere crimen habet
honor gloria supare
Si tamen hoc decus ꝛ laus sit: sic vincere laus est
honor .i. a minori iīmico
Atq decus minimo fiet ab hoste minus
supati ꝯsequit laus supator
De precio victi pendet victoria: victor
tāte laudis supati laus
Tantus erit. victi gloria quanta fuit
recessit grāꝝ actōes donare s. mus
Mus abit. ꝛ grates reddit. si reddere possit
pmittit auxiliū .i. puū interuallū tpis
Spondet opem solus. fit mora parua dies
pq: .i. laqos intrat s. suis
Nam leo rethe subit. nec prodest viribus vti
qreloso rugitu incōmoda ꝯqueri
Sed prodest querulo murmure damna loqui
reuertit leonē vidit ꝯspexit retia dissoluit
Mus redit. hunc reperit: vidit loca. vincula rodit
hoc auxilio reddit auxiliū secur⁹ recedit
Hac ope pensat opem. sic leo tutus abit
valuit destrui astutia
Res potuit tanta minui prudentia muris
s. leoni tribuēs grates .i. ad nutū muris
Cui leo dans veniam. se dedit ipse muri
s. hō magna nō ꝯtemne .i. paupem
Tu qui summa potes ne despice parua potentem
p qr auxiliari nocere nō valet
Nam prodesse potest. si quis obesse nequit
Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. q diuites ꝛ potētes debēt paupib⁹ misereri. etsi in quo deliqrint debēt ipsis indulgere. qr poterūt in

Cum commento

in posterũ paupes diuitibꝫ ꝓdesse. Istud innuit nobis ꝑ leonẽ et mur. qꝛ qͦdã tpe qͦdã leo dormiuit in nemore. vbi mures circũcirca cursitabãt ludentes Accidit aũt a casu ꝙ qͦdã mus leonẽ tetigerit ꝛ somnũ eiꝰ turbauerit. Vñ leo turbatus apprehẽdit murẽ. cui mus ait. O leo tua mihi ꝑcat nobilitas. qꝛ nõ malo aĩo sed casualit̃ hoc ꝯtigit. Leo ãt miſcdia motus murẽ dimisit illesum. cogitans intra se ꝙ esset sibi ꝑuus honor si murem deglutiret. Accidit aũt postea ꝙ cum idem leo ꝑ siluã transiret in laqueũ cecidit. ꝛ suis dentibꝫ laqueũ dissoluere nequit. nec se a captiuitate liberare. vñ ꝛ querulose cepit rugire. qd audiens mus cui leo ꝑus ꝑpcit videnſqꝫ leonẽ laqueatũ eum agnouit. ꝛ recordatꝰ beneficiorꝫ leonis corrosit ꝛ dissoluit cordas retis siue laquei. quibꝫ dissolutis leo liber abcessit Et vt dr̃ autor ille leo dans grates muri dedit seipm ad nutũ muris. eo ꝙ liberauit eum a morte Moralit̃ sic potẽtes nõ debẽt ſpnere debiles ꝛ impotẽtes. qꝛ multotiẽs paupes pñt ꝓdesse diuitibꝫ

De miluo egrotante.

pestis ḡuitate talꝭ auis suã rogat
Morbi mole iacet miluus matremqꝫ precatur.
.i. dijs sacrificia orõnes
Ut pro se superis det sacra detqꝫ preces
dixit .i. o fili .i. sacramẽta
Mater ait. mi nate deos ꝛ sacra deorum
offendisti recordant̃ .i. mala oꝑa tua
Lesisti. recolunt impia facta dei
delicti vindicãtes impendũt penalitatẽ
Criminis vltores pensant pro crimine penam
ꝑ qñ .s. deorꝫ offenderes metuẽda
Dum sacra turbares pena timenda fuit
miluũ sc̃ mortꝭ mansuetũ sc̃ cogit
Te cogit timor esse pium. te pena fidelem
iste pauor ista ꝯtritio cũ morte tarde
Hic timor: hec pietas cum nece sero venit
deturpat suã q̄re imaculatas inhitat ecclãs
Qui maculat vitam. cur mundas incolit aras
oꝑa opprimũt q̄re oꝑa subleuẽt
Quem sua facta premunt. cur sua facta leuent

Hic au. po. aliã fabulã. cuiꝰ documentũ est. ꝙ ille q̄ ꝑ totã vitã suã crudelit̃ vixit in fine cũ viderit mortẽ instare sepe frustra diuinũ inuocat auxiliũ. Istud nob̃ innuit ꝑ miluũ. quodã eñ tpe miluus magnã incidit egritudinẽ. ita ꝙ de vita desparet. rogauit igit̃ matrẽ suam vt ꝓ sua sanitate deũ exoraret. Cui mater rñdit. fili mi tu offendisti deos ꝛ sacra deorꝫ. iõ dij recolunt iã tua praua oꝑa. q̄re dabũt tibi penã tuis demeritꝭ ꝯdignã sed qꝛ infirmaris iã imploras deorꝫ auxiliũ. sꝫ tarde. qꝛ hec pena timẽda fuit qñ peccasti. vñ timor ꝛ pena mortis cogũt te nũc esse pium ꝛ fidelem Moralit̃ sic viri criminosi cũ viderit mortẽ sibi iminere inuocãt viros scõs ꝛ religiosos vt ꝑ ipsis orent ad dñm deum. sed est nimis tarde.

De lino et hyrundine

pducat de segete s^e seminatū
Ut linum pariat lini de semine semen
fouet terra volucres monet tal' auis timore
Nutrit humus. sed aues tangit hyrundo metu
hyrūdo iā seminatū s^e auib⁊ mag̃ pˀicula
Hec ait. hoc semen nobis mala damna minatur
eradicare semina semīata pˀiculis
Vellite pro nostris semita sparsa malis
s^e auiū ꝯtēnit bona ꝯsilia īutiles curas
Turba fugit sanos monitus. vanosq; timores
repˀhendit .i. ex terra .s. linū virescit
Arguit. exit humo semen. ⁊ herba viret
iterū talis auis ꝯsulit obuiare futura deridēt
Rursus hyrundo monet instare pericula. rident
volucres ꝯcordat
Rursus aues. hominem placat hyrundo sibi
.i. cum hoīb⁊ morans modulatōe applaudit suaui
Cumq; viris habitans cantu blanditur amico
p qꝫ ꝓspecta nocere iacula
Nam prouisa minus ledere tela solent
eradicat' efficiunt' laquei .s. agricola
Iam metitur linum. iam fiunt rhetia. iam vir
capit volucres recogˀscēs inculpat
Fallit' aues. iam se conscia culpat auis
bonū ꝯtemnit s^e ꝯsiliū
Utile consilium qui spernit. inutile sumit
securus laqos iuste incidit
Qui nimis est tutus retia iure subit

Hic au. po. aliam fabulā cuiꝰ documentū est ꝙ nullꝰ debet ꝯtemnere ꝯsilium alterius. qꝛ accidit multotiēs ꝙ respuētes ꝯsilium alioꝝ inutiles fiunt. vñ freq̄nter eis malum euenit Istud declarat' nobis ꝑ hyrundinē et alias aues. quodā eñ tpe hortulanꝰ seminauit semen lini in agro. ad quē hyrundo ⁊ alie aues ꝯsueuerūt venire ꝓ neccārijs. hyrundo ꝓo pˀsciens futurū malū ammonuit alias aues resistere huic seminatiōi dicens. hoc semen multiplex pˀiculū nobis inferet. ḡ euellamꝰ illud ne malū inde venturū nobis eueniat. sed alie aues hyrūdinis ꝯsiliū spreuerūt. qđ videns hyrundo suū genus ꝯuocauit. ⁊ fedus pacis cum hoīb⁊ iniuit: Erat aūt forma pacis ista. ꝙ neutra pˀs in damnū alterutriꝰ cogitaret: ⁊ sic hyrūdines in signū federis in domib⁊ nidificauerūt. Tpe ḡ messis aduenīete hortulanus linū sibi collegit. ⁊ retia ⁊ laqos inde ꝯtexit. ꝑ quos oēs alias aues decipiebat. q̄ sic decepte recognouerūt ꝙ stulte hyrūdinis ꝯsiliū ꝯtempsissent. Allegorice ꝑ aues intelligere possumus pctōres. ꝑ hyrundinē vero spūales hoīes. qui sepe ammonēt pctōres vt desistāt ⁊ abstineāt a

Liber Esopi

peccatis. sed pctores ammonitōem z doctrinā spiritualiū ↄtemnētes tā dem p̄ gratia dyaboli capiunt. z eterno igni traduntur

De pplo athico regem eligente

apta imitari ꝟtutes ornare s. pn̄tem
Tabula nata sequi mores: z pingere vitam
monet euites imiteris viā
Tangit quod fugias. qꝺq; sequaris iter
pncipe .i. dn̄i indigēs .i. n̄ viuēs sine lege
Rege carens nec regis inops. sine lege nec exlex
s. alicui⁹ tulit illa ps grecie ꝟuituē
Absq; iugo gessit atthica terra iugum
securitas volūtarie coegit
Libertas errore carens se sponte subegit
verecūdia s. acceptā vigorosior gladio
Et pudor ob legem fortior ense fuit
voluntatē pncipē plebs tuta petit
Ne libitum faceret regem gens libera poscit
s. gens remouere pcepta sustinuit
Et que non potuit pellere iussa tulit
incepit laudare pbos corrigere s. hoīes
Rex cepit linire bonos. punire nocentes
quecūq; subleuāda subleuās ↄculcāda arcens
Queq; leuanda leuans. queq; premenda premens
aggūat .i. in noua lege
Hos onerat nouitas ciues in lege nouella
s. sustinere potuerūt
Quod leniter poterant vix potuere pati
ciuitatē grauē legem gemebūdo aīo sustinentē
Urbem triste iugum querula ceruice ferentem
iste liber ostendit ↄformia dicens
Esopus tangit consona verba mouens

Hic au. po. aliā fa. q̄ est ꝙ q̄ndā ppl's atthicc⁹ liberrim⁹ suā nō potēs ferre libertatē elegerūt sibi regē. qui regali potit⁹ sceptro cepit eleuare bonos z opprimere malos dcm̄ ppl'm adeo coarcēs ꝙ vitā quā p̄us duxerit liberrimā vix iā in ꝟuitute obtinere poterāt. Un̄ postea querceloso aīo defleuerūt libertatē amissam. Tūc dt in fine. ꝙ p̄ istū ppl'm quālibet ꝟeat ciuitatē grauib⁹ legib⁹ z exactōib⁹ oppressaz. Allegorice p̄ istū pplm intelliguntur illi q̄ vitā liberā hn̄t. z nō ↄtenti in illa subdūt se viciis. z sic efficiūtur serui z miseri. qz q̄ pctm̄ facit ꝟuus est pcti. Moralit̄ hic instruim⁹ ꝙ null⁹ liber d3 se subdere ꝟuituti iuxta illd. Alteri⁹ nō sit q̄ suus esse pt.

De ranis regem hēre volentibus

qn̄ ausum fuit liberas molestare
Cum nihil auderet petulantes ledere ranas
rogauerūt illū deū sine dn̄o essent
Supplicuere ioui ne sine rege forent

Ille deus isti petitioni derisionē attribuit audax secūdarias
Jupiter huic voto risum dedit. ausa secundas
orōes inopinatū audit in fluuio strepitū
Rana preces. subitum sentit in amne sonum
p qr illo deo mittēte p rege trunci ipetu fluuio q̄ssato
Nam ioue dante trabem. trabis ictu flumine moto
demersit repētinus s^e ranar pauor
Immersit subitus guttura rauca timor
mitigato redierūt timore videre .i. trabem
Placato rediere metu, spectare tigillum
manēdo a lōge pncipē valde timuerūt
Stando procul regem pertimuere suum
postq̄ nouerūt truncū nō valere
Ut nouere trabem per se non posse moueri
p rege dederūt tercias pces illi deo
Pro duce fecerunt tercia vota ioui
iracūdia cōmouit s^e aliū ɔtulit demisit serpentē aq̄ticū
Ira iouem mouit. regem dedit. intulit hydrum
coluber apto ore incepit intrare amnē
Hydrus hiante gula cepit inire lacum
clamorē facit fluui9 pimus benigne d̄s exaudi
Clamitat ecce lacus. morimur. pie iupiter audi
o deus s^e nos o deus ɔfer solamē
Jupiter exaudi. iupiter affer opem
ranas deuorat vter9 .s. hydri cibus regis
Nos sepelit venter. nostri sumus esca tyranni
remoue stragis cladē tribue pacis auxiliū
Aufer cedis onus. redde quietis opem
iupit dicit optatū mg̃no desiderio sustinete regē vr̄m
Ille refert: emptum longa prece ferte magistrum
vlciscat ppetua libtates ɔtēptas fuitus
Vindicet eternus ocia spreta timor
merces floccipendit
Omne boni precium nimio vilescit in vsu
efficit amari saporis carius s^e acquisitū
Fitq; mali gustus dulcius omne bonum
possidet decēs est bilar' tenēdo
Si quis habet quod habere decet. sit letus habendo
s^e hois nō fiat .i. ppie libtatis
Alterius non sit. qui suus esse potest

Hic au. po. aliā fabulā ɔsilem fabule pcedenti. cui9 documentū est. q̄ho exn̄s in q̄eto statu nō dz se cito mouere ab illo Item omne bonū diu

Cum cōmento

vsitatū nullo amore pmixtū nequaꝙ̄ delectabiliter sapit. Nā hō assue factus in delicijs nescit qd est delicata vita nisi qñ patit miseriaꝫ. Istud nobis innuit p ranas qui quōdā habuerūt vitā multū liberā. que cū eis nō sufficeret ꝯtinuis pulsabāt precibꝫ ipm iouē vt dignaret eis ꝯcedere regē qui regeret eas. Jupiter audiens deridebat eas. Scđario instabāt rane pro rege: Jupiter audiēs rogatōes ꝯtinuas misit eis regē cui obe dire deberent. scꝫ trabē. qui cū de supioribꝫ esset pcipitata totā quassabat aquā. stupebāt ergo oēs rane in aduentu magni regis. ⁊ ab eius ꝯspectu fugientes in antris suis se occultabāt. Postea sono mitigato rane expo nere ceperūt capita sua ex aqua ⁊ venerūt ad salutādū regē. Cū aūt vi dissent ꝙ rex eaꝝ. scꝫ trabs p se nō moueret dicebāt ꝙ ille rex esset peni tus inutilis. qꝛ sup eū residentes viliter eū pedibꝫ ꝯculcabāt. Tūc iterū rane rogauerūt iouem pro nouo rege dicentes. illū (quē miserat iupit) li gnū esse ⁊ oīno ignarū. Jupiter ergo cū indignatōe misit eis colubꝝ mi re magnitudinis. Coluber aūt rex ferocitate innata nullū pepcit. sed oēs (q̄s regere deberet) eripuit et deuorauit. Tūc inceperūt oēs rane a con spectu tyrāni fugere nō audientes ꝯparere. sed occulte mala sua nuncia uerūt ioui vt auferret regē oēs vnanimit rogabāt. Quibꝫ rñdit iupit. ha beatis regē vestruꝫ. p quo diu institistis. ⁊ qꝛ fuistis in pace sitis semp in miseria Allegorice rane pñt dici hoīes cuiuslibet status qui spernentes seruire mitissimo dño nr̄o Jesu christo applicant se seruitio diaboli q̄ eos postea in inferno crudeliter cruciant

De miluis et colūbis

Falconem auis capacissimi .i. luctatōes

Accipitrem milui pulsurum bella columbe

capiūt dñm .i. in dānū laborat

Accipiunt regem. rex magis hoste nocet

scꝫ colūbe ꝯqri ꝯmodosius

Incipiunt de rege queri quod sanius esset

luctatōes scꝫ milui dño

Milui bella pati ꝙ̄ sine marte mori

aliq̄d facis sapiēter .i. inspice

Si quid agas prudenter agas. ⁊ respice finem

sustinere pīcula desidero scꝫ pīcula sustineā

Ferre minora volo. ne grauiora feram

Hic autor ponit documentū ꝙ in oī ope debemus respicere finē actuum nostroꝝ. qꝛ actꝰ nostri nō reddūtur moraliter boni nisi ex pte finis. Aliud documentū est ꝙ de duobꝫ malis minus malū est eligendū. qđ innuit no bis p colūbas sic. Quodā em̄ tpe colūbe debebant habere guerras ꝯtra miluū. cui volētes resistere elegerūt accipitrē sperātes p eū tueri ꝯtra mil uū. Sed accipiter postꝙ̄ rex factꝰ est. psequtur eas plꝰ ꝙ̄ miluꝰ eas dilace rando. quapropter colūbe dixerūt adinuicē ꝙ melius esset sustinere bella milui ꝙ̄ sic interfici a rege ⁊ mori sine bello Allegorice q̄ seruit dño p̄ uerso cā defensionis pdit auxiliū qđ q̄siuit. Moraliter innuit ꝙ quilibet in suo statu (licet patiat aliquā aduersitatē) illā debet patienter tolerare ne postea sibi ꝯtingant grauiores

De fure et cane

et hẽ dico clamãte pjecto nutrimẽti
Fure vocante canem protenso munere panis
despecto tales rñsiones dt
Spreto pane. canis talia verba mouet
taceã munera cupiũt student
Ut sileam tua dona volunt. furtisqꝫ laborant
aditũ nutrimẽtũ sustineo oĩa
Esse locum: panem si fero: cuncta feres
portat donũ nocumẽta occultat laqueus
Fert munus mea damna tuum. latet hamus in esca
canẽ nutrimẽto iste panis
Me priuari cibo cogitat iste cibus
noon diligo magis nutrimẽto diurno
Non amo nocturnum panem plus pane diurno
hõ extrane⁹ ɔgnito nõ est placid⁹ inimic⁹.s.dño
Aduena plus noto non placet hostis hero
ꝑuabit ꝑuũ tp̃s nocturnũ tempoꝝ
Non rapiet nox vna mihi bona mille dierum
nõ volo oĩ tp̃e indigere saturat⁹
Nolo semper egenus esse. semelqꝫ satur
ꝑ latratũ tuas rapinas.s.e° canis volũtarie
Latratu tua furta loquar. nisi sponte recedas
canis tacet .s.fur .s.i domo canis latrat.s.fur recedit
Hic silet: ille manet. hic tonat. ille fugit
aliqd attribuit inspice aliqd
Si tibi quid detur. cur detur respice cum des
tribuas o hõ refrena
Cui des ipse nota: teqꝫ gulose doma

Hic ponit documentũ ꝙ nõ oĩbꝫ fides adhibenda est. sed viris ɔstãtibꝫ et fidelibꝫ. Nã qui cito credũt cito decipiunt. ⁊ qñqꝫ inde magnã patiuntur miseriã. Unñ fabula ista vult ꝙ nõ debem⁹ oĩbꝫ fidẽ adhibere nobis munera ꝓmittẽtibꝫ aut etiã dantibꝫ. sꝫ debemus videre cãm cur dent et ad quẽ finẽ hoc detur. Qd nobis declarat ꝑ vnũ furẽ ⁊ canẽ. Quodam enĩ tp̃e fur qdã egressus de nocte ad aliqd furtiue acqrendũ a casu intrauit domũ cuiusdã viri in q̃ erat canis ꝑuigil. q laborauit suis latratibus furẽ effugere. sed fur vt iram canis ꝑparet panẽ ei obtulit. Cui dixit canis. Panẽ tuũ minime curo. quẽ ad me decipiendũ mihi dare cognosco scio enĩ ꝙ cã furandi huc venisti. ⁊ ideo mihi ꝓbes panẽ vt taceã vt sic tucius furari posses. qd nolo ꝑmittere. qꝛ nisus es me ꝑuare cibo domestico. ⁊ ergo nisi sponte recedas tua furta meis latratibꝫ corã oĩbꝫ manifestabo Sic moraliter saluatũ est quicqd bono et fideli impenditur. qui accepti beneficij nunqꝫ obliuiscitur. ad hoc semper intendens vt vicez similem benefactori reddere possit

De lupo z succula

petit pducat .i.sus plem
Uult lupus vt pareat maturum succula fetum
solicitudinē pmittit
Seqz noui curam spondet habere gregis
dixit solicitudine s° o lupe e° sus seruies
Sus aut. hec cura careas. mihi nolo ministres
timēt seruitiū pueri nostri
Horrent obsequium viscera nostra tuum
vade. remote parere .i. ples
I procul vt tutos liceat mihi fundere fetus
vade remote clemētia pueniēs. s. succule
I procul hec pietas non erit apta mihi
p filijs pcipit timorē habuisse
Pro natis natura iubet timuisse parentem
termio pcesso lup⁹ recedit. s. sus pducit
Fine dato verbis. hic abit. illa parit
.i. hora hominib⁹ pba
Tempore non omni non omnibus omnia credas
scz ille. hoī fallaci reputat fallax
Qui misero credit. creditur esse miser

Hic autor ponit aliā fabulā cui⁹ documētū est. q nō oīb⁹ fides est adhibenda. nā qui credūt miseris deceptorib⁹ sepe psequūtur inde miseriam: qd nobis declarat p lupū z succulā sic. Quodā em tpe lupus qdā supuenit vbi parere sus deberet. z lupus accedens iuxta eam obtulit suū seruitiū dicēs: Audiui te in partu laborare z ergo veni cupiens tibi assistere z in tāta necessitate obsequiū fidele pstare: vestras tenēdo ples z modeste tractando. Cui sus rndit. si mihi auxiliū ferre venisti nūqz hoc melius facere potes qz si festinanter procul recedas. qz qto remotior es tanto carior mihi eris z vtilior. est em turpe viris talibus interesse negotijs Nam cū aliqua mater parit ipse pater excludit z abesse iubetur. quanto magis ergo aliquis extraneus debet excludi a talib⁹ Moraliter. sic puersis z falsis minime credendū est. q malū bono paleant. dulcia em pferunt sed vulnera tradūt. De quib⁹ dr in euangelio. venīūt ad vos in vestimentis ouiū. intrinsecus aūt sunt lupi rapaces

tale elmētū illa inflatio .s. interi⁹ dolores
Terra tumet. tumor ille gemit. gemitusqz fatetur
qsi annihilat. s. tā vir qz mulier pp timorē
Partum. pene perit sexus vterqz metu
inflata ē terra .i. ostēdit parituram
Cum tumeat tellus monstrat se monstra daturam
de hoc timent scz hoc dānū abhorent
Hinc homines trepidant. z prope stare timent

Liber Esopi

letitiā illa inflatio reuertit inflata tale vile aīal
In risum tumor ille redit. nam turgida murē
tellus ꝑducit. risus pauor
Terra parit iocus est quod timor ante fuit
efficit sᵉ faciēda dicūt
Sepe minus faciunt homines qui magna loquuntur
ꝑducit magnos parua timores
Sepe gerit nimios causa pusilla metus
Hic ponit documentū ꝙ v̄bosi ꝛ ꝓsumptuosi sepe min⁹ faciūt ꝗ̄ hoies
taciti. Cōcludit etiā ꝙ ex minima re sepe euenit magnus timor. qd de/
clarat nobis ꝑ terrā. Quodā eīn tpe terra emisit magnum sonū ꝛ tume
bat ꝛ tremebat. ꝓpter qd q̄si oēs hoies pre timore perirent. Et cū terra
sic tumeret asserebat se pariturā vnū monstrū magnū ꝛ horribile quale
ante nō fuit visum. Et ergo hoies ꝛ cetera aīantia trementes non aude/
bant ꝓpe stare vbi terra sic tumebat. Postea vero terra turgida peperit
murem. et hoies hoc audientes (qui p⁹us timuerūt) ridebant. ꝛ inuicem
iocabant. Est ergo documentū ꝙ homīes (qui multa loquūtur) sepe
minus faciūt. ꝗ̄ qui sunt taciti ꝛ pauca loquentes

De lupo agno et capris

.i. capra ꝑ ꝗ̄ gaudet iuuenis
Cum grege barbato dum ludit iunior agnus
scꝫ agnū animi dicordātia
Tendit in hunc mentis dissona verba lupus
q̄re fetidā purā imitaris magis
Cur olidam munda sequeris plus matre capellam
tale nutrimētū donaret suauis mater tua
Lac tibi preberet dulcius ipsa pares
sᵉ mat accelera tuā postula dona sᵉ tue
Est prope. festina matrem. pete munera matris
ꝑ q̄ tenet mām̄as scꝫ agno
Lac bibe. nam seruat vbera plena tibi
sᵉ dicit benigna agno prebet
Agnus ad hec. pia capra mihi lac dulce propinat
agnū loco mee nutrit genitricis
Me vice matris alit. me vice matris amat
scꝫ oui sᵉ meo vitā h̄re sᵉ ego agnus
Non mihi sed domino prodest me viuere: viuo
sᵉ dn̄s .i. dorsa multas lanas
Ut metat in tergo vellera multa meo
oui ꝯuenit foueri fomēso capre
Ergo mihi prestat nutriri lacte caprino
mee sugens deuoret scꝫ lupino
Quam lac matris habens merga.i.in ore tuo

supat diuitias tutã habere
Omnes vincit opes securam ducere vitam
miserius nullũ ens misera fruitio diuitiaꝝ
Pauperius nihil est q̃ꝫ miser vsus opum
sᶜ est bono ꝯsilio vilius sᶜ ꝯsilio
Nil melius sano monitu. nil peius iniquo
documẽtũ imitat̃ iniquũ
Concilium sequitur certa ruina malum
Hic ponit documentũ ꝙ nihil est meliꝰ bono ꝯsilio. imo q̃libet prudens
dꝫ seq̃ bonũ ꝯsiliũ. Etiã includit̃ ꝙ illis (q̃ loquũtur deceptorie) nõ ẽ cre
dendũ. Qd declarat̃ nobis ꝑ lupũ ꝛ agnũ sic. Quodã eñ tp̃e ouis q̃daꝫ
ꝯmisit cuidã capre agniculũ suũ nutriendũ: q̃ vberibꝫ capre ꝯsuetꝰ cum
grege capraꝝ siluas ꝛ pascua frequẽtauit. Lupꝰ aũt vidẽs hũc agnũ in
campo. nec audens eũ inuadere ꝓpter hircũ dixit dolose ad eũ talia ꝟba.
o tu agne cur ãbulas cũ ista ferida capra matre tua dimissa. ite ad matrẽ
tuã q̃ seruat tibi plena vbera Agnꝰ ad hoc sapient̃ rñdit. O lupe nõ suꝫ
meĳpsius. sꝫ dño alteri subiectꝰ sum. q̃ me p̃cepit ire cũ grege caprino. cu
ius preceptis parere teneor. Meliꝰ eñ mihi est ꝙ nutriar lacte caprino
q̃ꝫ ꝙ habeã lac matris mee. ꝛ mergar finaliter in ore tuo Concludit̃ g̃
ꝙ q̃libet sapiẽs debet vti sano ꝯsilio ꝛ fugere insanum ꝛc̃
roborauit sᶜ venaticũ velocitate mordacitate. iuuẽtute
Armauit natura canem pede dente iuuenta
agilis atrox roboratus
Hinc leuis: hinc mordax. fortis ꝛ inde fuit
tanta dona capit senectus fortitudine
Tot bona furatur senium nam robore priuat
sᶜ ipiꝰ canis maxillas velocitate
Corpus. dente genas. et leuitate pedes
canis senex capit maxillas exilit debiles
Hic leporem prendit. fauces lepus exit inermes
debilẽ sui corrigit seueritas
Elumbem domini corripit ira canem
dat loquelã canẽ exaltauit. s. iuuentutis
Reddit verba canis. dum me pio protulit etas
valuit euolare fera meã velocitatẽ
Nulla meum potuit fallere preda pedem
ptegit pigritiã. senectutis magnꝰ honor
Defendit culpam senĳ laus ampla iuuentus
ꝑantiq̃ scꝫ debilitate opatiões iuuentutis
Pro sene (qui cecidit) facta priora vigent
nulla delectatio ꝑseuerat vtilitas dilectiõem
Nullus amor durat: nisi fructus seruat amorem

De cane ꝛ ser uo īfideli dño

sᵉ hō .i. tante dilectōis ꝯmoda ostendit
Quilibet est tanti. munera quanta fecit
i ꝯspcū dñi. sᵉ canis sᵉ spolia portaui
Magnus eram dum magna dedi. iam muscidus annis
floccipēdor p̄terito recordatio sᵉ exhibiti
Vileo. de veteri mentio nulla boni
approbas sᵉ tpe iuuētutis sᵉ tpe senij recōmēdare
Si laudas quod eram. quod sum laudare memento
.i. tibi vtilē expellere. viciū sᵉ est
Si iuuenem recipis. pellere turpe senem
lamētabilit̄ familiari famulat̄. hoī ingrato
Se misere seruire sciat. qui seruit iniquo
misereri famulis prauus
Parcere subiectis nescit iniquus homo

Hic ponit documentū ꝙ hō necessitatus seruire alteri debeat cauere ne seruiat misero ⁊ ingrato. qꝛ seruientibꝫ ingratis sepe frustrat̄ spes mercedis. Cōcludit̄ etiā ꝙ quilibet tpe iuuētutis dꝫ se exercere in bonis opibus. vt tādē illa ꝑueniant ad augmētū remuneratōis. Qđ declarat̄ fabulose sic. Quodā eñ tpe erat q̇dam canis multū habilis ad venādum q̄re dilectus fuit a dño suo. sed successu tpis ꝯtigit illū canē adueniēte senio illa venatōis habilitate ꝑuari. tñ ꝯtigit vno tpe ꝙ iste canis senex curreret post leporē. quē tandē capiebat: sed lepus a dentibꝫ canis euasit. qꝛ canis iam pre senio edentatus leporē illū tenere nō potuit. qđ vidēs dominus multis ꝟberibꝫ canē trucidauit. Canis ꝟo turbatus dixit: o dñe cū erā iuuenis nulla preda potuit meis euolare dentibꝫ: sed iam senio obstante nō valeo tā fortiter p̄das cape. q̄re bona facta tpe iuuentutis debent intercedere ꝑ me antiquo vt habeas me excusatuꝫ. Sed prochdolor q̄diu potui vtiliter vobis seruiui ⁊ tūc a vobis diligebar: sed nūc exquo viribꝫ deficientibꝫ vobis ꝓficere neq̄o. totā vestrā a me auertistis dilectionē. Et iste est modꝰ hodierni tpis q̄diu hoīes ab alijs ꝯsequūtur lucrū ⁊ vtilitatem tamdiu eos beniuole tractāt. sed lucro cessante tepescit amor ⁊ dilectio. Et ğ bene dt canis. Magnus eram cum magna dedi. sed iam vilis est antiquitas mea. nulla mentio habet̄ de bonis preteritis quod tamen est ꝯtra veram iusticiam. Concludit̄ ergo ꝙ ille male seruit qui seruit homini malicioso ⁊ ingrato

De ranis ⁊ leporibꝫ

nemus sonū facit talia aīalia t̄ra aq̄tica stant
Silua sonat. fugiunt lepores. palus obuiat. herent
tardatio circūspiciūt pauent
Fit mora respiciunt. ante retroqꝫ timent
in aīo timores ꝯcordati
Deliberant in mente metus. se mergere pacti
q̄n timent aquas subtꝰ ire cernūt
Cum metuunt. ranas stagna subire vident.

lepoꝝ dixit spē hr̄e. licitū est formidinis
Unus ait sperare licet. non sola timoris
collectio inutili formidat
Turba sumus: vano rana timore timet
bonā decet habere p̄mū p̄ncipiū saluatōis
Spem decet amplecti. spes est via prima salutis
multotiēs timeri nō timēda timor
Sepe facit metui non metuenda metus
scʒ nostri velocitas cordis stulticia leporis
Corporis est leuitas ꝛ mentis inertia nobis
leuitas occasionē portat inertia timorē
Ista fuge causam suggerit. illa metum
timorē habeat metuit grauedie anxietatis
Sic timeat quicunqꝫ timet. ne mole timoris
deficiat intollerabilis recedēte pauor
Spe careat grauis est (spe fugiente) timor
spem habeat timuit q̄ deberēt mori in vita p̄manēte
Speret qui metuit. morituros viuere vidi
s[e] bono ducēte s[e] vidi recedente obire
Spe duce victuros. spe fugiente mori

Hic ponit documentū ꝙ nihil melius est bona spe. Istud nobis declarat fabulose p lepores. Quodā eīn tp̄e vento multum impetuose flante arbores cuiusdā nemoris p flatū venti magnū sonū fecerunt. vnde lepores istius silue territi ceperūt fugere. ꝛ sic fugiēdo venerūt ad quādā paludē quā ptrāsire nō poterāt. ipsi ꝟo sic stantes viderūt ranas in palude se submergere. q̄re ipi ducti erāt ad maiorē terrorē dubitātes an vellent se etiā submergere sicut rane. Ipis ꝟo sic dubitātibꝫ dixit vnꝰ eoꝝ. vero nos nō sumus soli q̄ vano timore timent. qꝛ videmꝰ ꝙ pre timore inutili rane iste submerserūt se. q̄si diceret vane timemꝰ. ꝯsolemur ḡ ꝛ habeamꝰ spem bonā. nā spes est firma via salutis. leues eīn sumꝰ ad currendū viā asperā. licet graues sumꝰ mente. Concludit̄ ḡ ꝙ nullus dʒ ita timere ꝙ careat bona spe. Et dr̄ autor hoīes morituri habentes bonā spem de vita sepe diutius viuūt. ꝛ econtra aliqui victuri per longa tp̄a desperātes de vita citius sepe moriūtur. nihil igit̄ est melius bona spe. ꝛ nihil peius desperatōe. Moralit̄ oīs hō patrie leges ꝛ ꝯsuetudines libenter ferre debet. qꝛ vanū est loca mutare. qꝛ vbicūqꝫ fueris aut ad quecūqꝫ loca fugias semp̄ inuenies tuū superiorem

De capra et lupo

tale aial agnellū ꝯmittit caule ouiū
Capra cibum querens hedum ꝯmendat ouili
hedū capre firma custodit caula clausura
Hunc illi solida seruit ouile sera
hedū sapiēs capra suasione preauisit
Natum cauta parens monitu premunit amicum

maneat int⁹ nocumēta vagabūdus
Ut lateat. nec sit in sua damna vagus
hed⁹ abscōdit se tāgit ianuas balatu
Hic latet. ecce lupus mouet ostia voce caprina
dicit aperiant ianue pessulate
Exprimit. vt pateant ostia clausa petit
maneas foris agnell⁹ dt falsa voce
Sta procul hedus ait. caprisas gutture falso
indebite lupū foras
Cum male caprises te procul esse volo
genitrix false figurat modus
Ut mea sis mater mentitur himago loquendi
foramē p quā cerno ostēdit
Rimula (qua video) te docet esse lupum
impssa filioꝝ mēti instructio
Insita natorum cordi doctrina parentum
facit honorē s^e doctrina parentū
Sepe parit fructum. spreta nocere solet

Hic ponit documentū q pueri obedientes parentib; sepe ꝯsequūtur cō modū ⁊ honorē de hoc. Et p oppositū pueri spernentes pcepta parētum sepe ꝯsequūtur dāna ⁊ vicia: Un̄ allegorice dr̄ Audiet hic vitricū patrē qui spernit amicū. Istud declarat fabulose sic. Quodā em̄ tpe dū capra qdā ad pascua iret reliqt paruulū hedū in domo. cui pcepit domū obseratā custodire ne qs intraret donec ipsa rediret. Qū aūt ista ad hedum capra dixisset. lupus secrete astitit ante fores audiens qd mater pcepit filio suo. sed capra abeūte lup⁹ dolose venit ⁊ pulsat ante ostiuz incipiēs loq voce caprina. vt cū paruul⁹ maternā vocē audiret subito clausas ianuas aperiret. sz hedus p rimulā ꝯspiciēs ⁊ lupū vidēs sic ait. vocē qdez maternā audio. sed neq; caput neq; pedes eius video. imo himago (quā p rimulā video) docet te esse lupū. qre ad me nō intrabis. Cōcludit g q pueri suis parētib; obedietes prudent agūt. sed nō obedientes sepissime malo claudunt fine. Etiā posset moraliter ꝯcludi q obediētes deo vitaz eternā ꝯsequūtur. sed q diabolo obediūt damnantur

De ceruo et oue

tale aīal agno astāte dicit magnū
Ceruus oui presente lupo sic intonat. amplum
illi⁹ frumēti. teneris soluere restitue ceruo
Uas tritici debes reddere redde mihi
pcipit h aīal obedit ouis scz lupi
Sic iubet esse lupus: paret ista timore iubentis
qr tio statuto pmittit s^e soluere
Namq; die fixo debita spondet ouis
plongat agnellū īfestat pmisso
Fit mora. ceruus ouem vexat de federe. ceruo

sit agnus nō obligāt pacta .i. ꝑ timore
Instat ouis. non stant federa facta metu
s. ouē optuit ꝑcipiēte oia ꝑmittere
Ne decuit cogente lupo quecunqꝫ fateri
s. ouē optuit dolū remouere sibi dolo
Ne decuit fraudem pellere fraude pari
anxietas in ꝑñtia adest vota anxietatꝫ
Cum timor in promptu residet. promissa timoris
nō tenent metus tenent
Arent. nil fidei verba timoris habent

Hic au. po. aliā fabulā. cui⁹ documentū est. ꝙ ꝑmissiones fcē ꝓpter me
tum corpis nō obligāt ꝑmittentē. Cōcludit etiā ꝙ hō cum fraude ꝑt se
etiā defendeie ꝯ malos ꝛ fraudulētos Istud declarat nobis sic. q̊dā em̄
tpe ceruus impetebat ouē lupo ꝑñte dicēs. ꝙ sibi vas tritici deberet. q̄re
ceruus reqsiuit ouē vt sibi satisfaceret. ꝛ lupus h̄ audiens ꝑcepit oui vt
satisfaceret. qd̄ audiens ouis cū magno timore respōdit ꝙ h̄ libēter face-
ret. ꝛ assigtus est termin⁹ solutiōis. termino aūt solutiōis adueniēte ac-
cessit ceruus ad ouē exigens qd̄ sibi ꝑmissum fuerat. ouis aūt respōdit se
nihil ceruo debere. dicens. etsi triticū tibi soluere ꝑmiserim. non tamē sol-
uam. qꝛ solum ex timore ꝑñtis lupi ꝑmisi. si em̄ lupus nō affuisset nihil ti-
bi ꝑmisissem. q̄re nihil tibi dabo Concludit ergo ꝙ ꝑmissiones timo-
re mortis facte nō obligant ꝑmittentē ad satisfaciendū

De rustico et angue

rustici longe alitū nutrierat serpentē
Rustica mensa diu nutritum fouerat anguem
.i. hois serpēs diligere pietatē
Humanam potuit anguis amare manum
pietas magna rustici variat .i. in ingr̄titudinē
Gratia longa viri subitam mutatur in iram
serpētis mittit .s. securi
Ira per anguineum dirigit arma caput
lesionis .s. rustic⁹ paup efficit .i. ꝑ vuln⁹ depaupatū
Vulneris actor eget. se vulnere credit egenum
serpenti rogitat serpens dixit
Angui pro venia supplicat. anguis ait
pellis istas recordat scissuras cuti
Dum cutis hec memorat vulnera facta sibi
s. anguē iterū
Qui me lesit item ledet si ledere possit
vtile est ꝑfido nō adhibere fiduciā
Expedit infido non iterare fidem
peniteat delicti pctm̄ indulgeo
Sed si te pigeat sceleris: scelus omne dimitto

p q̃ꝛ fletus remissionē .i. ꝯtritiōe mētis ꝓmeret

Nam gemitu s veniam vulnere cordis emit

lesit ledere alia vice

Qui semel nocuit vult posse nocere secundo

miscuit ꝑfidus dulcia aconita estimo

Que decit infidus mella venena puto

Hic au. po. aliã fabulã cui⁹ documentũ est. ꝙ hõ semel inuẽtus in dolo sp̄ habeꝛ suspect⁹. q̃ꝛ ẜm iura Qui semel est malus sp̄ p̄sumiꝛ mal⁹ in eodē gñe mali. vꝫ de re. iu. li. vi. Includiꝛ etiã ꝙ forefactoꝛ ex ꝯtritiōe veniã petens dꝫ merito veniã ꝯsequi. Istud declaraꝛ fabulose ꝑ rusticũ et anguē. quodã eñ tp̄e rustic⁹ in domo sua serpentē nutriuit. quapropꝛ anguis merito tenebaꝛ diligere illũ. q̃ꝛ ab eo suũ recepit nutrimẽtũ. nec sciuit ꝙ rusticus ei nutrimentũ ad malũ finē ministrabat. Successu ꝓo tp̄is rusticus iratus intēdebat exequi finē sui mali anguē securi ꝑcussit ꝛ vulnerauit eũ. postmodũ ꝯtigit rusticũ depaupari. depauꝑatus g̃ rusticus cogitauit sibi pauꝑtatē accidisse eo ꝙ anguē ꝑcussisset. q̃re rusticus rogauit anguē vt sibi ignosceret. Anguis aũt rñdit rustico dicēs. ex h̃ ꝙ volebas me interficere tibi nõ credã ampli⁹. etiã nõ sum securus cũ in manu tua tantã habeas securim. nam ex q̊ me semel lesisti timeo iteꝝ a te ledi. tñ q̃ꝛ penitet te delicti. iõ forefactũ tibi dimitto. q̃ꝛ gemit⁹ ꝛ cordis ꝯtritio veniã ꝓmerenꝛ. Concludiꝛ hic etiã ꝙ dulcia ꝛ delectabilia ꝓpter malũ finem alicui exhibita nõ sunt vera dulcia. sed potius venena

De musca et caluo

culex pũgit s̾ hoīem ꝑcutere

Musca premit caluum. caluus vult ledere muscam

ꝑcutiat seipm̄ musca

Ut muscam feriat se ferit. illa ridet

s̾ hõ dt .i. mors ꝓpinqua

Caluus ait. te parca iubet vicina iocari

ꝑcutioꝛ ꝑcutiaris morieris

Si ferioꝛ rides. si feriare cades

sanus ꝑcussus vna vice morieris

Sospes ero decies ictus. semel icta peribis

parata s̾ caluo fauoꝛ s̾ musce

Est mea prompta mihi gratia. surda tibi

merito offendi offendat

Jure potest ledi lesoꝛ. si ledat in illum

a quo ꝑua icepit lesura

Unde breuis cepit lesio. magna redit

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documentũ est ꝙ hoīes debiles potētioribꝫ volentes nocere sepe decipiunꝛ. Cõcludiꝛ etiã ꝙ ex modica re freq̃nter mg̃na lis oriꝛ. Istud declaraꝛ fabulose sic. quodã eñ tp̄e sedit musca sup caput hoīs calui vt ipm morderet. caluus ꝓo sentiēs muscã extēdit manũ suã vt muscã ꝑcuteret. sed seipm ꝑcussit. q̊d videns musca ridebat. Ait ergo caluus. tu musca rides qm̃ ego ꝑcutioꝛ. sꝫ si tu semel ꝑcutiaris mor

morieris. ⁊ licet ego decies ꝑcutiar sanus tñ ꝑmanebo Allegorice per istū caluū intelligi pñt religiosi. p muscā hoīes seculares q̄ religiosos infestant ⁊ deridēt. sed ipsi sententia diuine iusticie ꝯ eos lata eternal'r ꝑibunt

De vulpe et cyconia

illo aiali inuitāte tal'auis s^e hēre
Vulpe vocante venit speratqꝫ cyconia cenam
decipit cyconiā humidis irridēte
Fallit auem liquidis vulpe iocante cibis
qñ lābit s^e vulpes sorbet s^e cyconia tristiciā
Cum bibit ista cibos solum. bibit illa dolorem
ista deceptio ꝯ vulpē machinat' .i. deceptōes
Hic dolor in vulpem fabricat arma doli
modici tp̄s breue cyconia dixit
Sunt pauci mora pauca dies. auis inquit habemus
cibaria valent s^e tu vulpes s^e ad nos
Fercula. que sapiunt. dulcis amica veni
vulpes cyconia cibaria fundit
Hec venit. hec vase vitreo bona fercula condit
admittit .s. stricti .i. cyconiā
Hec solam recipit formula vasis auem
ꝯmēdat cibos visu splēdor dapes denegat
Laudat opes oculo vasis nitor. has negat ori
s^e vasis duplicat scꝫ ciboꝝ s^e vulpis
Formula: sic geminat visus odorqꝫ famem
esuriēs reuertit' decipit'
Sic vulpes ieiuna redit. sic fallitur audens
decipe dolo decipit' s^e vulpes
Fallere. sic telo leditur ipsa suo
.i. nō vis fieri s^e hoīb9
Que tibi non faceres. aliis fecisse caueto
tormēta nō vales sustinere
Vulnera ne facias. que nequis ipse pati

Hic au. po. aliā fa. cui9 documentū est. q nemo faciat alteri qđ sibi nō vellet fieri. Etiā includit' q nemo aliū decipiet ne sibi mō decipiat'. Hoc innuit' nobis p vulpē ⁊ cyconiā. quodā eñ tpe vulpes inuitauit cyconiā ad cenā doloso tñ aīo. ⁊ pauit vulpes bona ⁊ liq̄da cibaria. ⁊ effundit ea late sup mensam. vñ cyconia rostro suo lōgo cibaria illa sumere nō potuit vulpes aūt lingua sua lingēdo sola oīa cibaria sumpsit. Cyconia aūt videns se sic delusam cogitās de vindicta volēs vulpi reddere talionē inuitauit eā paucos post dies in domū suā. ⁊ bona fercula p̄parauit. q̄ in vase vitreo strictū hñte orificiū reposuit. Vulpes aūt ad cenā veniēs cibaria nec lingua nec ore attigere potuit ꝓpter vasis artitudinē Cyconia vero rostro suo lōgo in vas immisso oīa illa cibaria sola comedit. Sꝫ vulpes videns se ea (qua pus decepat) arte delusam tristis ⁊ famelica recessit.

Liber Esopi

De capite et lupo

p qñ ꝑtransit inuenit scia elatū
Um legit arua lupus reperit caput arte superbum
caput decorat mag̃ scia maxillis
Hoc ornat hominis ars preciosa genis
caput vtroqꝫ vertit .i. seq̃ntia dicens
Hoc lupus alterno voluit pede verba resoluens
sine loq̃la maxille .i. sine corde
O sine voce gene. o sine mente caput
obtenebrat delet mētis obtusitas decorē
Fuscat ⁊ extinguit cordis caligo nitorem
.i. mens in mūdo splēdor
Corporis est animus solus in orbe nitor

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. ꝙ bona naturalia multo p̄stātiora sunt fortuitꝭ. cuiusmodi sunt diuitie pulchritudo ⁊ alia silīa. Includit etiā ꝙ bona aīe sicut boni mores ꝟtutes ⁊ scie p̄ualent bonis corpis vt sunt pulchritudo fortitudo sanitas ⁊c̄. Istud innuit nobis ꝑ q̄ddā caput humani capitis formā hn̄s. Quodā em̄ tp̄e lupus ꝑtrāsiens cāpos inuenit q̄ddā caput artificialr̄ fcm̄ hn̄s formā humani capitꝭ. q̄d sub pedib⁊ suis voluebat dicēs. Tu q̄dē habes formā ⁊ dispōem hoīs sensitiui et cares rōne. si aūt rōem haberes nō sustineres illd̄ q̄d tibi facio

De graculo et pauone

tal' auis ornato tal' auis vestitu
Graculus inuenti picto pauonis amictu
seipm ornat sustinere sp̄nit .s. eiusdē gn̄is
Se polit. et socias ferre superbit aues
s. ꝑgculū esse pluma ostendit
Quem fore pauonem pauonis penna fatetur
nature s. ꝑgculus socius
Pauonum generi non timet esse comes
fraudē ꝑcipit ficti .i. laudem
Pauo dolum sentit. falsi pauonis honorem
arguit coartatā .i. ictib⁊ graculū
Increpat. ⁊ domitam verbere nudat auem
s. ꝑgculus vitat .i. magnā verecundiā
Nuda latet. sociosqꝫ fugit: nimiumqꝫ pudorem
sustinuit aspo s. ꝑgculū rostro .s. pauo
Sustulit. ⁊ duro vulnerat ore comes
exaltās se nimiū cadit in infimis
Ascensor nimius. nimium ruit aptus in ymis
s. ad ruinā magna
Est locus. est leuis hic. illa ruina grauis
magis estimat ꝟtus naturalꝭ ꝓcedit
Qui plus posse putat sua q̄ꝫ natura ministrat

suā ptātē excedēs seipo .s.ad ptātē
Posse suum superans se minus esse putat
gracule apta ptus naturalis
Si tibi nota satis natura mea fuisset
s^e in corpe paup .i.sine plumis esses
Nec vilis nec inops nec sine veste fores
scz bona nō placēt ptinu^9 raptor
Cui sua non sapiunt. alieni sedulus auceps
illud capiēs .s.ille deficit
Quod non est rapiens desinit esse quod est
Hic ponit documentū q̄ qlibet caueat petere illa q̄ statui suo nō ꝯgruūt. Etiā includit q̄ qlibet caueat se vsurpare res alienas. nā quicunq̧ appetit iniuste bona aliena sepe puat tā illis q̄ ꝓpriis: qd declarat nobis sic. Quodā em̄ tpe gracul^9 pulcrā pellē pauonis inuenit quā induebat et se in tātū extabat supbiēdo de sua pulcritudine q̄ alioꝝ graculoꝝ societate spreta pauonib; se adiūxit. inter q̄s ꝯuersabat fingēs se esse pauonē Tandē qdā pauo pcipiēs eā nō esse verū pauonē s; fictū pellē pauonis sibi abstraxit denudās ip; oīb; plumis ꝓpriis. multisq̧ plagis impositis extra pauonū societatē ipm pieciit. Cū aūt sic erat eiect^9 nō audebat venire inter alios graculos. sed sol^9 in secreto loco latebat. Quē ali^9 graculus increpauit dicēs. socie mi qz petebas qd tibi nō ꝯgruebat: ideo magnū malū passus es. qz cupiēs plumas pauonis ab honore ꝓprio puat^9 es. Concludit ergo vt prius dictum est.

De mula et musca

tale aīal impetū. p qz .i.ductor
Mula capit cursum. nam mulam mulio cogit
pmis lesione
Mule musca nocet verbere sine minis
qre fesso aurigā tardaris
Cur pede sopito currum tempusq̧ moraris
mulā ꝓtero trudo mula
Te premo. te pungo. pessima curre leuis
.i.dicit dicis .i.apparere
Mula refert. qz magna tonas. vis magna videri
tue mine opa mule
Nec tua verba nocent. nec tua facta mihi
muscā patior illa ps aurige
Nec te sustineo. sed eum quem sustinet axis
s^e aurigā retinet deorsuz pcutit
Qui mea frena tenet. qui mea terga ferit
.i.pauēs robusto
Audet in audacem timidus fortiq̧ minatur
infirm^9 qn̄ cernit
Debilis audendi dum videt esse locum

Hic ponit documentū q̄ hoīes naturaliter timidi videntes alioꝝ mise-
riā nocendo sepe sunt peiores his q̄ꝫ q̄ ex natura sunt audaces. Qđ de-
claratꝛ nobis sic. Quodā em̄ tp̄e mula trahēs currū ꝑcutiebatꝛ duris ver-
berib⁹ ab auriga: eo q̄ veloci motu currū nō trahebat. qđ videns musca
cepit morsib⁹ torquere mulā dicēs. o mula curre velociter qꝛ ego pūgo te.
Audiēs hoc mula r̄ndit. o musca qꝛ vides me castigari dicis mihi op-
probriosa ꝟba. ⁊ tn̄ nec ꝟba nec facta tua nocent mihi. ſꝫ soluꝫ auriga q̄
ꝟberib⁹ me premit. Conclꝰudit ergo q̄ hoīes timidi qn̄ vidēt alios dif-
fortunatos pati miseriā magis eis nocent q̄ꝫ potentes ⁊ audaces. Inclu-
ditꝛ etiā q̄ timidi audēt inuadere audacē dū viderint auxiliū. al's non.

De musca et formica

talis auis — iurgia — tale aīal — loq̄la — vexat
Musca mouens lites. formicam voce fatigat
supscriptōib⁹ — viliter — musca
Se titulis ornat turpiter ipsa suis
augues — infusa — cauernis — musce inuestigatꝛ. velocib⁹
Corpes mersa cauis. leuitas mihi queritur alis
cauerna — māsionē — musce
Dat tibi fossa domum. nobilis aula mihi
delicata cibaria. frumēta — muscā. regalꝭ mēsa fouet
Delicie sint grana tue. me regia nutrit
potas — potū turbidū — bonū vinū
Mensa. bibis fecem. sed bibo dulce merum
scꝫ terre — mulce — p̄stat — vas aureū
Quod bibis a limo sugis. mihi suggerit aurum
lapides — s. sedēdo — sedes regales
Quod bibo saxa premis. regia strata premo
loco — nutrimēto — dormitorijs — dn̄is — vtor
Sede cibis potu talamis cum regibus vtor
domicelle — firmo — maxillis
Regine teneris oscula figo genis
nocētia — attribuit — tale aīal — damna
Non minus vrentes reddit formica sagittas
i. multum — dulcedinis
Et sua non modicum spicula mellis habent
gratulo — fora iclusa cauernis — ala
Ludo mensa cauis. nescit tua penna quietem
formice. modica — sufficiūt — musce. magna
Sunt mihi pauca satis. sunt tibi multa parum
formicā iocūdā ꝑcipit — specula — muscā. s. mēsa
Me letam iubet esse cauus. te regia tristem
formice — frumēta — scꝫ musce — diuitie
Plus mihi grana placent. q̄ꝫ tibi regis opes

pducit formice musce
Venatur mihi terre labor. tibi ferculi furtum
fercula. formice dulcificat scʒ regia cibaria
Hec mihi pax mellit. toxicat illa timor
pura farina vtor. musca. maculas q̄cunqꝫ tāgis
Mundo farre fruor. tu fedas omnia tactu
pq̄ʒ sᶜ ego formica oīb9 tu musca
Cum nulli noceam. cuilibet ipsa noces
formice. nō nocēdi exēplū musce. vitalis opatio
Est mea parcendi speculum. tua vita nocendi
accipio musca spolia deglutiris
Sunt mea que carpo. tu nisi rapta voras
edas scʒ tu esca sᶜ ego formica deficiam
Vt comedes viuis. comedo ne viuere cessem
formicā molestat muscā expellit
Me nihil infestat. te fugit omnis homo
a q̄b9 accipit ab illo naturali instrumēto
Vnde petis vitam. rapitur tua vita palato
melliflua amaritudinē. strēnue
Dulcia vina bibens. fel necis atre bibis
inficit musce fugata flatu
Se necat ala tibi ventoso victa flabello
mortē sustineris .i. q̄si mortua
Aut mortem pateris. aut semiuiua iaces
vales estatis pseuerare
Si potes estiui donis durare fauoris
oīa alia scʒ musce
Cetera si parcant non tibi parcit hyems
iocūda sᶜ vbo vili vilia tribuit
Dulcia pro dulci. pro turpi turpia reddi
ꝯsuetū illud instrumētū preparat
Verba solent. odium lingua fidemqꝫ parit

Hic ponit documentū ꝙ ꝓpl's nō dʒ vnū approbare ⁊ aliū vitupare propter laudes ꝓprias. Includit etiā ꝙ hō dʒ ꝯpate viuere ⁊ nō ꝑsumptuose. Includit etiā ꝙ honesta allocutio honestā meret rn̄sionē. ⁊ allocutio ꝑuersa generat odiū. Istud declarat nobis ꝑ formicā ⁊ muscā. Quodaꝫ eīm tpe musca vituperauit formicā dicēs se esse nobilē. formicā aūt ignobilē. q̄ʒ formica esset tarda morans in cauernis terre. ipsa aūt musca esset leuis potēs volare ꝑ alta. Etiā dixit ꝙ formica viueret de granis ⁊ biberet fecē sugens potū suū ex limo terre. musca aūt viueret de mēsa regia et biberet ex vasis aureis. et sic in multis alijs musca vitupauit formicā vt pʒ in textu. His auditis rn̄dit formica musce increpando eā dicens.

o musca q̃uis sic epularis. tñ nõ es laude digna. q̃uis etiã te laudasti: licet illa (q̃ dixisti) sint vera: habes tñ alios defect⁹ maiores. ꝛ rñdebo tibi ꝑ ordinẽ ad obiecta tua. Primo licet moror in cauernis terre. tñ ibi habeo vitã q̇etã. tu licet ꝑ alta volas. cares tñ tua q̇ete. ꝛ licet etiã ꝯmedis de mensa regali. ꝛ ego de granis cãpi. tñ ista modica mihi sufficiũt. ſꝫ tua multa nõ sufficiũt tibi. Et sic formica ad oĩa rñdebat vt pꝫ in textu

Moraliter ꝑ formicã pñt intelligi hoĩes boni ꝛ iusti. q̇ de laborib⁹ ꝓpriis viuũt ꝛ modico ꝯtentant̃. Per muscã intelligunt̃ hoĩes q̇ curias dñorũ sequũtur. multa sibi accumulãtes iniuste. ꝛ volentes aliis p̄esse dicentes se nobiliores esse ꝛ vituperantes pauꝑes. Quib⁹ pauꝑes pñt rñdere melius est modicũ habere iuste q̃ꝫ magnas diuitias iniuste: Pauꝑes em̃ de laborib⁹ viuũt sobrie ꝛ caste: ꝛ iusta possident. auari em̃ ꝛ gulosi bona sua interdũ iniuste acquirũt de q̇b⁹ gulose viuũt.

De vulpe et lupo

tali aĩali .i. crimine cogit̃
Respondere lupo de furti labe tenetur
ſcꝫ vulpẽ .s. lup⁹. lup⁹ .s. furtũ .s. vulpes
Vulpes. eam vocat. hic petit. illa negat
hoc aĩal subtilitas
Simeus est iudex. iudicis non errat acumen
.i. secretũ cordis portat
Iudicis archanum mentis in ore gerit
s^e sime⁹ cogitat desideras dolus
Iudicium fingit. poscis quod poscere fraus est
petis fiduciã ſcꝫ aliq̇ fidelitas
Visq; fidem de re. quam negat ipsa fides
vulpes rapinas lupũ ꝯsuetudo
Tu bene furta negas. te vite purior vsus
excusat discordiã tpat odiũ
Liberat. hanc litem pax domat. ira cadet
vnitas deceptio ꝓductrix
Simplicitas veri fraus estq; puerpera falsi
ꝯcors opera
Esse solent vite consona verba sue
malis opib⁹ instructi nõ valẽt .i. pctã
Sordibus imbuti nequiunt dimittere sordes
decipe decipe desiderat
Fallere (qui didicit) fallere semper amat

Hic ponit documentũ ꝙ hoĩes ꝯsueti malefacere difficulter pñt ꝯsueta relinquere. qꝛ ꝯsuetudo est altera natura. vnde ꝯtingit ꝙ hõ ꝯsuetus malefacere vix pt bñ facere. Hõ declarat̃ nobis ꝑ vulpẽ ꝛ lupũ Quodã em̃ tpe lupus accusabat vulpẽ de furto. ꝛ traxit vulpẽ in cãm corã iudice q̇ erat simeus. Sime⁹ aũt discret⁹ iudex dixit ad lupũ. o lupe q̃re vulpi furtũ imponis, certe credo ꝙ vulpi iniuriã facis cũ vulpes sit iusta et

recta in omnib⁹ suis factis sine dolo ⁊ fraude. q̃re ammiror ꝗ a vulpe q̃ris hãc rem quã vulpes tibi nõ abstraxit. Q̃ aũt vulpes sit iusta ⁊ rcã oñdit suus modus viuendi honestus Hoc aũt derisorie dixit. q̃ vulpes minime simplices sunt Vñ ꝯcludit. ꝗ q̃ ꝯsueti sunt mala facere difficulter pñt illa relinq̃re ⁊ bene facere. sicut vulpes ꝯsuete sunt fraudulẽter viuere

De mustela et viro

rapina raptor tale aĩal rogat
Preda viri predo murum mustela precatur
indulgentiã misereri s. mustele
Da veniam. debes parcere. parce mihi
mundat .s. mure ab immũdicia
Qua caret hoste domus. ꝗ abest a sorde fatetur
s. seruitiũ supplicat .i. parce
Esse meum pro me te rogat. ergo faue
ministerio s. mustele operũ
Seruitio me redde tuo. mihi redde laborum
munera s. salua
Premia. pro dono sit mea vita mihi
s. vir dr̃ laborũ venia intentõi
Ille refert. operum debetur gratia menti
labori acceptũ volũtas
Nam operi gratum mens bona reddit opus
actualr .s. in aĩo
Nemo licet prosit nisi vult prodesse meretur
vtilis esse inimic⁹ nocere
Non prodesse potest hostis obesse volens
.s. viro vtilis esses intẽdebas
Cum mihi prodesses mihi non prodesse volebas
scʒ murib⁹ s. mustela inimic⁹
Hostibus ipsa meis ⁊ meus hostis eras
.s. viro .s. mures interficiẽs s. mustele vtilis
Non mihi monstra necans. sed eras tibi prouida soli
valebas cõedere
Sic panem poteras rodere sola meum
s. tu mustela s. tue tributũ
Pane meo pinguis mihi da pinguedinis vsum
s. meis reddo morrẽ rea mori moriaris
Damnis penso necem. digna perire peri
ornat opus animi .i. sola intẽtio
Nil decorat factum nisi mentis sola voluntas
ꝯsidero animi intentõem
Non operis factum. sed noto mentis opus

Liber Esopi

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documentũ est. q᷑ nihil tantũ ornat opus aliq̄d quantũ bona volũtas ⁊ recta intẽtio. Includit᷑ etiã q᷑ nõ sp merces tribuẽda est hoĩ benefaciẽti. q᷑ aliq̄s interdũ benefacit alicui. tñ ille intendit nocere ei. Istud declarat᷑ fabulose sic. quodã eñ tpe mustela morabat᷑ in domo cuiusdã viri oẽs mures illi⁹ domus deuorãs Cõtigit aũt mustelã illam capi a viro illo. q̄ capta rogabat veniã dicens. O bone vir pce mihi et da veniã mihi. q᷑ tota domus tua p me a murib⁹ liberata est. faue ergo et redde mihi premia laboris mei. ⁊ sit mihi vita mea p mercede Cui vir ait. gratiaꝝ actiões debent᷑ menti ⁊ nõ operi. q̄si diceret. bona opa debent attendi ex bona volũtate opantis Vñ licet q̄s benefecerit alteri. si tñ nõ intẽdat nõ meret᷑ ex h°. sic licet tu mihi pfuisses nõ tñ intẽdebas. q᷑ hostis mihi eras ⁊ etiã hostib⁹ meis. s. murib⁹. q̄s nõ interfecisti cã mei. sed tui ipsi⁹ lucro. vt scz sola meũ possis rodere panẽ. vñ ⁊ tu ipinguata es. redde ergo tributũ de pinguedine tua. ⁊ p dãnis mihi illatis mortẽ habebis Concludit᷑ ergo q᷑ sola bona volũtas reddit opus meritoriũ ⁊ laudabile. ⁊ nõ ipm opus Allegorice p mustelã pñt intelligi hypocrite. qui ppter humanã laudẽ faciũt multa genera bonoꝝ opeꝝ. vt appareãt boni et iusti in ↄspectu hoĩm. q̄ tandẽ in agone mortis ↄstituti eterno igni ↄdemnant᷑. licet tũc excusent se dicẽtes Nõne dñe opa bona fecimus Dñs aũt rñdet eis. nescio vos. q᷑ nõ ppter me. sz ppter gl'am tpalem fecistis illa

De rana et boue

similari thauro inflat᷑ s^e rane
Equari vult rana boui. tumet ergo: tumenti
iuuenis desine in ↄpatõe ad bouẽ
Flatus ait. cessa. pre boue tota nihil
tristat᷑ magis inflat᷑ increpat s^e ranã
Rana dolet. meliusq3 tumet. premit illa tumentem
supare nõ valebis supata rumpi
Vincere non poteris. victa crepare potes
tercia vice s^e ranã infestat inflatio inflatiõis
Tercius iratam vexat tumor. illa tumoris
rũpit ranã itestina effluunt
Copia findit eam. viscera rupta patent
.i. cum supiore inferior litigare postponat .i. seipm
Cum maiore minor contendere desinat. et se
ↄtutes moderet
Consulat. vt vires temperet ipse suas

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documentũ est. q᷑ minor nõ dz se ↄpare maiori q᷑ ↄpatões sunt odiose Cõcludit᷑ etiã q᷑ supbia paupeꝝ est multũ vituperãda Istud declarat᷑ fabulose sic. q̄dã eñ tpe rana ex palude egressa vidit magnũ bouem in pascuis: cui volẽs esse silis incepit sufflare dicẽs filijs suis. inspicite me an sim eq̄lis boui. Qui dixerũt. nequaq3 q᷑ respectu bouis nihil es. Et tũc rana scd̄o magis inflauit se dicẽs. quid mõ vobis videt᷑. At illi dixerũt. tu nullo mõ potes eẽ boui eq̄lis. sz potius creperes p mediũ. Vñ rana irata tercio inflauit se adeo q᷑ crepuit p mediũ.

Cum commento

De leone et pastore

intendēs rapine sentis
Sollicitus prede currit leo: spina leonem
ledit offendit s^e leonis infixa
Vulnerat. offendit in pede mersa pedem
pausa agilitas improuisa casum
Fit mora de cursu. leuitas improuida lapsum
freqn̄t offenso .s. q̄tuor
Sepe facit. leso stat pede turba pedum
s^e leonē ꝑmittit lesio .i. putredinē ꝯquerit
Vix egrum sinit ire dolor. saniemq; fatetur
lesio ostēdit .i. plage lesura
Vulnus idem loquitur. vulneris ipse dolor
ꝑ q̄n̄ vulnerauit euētus medelā dat s^e miseris
Cum lesit miseros fortuna. medetur eisdem
.i. ergo q̄re curatorē vulnus
Hinc est cur medicum cura leonis habet
ꝑ q̄z opilionē inuenit
Nam leo pastorem reperit: pastorq; leoni
ꝑ cibo prebet agnū spernit s^e leo .s. agnū
Pro dape tendit ouem. respuit ille dapem
s^e leo vulnus extēso ostēdit s^e pastorē
Supplicat. ꝛ plagam tenso pede monstrat. ꝛ illum
rogat auxiliū opilio plagas lenit spintre
Orat opem. pastor vulnera soluit acu
recedit cū putredine .s. spina s^e extēs lesionis
Exit cum sanie dolor ꝛ res causa doloris
s^e leo sanantē .s. ꝑlingēdo s^e pastoris
Hic blando medicam circuit ore manum
sanus recedit beneficij memorias retinet
Hospes abit. meritiq; notas in corde sigillat
durato e tp̄is obliuisci .i. beneficiū illatū nō p̄t
Tempore deleri gratia firma nequit
post h̄ retia incidit vrb̄ rhoma capture
Hinc leo vincla subit. rhomane gloria prede
s^e leonē tenet associat leo bestijs feris
Hunc habet. ꝛ multis additur ille feris
mortis occasionē opilionis delictū dedit
Ecce necis causam pastoris culpa propinat
includit .i. in medio aīaliū cibus leonib;
Clauditur in medijs. et datur esca feris
pastorē leo cog̃scit accedit pastorē pastor s^e pastorē
Hunc fera presentit. petit hunc. timet ille. timenti

pastori leo applaudit s^e pastor recedit anxietas
Huic fera blanditur. sperat. abitq; timor
crudelitatꝭ s^e leo leo applaudit
Nil feritatis habens. ludit fera. cauda resultat
leo mãsuetus fit nõ oñdit crudelẽ bestiã
Dum fera mansuescit se negat esse feram
s^e pastorẽ fuat reddit cũ beneficio sibi factã
Hunc tenet. hunc lingit. pensatq; salute salutem
ꝓmittit plagas s^e vulnera
Nulla sinit fieri vulnera. nulla facit
.i. rhomani mirant̃ pastori fere
Rhoma stupet. parcitq; viro. parcitq; leoni
s^e leo reuertit̃ nemora reuertit̃ pastor .i. in domũ suã
Hic redit in siluas. ꝛ redit ille domum
beneficiũ obliuisci lõgeuitas
Non debet meritum turpis delere vetustas.
.i. recepti recordãtes hoĩes beneficij
Accepti memores nos decet esse boni

Hic au. po. aliã fa. cuiꝰ documentũ est. ꝙ tpis lõgeuitas nõ dꝫ delere beneficiũ acceptũ: sed omni tpe q̃ beneficiũ accipit tenet̃ esse memor illius Iuxta dcm̃ Senece dicẽtis in libro de beneficijs. Obliuisci beneficij accepti est animi malignãtis. Istud declarat̃ nobis ꝑ quendã opilionẽ ꝛ leonẽ. Quodã eñ tpe leo prede cupidus ꝑcurrens siluã ꝑ loca spinosa pedẽ suũ in spinis adeo vulnerauit. ꝙ vlterius ꝓcedere nõ potuit. Leo ꝓpo sic vulneratus huc ꝛ illuc circũiens remediũ sui doloris q̃siuit. tandẽ aũt quendã vidit ouiũ pastorẽ curã sui gregis in vicino nemore agentẽ. hunc leo aggrediẽs medelã ab ipso sperãs pedẽ sibi porrexit. Pastor aũt cognita doloris cã pedẽ apprehendẽs spinã cum sanie extraxit. Leo ꝓpo sic curatus grates (q̃s natura ꝯcessit) submisso capite ꝛ amicabili sue caude blãditione medico suo dedit ꝛ sic pastorẽ valefaciẽs recessit: sed acceptũ beneficiũ in corde suo retinuit. Cõtigit aũt postea ꝙ iste leo fuit captus a rhomanis. ꝛ inclusus in quodã castello cũ multis alijs feris ꝛ leonibꝰ. in quod et malefactores a feris deuorãdi intrudebant̃. Porro ꝯtigit ꝙ idẽ pastor corã rege sup q̃dã crimine accusaret̃. qui iudicio regis in locũ dãnatoꝝ missus est a leonibꝰ deuorãdus. Leo aũt medicũ suum cognoscẽs digno (quo potuit) venerat̃ obsequio. aliosq; leones in ipm seuire volẽtes coercuit. ꝛ sic pastorẽ illum a dentibꝰ leonũ ꝛ feraꝝ defendit. Qđ videntes rhomani mirabant̃ valde. vñ ammiratõe ꝛ pietate ꝯmoti ambos .s. leonẽ ꝛ pastorẽ dimiserũt. quo facto leo redit ad siluã ꝛ pastor ad domũ suam. Concludit̃ ergo. ꝙ sꝑ bonũ est benefacere ꝛ beneficij reminisci. qꝛ mutuis beneficijs crescit amicicia. ꝛ mutuis maleficijs discordia crescit.

Notandũ etiã. ꝙ ƀm quosdã pñs textus nõ intendit fabulã. sꝫ verã hystoriã. qꝛ hic nihil ponit̃ quod includat impossibilitatẽ credendi. Vñ dicunt q̃dã istam hystoriã repꝑiri in cronicis rhomanoꝝ.

Cum commento

trodit pascuã aspicit equũ ars medicinal'
Tondet equus pratum. videt hunc leo. cura leonem — De equo et leone
ꝯmouet cibus
Hec mouet. vt fiat esca leonis equus
s. leo salue vxor medicine
Inquit equo: mi frater aue. fruor arte medendi
socius s. equo annuit
Et comes ꝛ medicus sum tibi. fauet equus
ꝑcipit dolos deceptõi cũ dolo obuiat
Sentit equus fraudes. et fraudi fraude resistit
.i. in aĩo cogitãs dolos dixit
Mente prius texens retia fraudis ait.
inqsitus optatus s. leonẽ ꝑsentat
Quesitus placidusqꝫ venis. te temporis offert
opoꝛtunitas rogat s. equo .i. spina lesus
Gratia. te rogitat pes mihi sente grauis
s. leo annuit appropinqt demisso capite pedem
Hic fauet. instat equo. submisso vertice. calcem
incussit extinguit .i. vitã
Imprimit. ꝛ sopit membra leonis equus
recessit illa extasis potest redire
Vix fugit ille sopor. vix audet vita reuerti
s. sua erigẽs suspicit .s. equus recessit
Vix leo colla mouens respicit. hostis abest
inculpat s. iuste ꝑ fraude s. ꝯdignã
Sic leo se damnat. patior pro crimine penam
ꝑ qꝛ finxi modũ amicicie inimic⁹
Nam gessi speciem pacis. ꝛ hostis eram
s. tu hõ ꝯfitearis
Quod non es non esse velis. quod es esse fateris
s. aliqs .s. ẜm ꝟitatẽ nõ fatet'
Est male quod non est. qui negat esse quod est

Hic au. po. aliã fa. cui⁹ documentũ est. ꝙ nullus dꝫ se fingere talem q̃lis nõ est. nec silr dꝫ se negare esse talem q̃lis est. Includit' etiã ꝙ bene loquẽs ꝛ malũ intendẽs sepe suffert malũ qđ intẽdebat. Istud ostendit' nobis ꝑ leonẽ ꝛ equũ. quodã em̃ tpe steterit equ⁹ in pascuis. ꝛ ecce leo prede cupidus ex iprouiso supuenit. quẽ vt vidit equ⁹ graui metu ꝑplexus est. et ait intra se. Angustie mihi vndiqꝫ. q̃ fugiendũ sit ignoro. leoni em̃ resistere tutũ nõ est. tergũ etiã prebere viciũ est. Sed cogitãs leonẽ esse piũ ꝛ misericordẽ simulato lãguore hinnire cepit claudicãs in posteriori pede. qđ vt vidit leo equũ accessit ꝛ medicũ se finxit. Qđ audiẽs equus leonẽ se diu inqsiuisse dixit. ꝛ iam opoꝛtuno tpe aduenisse. dextrũ sibi ostendẽs pedem posteriorẽ. in quo spinã se hẽre dixit. Leonẽ aũt appropinquãtẽ vt

doloris. icām nq̄reret eleuato pede ꝯcussit frontē ei⁹ calce sigillādo adeo q̄ ad terrā semiuiu⁹ cecidit. ꝛ leone sic ꝓstrato equus velocit̄ aufugit. Leo ꝓo sic extinctus cū post longā morā caput suū vix erexisset. ꝛ circūspiciēs equū nō vidisset. ait intra se. merito hec patior. q꞉ mentiebar me esse amicū cum tñ inimicus essem. Caueat ḡ sibi quisq꞉ ne alteri oñdat verbo vł facto qd̄ corde nō intendat. nec oñdat se amicū cum sit inimic⁹. ne sibi cōtingat sicut leoni ꝯtigit. Moralit̄ nullus d꞉ ꝑuersis misereri. nec inīīs quos fouere. q꞉ q̄nto plus fouent̄ tanto nociuiores efficiunt̄.

De asino et equo

gloriat̄ .i. ornamētis exaltat se
Gaudet equus phalaris. freno sellaq꞉ superbit
ꝑ certo ornat ornamēta
Ista quidem vestit aureus arma color
obuiat asinus platea coartat
Obstat asellus equo. vicus premit artus asellum
.i. aggrauat pōdus .i. pullus
Uexat onus. tardat natus. eundo labor
sc̄ equo īpediuit equus ꝓclamat
Qui sibi clausit iter sonipes inclamat asellum
.i. obuias .i. tu miser asine
Occurris domino vilis aselle tuo
sc̄ asino .i. grām delicto suꝑbie
Uix tibi do veniam de tanto crimine fastus
preleūda esset sc̄ ego equus
Cui via danda foret libera dignus eram
.i. tacet sc̄ asinus .i. ex verecūdia tacēdo
Subticet ille timens: mutusq꞉ pudore silendo
securior nō aduertit
Tutior. ꝛ surda preterit aure minas
magna dignitas decrescit ꝑ quē fugare ꝓsumat
Summus honor declinat equi. dum vincere temptet
supatur intestina fracta nō ꝑmittunt
Uincitur. ꝛ cursum viscera rupta negant
sc̄ equus ornamētis spoliat̄ deaurato
Priuatur phalaris. freno priuatur honesto
sc̄ equū vexat ꝯtinue currus onerosus
Hunc premit assidue reda cruenta iugo
postq̄ dorsum asperat ledit .i. humerū
Hunc tergum macies acuit. labor vlcerat armum
sc̄ equū in derisionē grossus
Hunc videt. inq꞉ iocos audet asellus iners
o stulte splendēs .i. aureū capistrū
Dic sodes vbi sella nitens. vbi nobile frenum

.i.q̄re .i.ista macilẽtia recessit splẽdor
Cur est hec macies: cur fugit ille nitor
ista miseria pompa recessit
Cur manet hic gemitus: cur illa superbia fugit
.i.humiliat supbos status
Vindicat elatos digna ruina gradus
.i.q̄escere .i.ptãs .i.dignitas .i.pulchritudo .i.annositas
Stare diu nec vis nec honor nec forma nec etas
in orbe magis s^c p̄dicta
Sufficit.in mundo plus tamen ista placent
.i.lõgo tpe .i.paup
Viue diu. sed viue miser. sociosq3 minores
sustinere gaudiũ tua miseria s^c asino
Disce pati. risum dat tua vita mihi
.i.trãsitorijs fidẽ adhibe .i.potẽtia
Pennatis nec crede bonis: te nulla potestas
ↄ̄ paupes iactet paup fieri vales
In miseros armet.tu miser esse potes

Hic au.po.aliã fa.cui⁹ documẽtũ est.q̄ nemo d3 despicere paupes.qr fortuna p̄t mutari.q̄ em̄ nunc est paup p̄t fieri diues. Includit etiã q̄ nullus d3 supbire ꝓpter abundantiã bonoꝝ tpaliũ.breui em̄ hora illis p̄uari p̄t. Istud innuit nobis fabulose p asinũ ⁊ equũ.quodã em̄ tpe q̄dã asinus vilis ⁊ tardus graue portãs onus in dorso obuiauit cuidã equo nobili ⁊ phalarato ornam̄tis deaurat⁊ in q̄dã victo stricto adeo q̄ asin⁹ vix poterat eq̄ cedere. vñ equ⁹ indig̃tus cepit exprobrare asinũ sic dicẽs O miser asine quõ audes obuiare mihi dño tuo. cu3 merito deberes mihi cedere. Asinus aũt timens ⁊ verecũdus recessit. Postea aũt ↄtigit illũ equũ ad q̄dã torneam̄tũ ire. in q̄ dum fortit̄ curreret rũpebat viscera sua. q̄re amplius dño suo vtilis non erat. ⁊ iõ vendidit ipm cuidã carrucario ad trahendũ bigas. vñ ⁊ equus ille iugo macerat⁹ oẽm pristinũ decorẽ amisit. Porro accidit q̄ p̄dictus asinus huic equo bigã trahenti obuiaret. quẽ vt vidit asin⁹ deridebat ipm dicẽs. O care frater dic mihi vbi iã est tua pulchra sella. vbi tuũ frenũ deauratũ. vbi mõ est tua gl'a qua supbiebas De iure em̄ ista pateris. qr tpe ꝓspero nimia inflatus eras supbia. quare iusta ruina vindicat viles gradus supbie ⁊ põpositatis

De bello aĩaliũ quadrupedũ ⁊ auium

.i.aĩalia q̄drupedia bellãt .i.volatilib⁊ palma vacillat
Quadrupedes pugnant: auibus victoria nutat
mixta timorore turbat .i.tã aues q̄3 q̄drupedes
Spes onerata metu vexat vtrunq3 gregem
deserit volucres .s.vespertilio
Linquit aues que sumit auis de vespere nomen
nõ veret̄ aduersi tentoria accedere exercitus
Nec timet oppositi castra subire chori

ꝯfortat s^e alias fortitudo ꝯplet
Armat aues aquile virtus. et viribus implet
monitōe timet .i. q̄drupedes timore
Et monitu torpet altera turba metu
circūdat volucres plumis palma
Amplexatur aues plumis victoria letis
ꝑ laude damnū recipit .s. vespertilio
Pro titulo penam transfuga sumit auis
denudata ꝑ pennis plagas accipit
Vellere nuda suo pro plumis vulnera sumit
.i. mandatū recipit .i. nocturno tp̄e
Edictumq̄ȝ subit. vt nisi nocte volet
.i. nō ꝓbus incola p̄ponit amicis inimicū
Non bonus est ciuis. qui prefert ciuibus hostem
.i. cōmode nullus hō .i. dn̄is sp^e ꝯtrarijs
Utiliter seruit nemo duobus heris

Hic au. po. aliā fa. cui⁹ documentū est. ꝙ bon⁹ ciuis nō dȝ extraneos suis p̄ferre vicinis. q2 sepe ꝯtingit hoīes alienis adherētes ⁊ suos deserētes dāna pati ⁊ ꝑicula: Includit etiā ꝙ valde difficile ē huire duob⁹ dn̄is ꝯtrarijs. iuxta illd̄ euangelij Nemo p̄t duob⁹ dn̄is huire. Istud declarat nobis fabulose sic. q2 q̄dā tp̄e aīalia q̄drupedia ⁊ volatilia sup dignitate sua disceptātes bellū sibi mutuo indixerūt. Cūq̄ȝ aliq̄ȝ diu bellatū esset incepit exercit⁹ auiū timere. qd̄ videns vespertilio castra aduersa petijt sua deserendo. Hoc vidēs aquila rex auiū exercitū suū ꝯfortauit adeo ꝙ aues tandē victoriā obtinuerūt. Bello aūt sedato vespertilio de ꝑfidia sua fuit corā rege accusata. vn̄ ⁊ sentētia ꝯ eam lata est ꝙ pennis suis spoliet̄. ⁊ in ꝑpetuū a ꝯsortio bestiaꝝ ⁊ volatiliū sequestret̄. ⁊ ꝙ nisi nocturno tp̄e volaret Allegorice ꝑ volatilia boni angeli intelligi p̄nt. ꝑ bestias mali angeli. q2 boni angeli obtinuert̄ victoriā in celo malis eiectis Moralit̄ hec fabula tāgit ꝑfidos ⁊ leues hoīes q̄ vespertilioni silant̄ vtrāq̄ȝ ptē sectādo

De philomena ⁊ accipitre

ꝑ q̄n talis auis s^e in arbore exercet delectabile
Cum philomena sedet. studium mouet oris amenum
sibiipsi .i. pullis placida esse
Sic sibi sic nido visa placere suo
.i. inuadit tal' auis .i. pullos ꝑ pullis .s. philomena
Impetit accipiter nidum. pro pignore mater
.i. rogat .s. accipit̄ dt .i. q̄ȝ p̄ces cantū diligo
Supplicat: alter ait. plus prece carmen amo
rogatu munere suaui placare melodia
Non prece nec precio. sed dulci flectere cantu
accipitrē accipit̄ suaui⁹ philomena
Me potes. ille tacet. dulcius illa canit

corde suspirat cāuis cātet s^e philomene
Mente gemit. licet ore canat. cor eius anhelat
dulce fluit .i. carmē
Cuius mellifluum manat ab ore melos
crudelis vt accipit fetet .i. cantus
Impia fatūr auis. sordet modus ille canoris
lacerat pullos le3 philomena
Et laniat natos matre vidente sua
philomena lāguet mori valet
Mater obit nec obire potest. sic viuit vt ipsam
vindicet .i. mortē morte pestis
Uincat vita necem. plus nece cladis habens
philomene .i. pulli s^e suū
Cor matris patitur. plus nati corpore corpus
lacerat philomena pforat gladio tristicia
Rodit auis rostro. cor fodit ense dolor
inqrit .i. crimen .i. dolū
Uestigat sua pena scelus. nam fraudibus vso
auiū captore .i. dolosam limus illaqat .i. accipitrē
Aucupe fraudulosam viscus inescat auem
.i. termio finiri demeret s^e hois
Fine malo claudi mala vita meretur iniqui
s^e atre s^e hō innocētes timet dolo decipi
Qua capit insontes se dolet arte capi

Hic ponit documētū q hoīes puerse viuentes sepe mala morte moriunt et vt in plurimū talis est finis hoīm: qlis eo vita fuit. Qd declarat nobis p philomenā z accipitrē. Quodā em tpe philomena sedēs in arbore dulcit cantauit ad cplacēdū sibiipsi z pullis suis. qd vidēs accipit inuasit pullos philomene. vñ ipsa rogauit humilit accipitrē vt pullis suis pceret. Cui accipit rñdit nec prece nec p̄cio me flectere poteris. s3 tm dulci cantu. q audito philomena dulcit cantare incepit. mēte tñ dolebat Accipiter aūt nō ɔtent9 de cantu ei9 dixit. cant9 tu9 sordet in aurib9 meis. et mox pullos philomene lacerauit ipsa vidēte. Postea auceps istū accipitrē cepit z sibi dignā p delicto reddidit penā Moraliter p philomenā intelligūtur boni viri. p accipitrē vo mali z puersi. q sepe bonos inuadūt ipsos tribulando. Tādē venit auceps. i. diabol9. q laqueis suis homines molos capit z secū ad eterna ducit supplicia

De lupo et vulpe

locupletat rapina .i. vitā delicatā
Ditat preda lupum: ducit lupus ocia lōga
.i. de cibo odit s^e vba pfert
Facta cibo. vulpes inuidet. ista mouet
s^e o lupe salue .i. qre .i. tā lōgo tpe
Frater aue. miro cur tanto tempore mecum

nō possum .i. imemor
Non fueris. nequeo non memor esse lupi
s^c lup^9 dr studeat solicitudo rogare
Ille refert. pro me vigilet tua cura precari
.i. deos nō desinas .i. cadat
Numina non cesses. ne me vita ruat
deceptōe p̄intenta ad me deceptōem
Fraude tamen munita venis. falsumqꜫ venenum
dulcedine. portas. tristicia. abūdātia. cibarioꝝ
Melle geris. dolor est copia nostra cibi
elicere queris intendis
Extorquere paras aliquid. furtumqꜫ minaris
ↄtemnit cib^9 crapulā
Sed mea furtiuam respuit esca gulam
ↄtēpta reuertit̄ ↄtēptā pūgit tristicia fraude
Spreta redit. spretam stimulat dolor. apta dolo
deceptio seq̄t̄ ouiū tendit vulpes pastorē
Fraus subit. ad pecorum trāsmeat illa ducem
pastorē alloq̄tur amicicia dei
Hunc mouet his verbis tua gratia numinis instar
dei vulpi ꝑqꜫ tradit diligētia. pastori
Sit mihi nanqꜫ lupum dat mea aura tibi
inimicū īterfice securo latet lup^9 ī spelūca
Hostem perde tuum. tuto iacet hostis in antro
pastor ↄsentit. foueā. intrat. vir interficit. gladio
Vir fauet. antra petit. hic iacet ense lupum
vulpes deuorat diuitias viget
Ista lupi consumit opes. sed floret ad horam
ipsius vulpis nociua rethe capta suspirat
Vita nocens. vulpes casse retenta gemit
dānū ītuli obest vulpi incusasse lupo
Cur nocui. nocet ecce mihi nocuisse nociuo
merito morior interfect^9 fuit fraude
Iure cado. cuius decidit arte lupus
rapinis tp̄alē accipit s^c hō insudās
Viuere de rapto vitam rapit. inuidus instans
hoīs nocumētis s^c ꝓpria cadit
Alterius damnis in sua damna ruit

Hic ponit documentū qꜫ hoīes viuentes de rapina sepe de vita tollunt̄ añ tp̄s. Quod nobis declaratur ꝑ lupū ꝛ vulpez. Quodā eīm tpe fuit q̄dā lup^9 q̄ multas p̄das in suo antro ↄgregauit. ꝓpter qđ duxit longā vitā ociosam. Contigit aūt qꜫ q̄dā vulpes famelica p̄dis lupi saturari cu

piens ad lupũ cucurrit sub amoris specie ipm salutãdo dicens. O frater
mi lupe salue. ego multũ miror q in tanto tpe nõ venisti ad me. ego tantẽ
amoris incendio te diligo q tui obliuisci neqo. Cui lupꝰ rñdebat. o vul
pes ꝯstanter ꝯfido q tu habes curã de me ⁊ q̃tidie intercedis ꝓ me ipos
deos. vt vita longa mihi ꝯcedat. et licet ita sit tñ dolose ad me venis cu
piens aliqd habere de p̃dis meis. Vulpes g̃ a lupo sic spreta cogitauit
aliã fraudẽ ꝑ quã posset aliqd acqrere de p̃dis lupi. qre currẽs ad pasto
rẽ ouiũ vulpes dixit ei q sciret lupũ inclusum in quodã antro. ⁊ pastore
sic instructo accessit pastor ad antꝝ ⁊ lupũ interfecit. q̃ interfecto vulpes
oẽs p̃das lupi deuorabat. Cõtigit aũt postea q ista vulpes capta fu
it a venatoribꝫ. q̃ capta ꝓtulit hec v̾ba. vere qr nocui lupo hec merito pa
tior Allegorice ꝑ lupũ intelligũtur potẽtes ⁊ diuites huiꝰ seculi Per
vulpẽ v̾o intelligunt inuidi q aliis inuidẽt ⁊ ad alioꝝ dãna laborãt. qs
diabolus rapiẽs ad tartara ducit. ⁊ tũc recognoscũt se male egisse

De ceruo se speculante in fontem

aq fontalis eglis magna sitis
Fons nitet argento similis. sitis arida ceruum
torquet bibit fontis videt .s. fontꝫ libꝫ
Hunc rapit: haurit aquas. se speculatur aquis
ceruũ letificat mitigat cornuose capitis
Hunc beat. hunc mulcet ramose gloria frontis
ceruũ ꝯpmit macrũ crus
Hunc premit hunc ledit tibia macra pedum
scꝫ veltres sonat cerũꝰ .s. ceruo
Ecce canes. tonat ira canum. timet ille: timenti
recessus vilipẽsi rogat auxiliũ
Fit fuga culpati cruris adorat opem
nemoris dẽsos dumos in dumis tẽto tardat
Silue lustra subit. cornu retinente moratur
effugere captũ .s. ceruũ nõ sinũt
Currere sic raptum cornua longa vetant
vilipẽdere ꝯueniẽs est diligere noceat incõueniẽs
Sperne quod prosit ⁊ amare quod obsit ineptum est
ꝓficuũ est vilipẽdimꝰ diligimꝰ ꝯtrariat
Quod prodest fugimus. ⁊ quod amamus obest

Hic ponit documentũ q qlibet caueat vituperare qd sibi ꝓficuũ est. ⁊ lau
dare qd nociuũ. Qd declarat nobis fabulose sic. Quodã em tpe cerũꝰ
qdã sitiens stabat ad fontem quẽdã ⁊ bibebat. qui qdeꝫ fons (qr clarus
erat ⁊ ꝑspicuꝰ) recepit quodãmõ himaginẽ cerui: ⁊ sic ille cerũꝰ ꝓspexit
oĩa membra sui corporis. ⁊ ante omnia prospexit suũ caput habens lon
ga ⁊ romosa cornua. ex quoꝝ pulcritudine nimiũ gaudebat ⁊ delectabat
sꝫ de cruribꝫ macris multũ doluit ⁊ ipsa nimiũ vituparuit. Cõtigit aũt
ceruo q venerunt canes qui venabantur ⁊ agitabant illũ ceruũ. quos vi
dens ceruus celeriter aufugit implorans auxiliũ a suis macris cruribꝫ

que prius vituperauit. et cucurrit ad nemora. in quorum ramis frondosis cum suis cornibus detinebatur. quare venatores ipsum insequentes apprehendebant. Concluditur ergo quod nullus sapiens debet vituperare quod sibi salubre est nec laudare quod est nociuum. Allegorice per ceruum intelligimus superbum. qui plus delectatur in suis cornibus. i. diuitijs et honoribus. quam in suis macris cruribus. i. quam in humilitate spiritus et amore. que faciunt hominem percurrere viam mandatorum dei. sed cum venerit homo ad extremitatem vite detinebatur per sua cornua et apprehendetur a canibus. i. a demonibus. et ad penas trahetur infernales

De muliere et milite custodiente patibulum

quando seinuicem feminam a dilecto
Dum vir et vxor amant. vxorem priuat amato
i. mors mulierem separat a dilectione mariti
Parca viro: nec eam priuat amore viri
mariti adherens sepulchrum pro marito molestat
Coniugis amplectens tumulum. pro coniuge vexat
maxillas lachrimis os lachrimatione
Vngue genas. oculos fletibus. ora sono
mulierem tristicia non potest feia a tumulo depelli
Hanc iuuat ipse dolor. nequit hec de sede reuelli
tempestate aeris obscuritate rogatione minationibus
Grandine seu tenebris. seu prece. siue minis
maleficum ad mortem patibulum scilicet furem
Ecce reum damnat iudex. crux horrida punit
patibulo i. in nocte miles quidam
In cruce custodit tempore noctis eques
miles siti habet sepulchrum militem mulieris s. resplendens
Hic sitit. ad tumulum venit hunc et clamor et ignis
rogat scilicet haustum mulier miles
Orat aque munus. hec dat. et ille bibit
sitibundum dulcibus ad mulierem excitare
Egrum nectareis audet cor iungere verbis
militem instigat anxietas s. domini sui custodia furis
Hunc vocat ad primum cura timoris opus
scilicet miles blandos affatus inserit doloroso
Sed redit. et dulces monitus instillat amaro
mulieris deuicta. intrat interiora scilicet mulieris ad militem
Cordi. victa subit claustra doloris amor
miles times remoueri patibulum
Vir metuens furem tolli suspendia furis
aspexit mulierem scilicet carnali accedit
Visit. sic viduam tractus amore petit
mulierem scilicet osculando actum venereum exercet
Hanc ligat amplexu. fructum quoque carpit amoris

miles maleficū patibulum
Hic redit ad furem. sed loca fure carent
miles. tristatꝛ hac q̃rela hec tristicia ↄpūgit mulierē
Hic dolet hoc questu. dolor hic instigat amicam
.i. male custodito scꝫ dñi mei angustor
Non bene seruato fure timore premor
militi custodiēdū sc militē rigor regalis iusticie
Rex mihi seruandum dederat. me regius ensis
ꝑturbat pusillanimū militē cogit pauor
Terret. ꝛ excordem me iubet esse timor
mulier reperi grām inueniat astuciā
Hec ait. inueni spem que mihi suscitat artem
.s. defunct⁹ in patibulo suspēsionē
Vir meus implebit in cruce furis onus
mulier. defuncti. tūbā apit ꝓ malefico ad patibulū ligat
Ipsa viri bustum reserat. pro viro cathenat
mulier. defunctū funē alligat marito
Ipsa virum. restem subligat ipsa viro
defuncto de iure succēdit miles succēdit dilectōi
Huic merito succumbit eques. succumbit amori
scꝫ militis ambos matrimonialis copula
Illa nouo ligat hos firmus amore thorus
ꝑuuit .s. militē timore suspēsione. s. virū defunctū
Sola premit viuosqꝫ metu. penaqꝫ sepultos
mulier mulieris terminat
Femina femineum nihil bene finit opus

Hic ponit documētū ꝙ hoīes adhibendo nimiā fiduciā mulierib⁹ sepe defraudantꝛ tā in morte q̃ꝫ in vita Qd̄ declaratꝛ fabulose sic. Quodā tp̄e vir q̇dā exut⁹ humanis reb⁹ tradit⁹ est sepulture. cui⁹ vxor sup̄stes eius sepulchrū sepe visitauit. ꝛ lachrimas ac gemit⁹ vehemēter effudit. ꝛ q̄si semꝑ mā̄sit apud sepulchꝝ: eodē ḡ tp̄e q̇dā in furto dep̄hensus suspēsus est. Erat aūt dānatoꝝ cuidaꝫ militi cura ↄmissa. q̇ eos custodiret ne de patibulo tollerentꝛ ꝛ sepelirentꝛ. Cōtigit ḡ hūc militē q̇dā nocte magna siti cruciari. ꝛ ipse vndiqꝫ circūspiciēs clamore mulieris ꝑcepto ad eaꝫ festinauit. ꝛ humiliter rogabat mulierē ꝑ potu: qd̄ cū mulier fecisset reuersus est ad dānatoꝝ custodiaꝫ. sequenti ꝟo nocte p̄fatus miles rediȷ̄t ad p̄dictā mulierē ꝛ iterū potū postulauit. habētes ergo miles ꝛ mulier dulcia colloq̄a adinuicē ceperūt ardere amore nimio. sed tandē milite reuertente ad patibulū fur clā sublat⁹ est ꝑ amicos ꝛ sepult⁹ ↄ̄ legē patrie. q̄re multū doluit. timēs cu'pā furis in caput ꝓpriū redūdare. Rediȷ̄t ḡ iterꝫ ad mulierē tristis ꝛ gemēs exponēs hoc factū mulieri. mulier ꝟo absqꝫ longa deliberatōe optimū dedit ↄsiliū. scꝫ ꝙ vir suus sepul⁹ deberet extrahi de sepulcro ꝛ supplere locū in patibulo Ipsa ergo mulier vna cū mili-

religabāt corp⁹ viri mortui ad restē patibuli. ꝛ sic māsit miles in hono re. ꝓpter quā amiciciā duxit miles hāc mulierē in vxorē. Dicit autor in fine ꝙ hec mulier pressit mortuos ꝛ viuos. viuos q̄dē timore. mortuos aūt pena. pena inquā q̄trū ad maritū sepultū quē ipa ꝓprijs manib⁹ pati bulo ligauit. Patet ergo ꝙ mulieres raro aliq̄d bn̄ terminānt. eo ꝙ ex natu ra sunt instabiles Allegorice p mulierē intelligit aīa rōnalis. et p virū ipm corp⁹ castū. ꝛ tādem venit mors. i. delectatio mūdi. ꝛ capit. i. ducit hoiem in pccm̄. sed mulier. i. aīa residēs circa tumulū plorat in nocte. i. in ꝯscia occulta. tandē custos furis. i. bon⁹ angel⁹ visitat illā ꝯsciam. ꝛ tan dem ipam ꝯtrahit in ꝯiugē. i. in eternā beatitudinē.

astucia illa meretrix illaq̄at dilectōem
Arte sua tays iuuenes irretit. amorem
simulat ex simulata ꝓfieuū dilectōe
Fingit. ꝛ ex ficto fructus amore venit
a plurib⁹ cupit dona adolescētib⁹ sc iuuenib⁹
A multis fert multa procis. ex milibus vnum
nō ficte ꝓmittit dilectōis copiā
Eligit. huic veri spondet amoris opes
amasia amator desidero p̄ alijs sc3 te
Sim tua. sisq3 meus. cupio plus omnibus vnum
ꝑsonā tuā pecuniā
Te volo. sed nolo munus habere tuum
sentit sc iuuenis fraudes rn̄dit intellexit
Percipit ille dolos. ꝛ reddit qualia sumpsit
sc amasia amator ambos eq̄lis dilectio
Sis mea. simq3 tuus: nos decet equus amor
ego iuuenis tu thays
Viuere non vellem nisi mecum viuere velles
thays iuueni ꝯsolatio req̄es
Tu mihi sola salus tu mihi sola quies
decipi metuo iuuenē decepit
Sed falli timeo. quia me tua lingua fefellit
expientia ꝯgnoscere sc ꝑicula
Preteriti ratio scire futura facit
fugit talē herbā gustādo
Vitat apis taxum. quem gustu sepe probauit
decipe intēdit mulier decepit
Fallere vult hodie. si qua fefellit heri
meretricē hō diligit sc dona ꝑsonā suā diligit
Thayda si quis amat. sua non se credat amari
meretrix recto deficit pecuniā iuuenis cupit
Thays amore caret. munus amantis amat

Cum cõmento

Hic ponit documẽtũ q meretricib9 nõ est fides adhibẽda. qr licet se dicant amare iuuenes: nõ tñ amãt eos sz eorũ pecunias. Istud declarat de qdã muliere sic. Quodã enĩ tpe erat mulier qdã noĩe thays ↄsueta allicere iuuenes ꝓpter eorũ pecunias. q elegit vnuz valde deuotũ. cui dixit. o amice sum adeo inflãmata tuo amore q pre oib9 te diligo. qre rogo vt sis me9 amic9. qr volo ppetuis tpib9 me subdere vrĩs amiciciis tibi soli adherẽdo ꝛ nulli alteri. nec te diligo ꝓpter munera tua. sed tu ipse es causa amoris. Ille aũt iuuenis mox eius fraudẽ ↄsiderãs ait. nescio q diligis me. ꝛ si scirẽ me a te diligi iterũ rediligere vellẽ. sed ↄsidero me posse decipi sicut me pus lingua tua decepit. g (sicut a sili apis gustãs amaritudinẽ semp vitat eã) meli9 est vt te penitus dimittaz. qr mulier est talis nature q fallere vult hodie si q fefellit heri. Ↄcludit g q mulieres cõiter amãt ꝓpter munera ꝛ aliter nõ. Allegorice p hãc mulierẽ pt intelligi vana spes lucri tpalis. ꝛ p hũc iuuenẽ pt intelligi qlibet hõ. qr sicut iuuenis p mulierẽ decipit. sic p vanã spem lucri tpalis sepe hõ decipit. Nã frequẽter copia tpalium impedit hoiem a regno celesti

genitor fili9 .s. fili9 nõ vult
Est pater est natus. hic patri credere nescit
reĩciẽda .i. ea q facere dz nõ facit
Nam fugienda facit. ꝛ facienda fugit
intentio ↄcordat
Mens vaga discurrit. et menti consonat etas
animi recedit
Mentis ꝛ etatis turbine frena fugit
antiqui filii peccato famulos
Ira senis punit pro nati crimine seruos
docet antiquũ imitari
Instruit ista senem fabula nata sequi
astuta taurũ scz ad trahẽdũ aratrũ
Cauta bouem vitulumqz manus supponit aratro
vitulus bos trahit ducẽs aratrũ
Hic subit. ille iugum pellit. arator ait
letare iocũdus .s. bos ↄsuetudo
Gaude letus ara. tu quem domat vsus arandi
.i. a seniore tauro .s. vitulus
A boue maiore discat arare minor
declarat. vt sudorẽ emittas scz vitulo
Non placet vt sudes. sed des exempla minori
litigat recedere
A pede qui pugnat. pugnat abire iugo
restringit .s. vitulũ .s. mediãte seniore. astutus
Sic domat indomitum domito boue cautus arator

.i.seniorē imitatˀ scȝ vitulus
Sic veterem sequitur iunior ille bouem
vtilis fit sᵉ senioris boui astutia
Proficit exemplum multum cautela docendi
supiori det locū iunior
Maioriqȝ sua cedet in arte minor
Hic ponit. documētū ꝙ hō volēs alios informare dȝ eis bona exēpla
ꝓponere. Etiā minor dȝ cedere maiori nec eiꝰ p̄ceptis iustis resistere. qḋ
declaratˀ fabulose sic. Quodā em̄ tꝑe vir q̇dā habuit filiū sibi rebellē. qḋ
vidēs pater seruos suos ꝓpter delicta filij increpauit: vt filiꝰ hoc notā do
se emēdaret: Et h̄ faciēs ꝓposuit eis ista dicēs. ꝙ erat q̇dā rusticꝰ q̇ po-
suit vitulū ad aratrū. q̇ arare rēnuēs adiūxit sibi antiquū bouē qui erat
arare ꝯsuetꝰ. p̄cipiens sibi ꝙ nō multū araret ne se nimiū fatigaret. sȝ ꝙ
p̄beret bonū exēplū boui minori. vt sic bos minor rebellis ꝑ bouem anti
quū instrueretˀ in arādo: Allegorice ꝑ filiū rebellem patri possunt intel
ligi peccatores nō obediētes p̄ceptis dei. ⁊ per patrē intelligunˀ spūales
instructores. scȝ p̄dicatores ꝟbi diuini. q̇ p̄cedere debent peccatores ꝟtu
osis exemplis ⁊ doctrinis. ꝓponendo eis vitā ⁊ exempla scōꝝ. vt ipsi pec
catores sic exēplo ꝟtutis attracti vitā postponāt erroneam

De vipera et lima

tale aīal cupida domū
Vipra fabrilem dapis anxia tendit in edem
inchoat. s. vipra mordere sᵉ incipit
Incipit hec limam rodere: lima loqui
ignoras meā potestatē meus honor ignoras
Nescis posse meum. que sit mea gloria nescis
morsu ꝯturbaris scȝ lima morsu
Dente meo tereris. non ego dente tuo
ꝯtero .s.meo
In tenuem ferrum forti molo dente farinam
cecidit .i.fortis
Et cadit a tritu dura farina meo
ex ferro facta .i.meo dente
Ferrea precenti castigo tubera morsu
talia entia diuido .i.entia
Aspera plena seco. longa foranda foro
fatuus es morsu impotenti
Deliras igitur ꝙ dente minaris inarmi
gaudeo crucior dolores pati tristaris
Rideo ꝙ ferior vulnera ferre gemis
potentē potēs diligit potētior punit
Fortem fortis amat. nam fortem fortior angit
potētiori paueat venire minor debilior
Maiori timeat obuius ire minor

Hic au. po. aliã fa. que docet ꝙ hõ impotẽs non dꝫ se sociare forti. qꝛ ex hoc se ꝑe damnũ incurrit. Subdiꝛ ꝙ fortis sepe vinciꝛ ab alio fortiori. Istud nobis declaraꝛ sic fabulose. q̃dã eñ tpe vipa venit ad domũ fabri cã querẽdi cibũ. ⁊ incepit rodere limã ferreã. qď sentiẽs lima dixit. O tu miser nõ potes mihi nocere. sed potius dentibꝫ tuis. qꝛ durioꝛ sum ꝙ̃ dẽtes tui. Nã possum terere massam ferreã in tenuẽ farinã. possum etiã facere aspa plana. ⁊ ꝑforare ꝑforãda. q̃re multũ stultizas te opponẽdo mihi qꝛ licet fortioꝛ a te. non tñ inde doleo sed rideo. ⁊ tu poteris inde reportare vulnera. Allegorice ꝑ limã intelligiꝛ deus omnipotẽs. per viperã ꝓ stulti ⁊ pctõres. qui se diuine opponũt voluntati ꝑ sua peccata. nõ tñ deo sed solum sibiipsis nocere pñt. s. eternã damnatõem incurrentes

De bello luporum ⁊ ouiũ

bellum illis aĩalibꝫ illa aĩa lia miles
Pugna lupis opponit oues. ouiumqꝫ satelles
ħ aĩal hoc aĩal ħ auxilio ꝯfidit
Est canis. est veruex. hac ope fidit ouis
victoria expectat diffidit exercitꝰ
Palma diu dormit. desperat turba luporum
fingens pacẽ inuadere illud aĩal
Et simulans fedus ledere temptat ouem
pacẽ iuramẽto ꝯfirmat
Fedus vtrunqꝫ fides iurato numine firmat
pignere stabilit
Id lupus id simplex obside firmat ouis
tribuit accipit
Datqꝫ lupus mala. sana canis. recipitqꝫ luporum
filios timuit .i. ꝑicula ꝯsiderat
Pignera. nec metuit. nec sua damna videt
ꝑ q̃n ꝑ̃cipit vociferare
Dum natura iubet natos vlulare lupinos
ꝯgregatio lupoꝝ fremit pacẽ fractã interrogãs
Turba lupina fremit. federa rupta querens
igiꝛ ouis defensoris indigẽs in sanguĩe moriꝛ
Ergo pecus tutoris egens in viscera mergit
defensore destituta succũbit
Preside nuda suo. sic tumulatur ouis
defensorẽ seruare .i. optima
Tutorem retinere suum tutissima res est
ꝑ qꝛ defensor deest inimicꝰ nocere
Nam si tutor abest. hostis obesse potest

Hic au. po. aliã fa. cuiꝰ documentũ est. ꝙ in tpe nccitatis tutũ est hr̃e defensores ⁊ amicos. Concludiꝛ etiã. ꝙ ciuitas vel oppidũ sapiẽtes hñs ꝯsules cauere debẽt ne illos expellãt vel in obsides mittant. Istud nobis fabulose declaraꝛ sic. quodã eñ tpe oues ⁊ lupi habebãt inter se guerras

oues q̄dē p defensoribꝫ habebāt canes ꝛ verueces. lupi aūt nō habebāt aliq̄s defensores Cū ḡ lupi desperarēt de victoria miserūt suos legatos ad ptem aduersam ad tractandū de pace ꝛ ɔcordia. Pacē aūt sic initā obside firmauerūt. Lupi ꝓ ouibꝫ suos miserunt catulos. ꝛ oues ecōtra suos dederūt satellites Cūqꝫ ḡ catuli lupoꝝ fm instinctū nature inciperēt vlulare. lupi hoc audiētes magno cuꝫ furore ad caulas ouiū cucurrerūt dicētes Iam cognouimꝰ federa pacis statute a vobis esse fracta. qꝛ catuli nr̄i quos penes vos habetis in fortitudine clamāt ad nos. auxiliū et defensionē a nobis implorātes. q̄re iam venimꝰ cum furore illoꝝ iniuriā vindicare. ꝛ sic oues omni destitute defensione succubuerūt

De silua et securi

cū quo / indiget / scindere

Quo teneatur eget nil ausa secare securis

s. securi / silua / rogat / silua / annuit

Armet eam lucus. vir petit. illa fauet

siluā / inuadit / in domo

Vir nemus impugnat. lassans in ede securim

ligni / vna plaga incidit

Arboris omne genus vna ruina trahit

.i. silua / dixit / obedio / mihiipsi / occasio ruine

Lucus ait pareo. mihimet sum causa pericli

s. lucū / secat / .i. manꝰ rustici

Me necat ex dono rustica dextra meo

dānificari possis / inimicū / ɔfortare

Unde perire queas hostem munire caueto

s. mediāte / s. hostē

Qui dat quo periat. quem iuuat hoste perit

Hic au. po. aliā fa. cuiꝰ documentū est. ꝙ q̄ hostem suū nutrit ꝛ armat sibiipsi damnū ꝛ cladem infert Istud innuit nobis fabulose sic. q̄dā eni tpe faber q̄dā in sua arte pitus securi fabricauerat. sed illiꝰ vsum manubrio deficiēte hr̄e nō poterat. Ille ꝓ ope ligni indigēs q̄ddā nemus accessit. ꝛ ipm sup sua necitate ɔsuluit. Arbores aūt annuētes ɔsiliū ꝛ auxiliū ipsi dederūt. cū in vtroqꝫ abundarēt. Lignoꝝ itaqꝫ vulgus pncipatū et regimē nemoris albe spine ɔcesserūt. cuiꝰ ergo habēda erat grā vt faber id q̄d petijt obtineret. Rogata ḡ dn̄a nemoris benigne annuit. ꝛ p̄cepit orno vt fabro subueniret ꝛ cito eum expediret. Ornus aūt cito paruit ꝛ manubriū sibi ɔcessit. Faber aūt habito manubrio securis industriā in aliud expiri cepit. q̄ laudē meruit. ꝛ incudi obediēs fuisse ɔmendabatur. Postea omne genus lignoꝝ cepit incidere ꝛ detrūcare. Quare tunc ardua q̄rcus grauiter lesa vulnere plagas suas fraxino ɔquerit. que socia clādis rn̄dit. merito hec patimꝰ. cū fabro inimico nr̄o ɔsiliū dedimꝰ ꝛ auxiliū

De cane et lupo

cū illo aiali / nemus / associat / dicit / pulchra

Cum cane silua lupum sociat. lupus inquit amena

.i. cute / splēdes / abundātia ciboꝝ / apparet

Pelle nites. in te copia facta patet

s^e lupi ipinguat .i.dñi
Pro verbis dat verba canis. me ditat herilis
amicicia s^e meo s^e canē nutrit .i.tota familia
Gratia cum domino. me cibat ipsa domus
tpe nocturno pmulgo .i.securā
Nocte vigil fures latratu nuncio. tutam
.i.custodio edem .i.stramē .i.lectū
Seruo domum. mihi dat culmus in ede thorum
s^e vba pfert desidero
Hec mouet ore lupus. cupio me viuere tecum
accipiāt escam
Communē capiant ocia nostra cibum
pfert opto habitare
Reddit verba canis. cupio te viuere mecum
.i.eadē s^e ambob victū
Una dabit nobis mensa manusq; cibum
lupus annuit imitat .i.collum canis
Ille fauet: sequiturq; canem. gutturq; caninum
inspicit iterrogat qre ceciderūt crines
Respicit. et querit. cur cecidere pili
s^e canis .i.vt nō possim offendere
Inquit. ne valeam morsu peccare diurno
.i.ligas diurnas porto exigēte discurro
Vincla diurna fero. nocte iubente vagor
donat abundātia
Reddit verba lupus. non est mihi copia tanti
Fuilis cditōis .i. ppt amorē gule
Ut fieri seruus ventris amore velim
felicior .i.paup .i.q; diues fuus
Ditior est liber mendicus diuite seruo
famul^9 seipm s^e bona s^e hō possidet
Seruus habet nec se nec sua. liber habet
.i.valde dulce .i.fundat
Libertas predulce bonum bona cetera condit
s^e librate s^e lupo
Qua nisi condatur nil sapit esca mihi
mentis esca .i.iocūditas
Libertas animi cibus est. et vera voluptas
s^e librate abundās ditior nō potest
Qua qui diues erit. ditior esse nequit
nō volo meā voluntē p prauo cōmodo
Nolo velle meum pro turpi vendere lucro

Liber Esopi

libertates fiat .i. paup

Has qui vendit opes hic facit vt sit inops

.i. p omni amittit

Non bene pro toto libertas venditur auro

.i. de celo datū excellit mūdi diuitias

Hoc celeste bonum preterit orbis opes

Hic au. po. aliā. fa. cui⁹ documentū est. ꝙ nihil est melius libertate. qđ ostendit p lupū ⁊ canem. Quodā em̄ tp̄e canis ⁊ lupus obuiauerūt sibi mutuo in quadā silua. Lupus aūt salutās canē ait illi. Quare frater. q̄re tā pulcher ⁊ iocūdus es Cui canis. cā quare tam pulcher sum ⁊ pinguis est. qꝛ bona dieta ⁊ magna quies p̄stant mihi forme laudes. cū em̄ ningit aut pluit sub tecto manere possum die ac nocte. ⁊ somnos duco suaues ⁊ somnia leta. nullamq3 habeo sollicitudinē. cibus em̄ meus sp paratus est. qꝛ dn̄s meus suo pane me pascit. ⁊ tota familia mihi ꝓijcit ossā. ⁊ pinguia vasa lingo Cui lupus ait. lōge melioꝛ est vita tua q̄ȝ mea. hinc em̄ nō est mirandū si pellis tua tā nitida sit. O q̄ȝ felix essem si talē vitā saltē p annum ducerē. Cui canis. talē vitā de facili acq̄reres. si libera colla tua seruituti subdere velles. sunt em̄ castra ville ⁊ vrbes quib⁹ nō parum acceptus eris. etsi dn̄m meū non ꝯtempseris ipse cū gaudio suscipiet te. si bonos mores ⁊ obsequiū cum bona fide ꝓmiseris Cui lupus. o carissime frater. ꝟba tua me valde oblectāt. ⁊ dulcit̄ sonāt in aurib⁹ meis Dn̄s em̄ tuus pre oīb⁹ mihi placet. ꝗ rogo te mihi ductoꝛ esse velis ad eum. ⁊ bonus ⁊ māsuetus mihi sis Itaq3 villā adeunt lupus ⁊ canis sociali ꝯfabulatione iter ꝓsequētes Dum aūt auroꝛa fulgēte se mutuo aspicerēt vidit lupus collū canis denudatū. ⁊ mox ait. Quid tibi vult circul⁹ ille in collo tuo Cui canis. solebā in iuuētute mea ꝯtumax esse ⁊ ferox. ⁊ moꝛdebā tā notos q̄ȝ ignotos. tūc iratus dn̄s meus ꝟberib⁹ ⁊ vinclis me domuit. precipiēdo ne aliquē preter furē ⁊ lupū offenderē His auditis de ꝓposito suo lupus auersus ait. Quoniāquidē ita volo tibi grām dn̄i tui cum vinculis relinq̄re. ego aūt ꝓ nulla grā ⁊ glā vincula sufferre possum. Sit ergo tibi tua s͛uilis ꝯditio. mihi aūt maneat mea libertas Et sic lupus ad siluā. canis aūt ad villā reuersi sunt Moꝛalit̄ hic instruimur. ꝙ mag⁹ iocundū est miseriaꝝ esse dn̄m q̄ȝ diuitiaꝝ seruū Et iocūdius ē pauperē in libertate viuere. q̄ȝ diuitē sub alieno nutu ⁊ ꝯtēptu

De cōtentiōe ventris ⁊ aliorū membroꝝ

accusant auari illa mēbra ociositatē

Acusant auidi pes ⁊ manus ocia ventris

solūmodo cibaria

Omnia solus habes lucra. laboꝛe cares

s. man⁹ ⁊ pedes exhausit nutrit pigritia deuoꝛas

Nos laboꝛ edomuit. te fouet inertia. soꝛbes

sollicitudo ꝓcurat

Omnia. que nostri cura laboꝛis emit

sustinere onus intēde

Disce pati famis aspere iugum. vel disce laboꝛi

Cum cōmento

.i.industria .i.nutriat
Cedere.teqʒ tui cura laboris alat
subuenire rennuit .i.vacuū
Sic ventri seruire negat.se venter inanem
inuenit petit auxiliū tribuit
Comperit.orat opem.nil dat auara manus
s^e venter resumit s^e man⁹ s^e ventrē
Ille preces iterat.iterum fugit illa precantem
pfundo perit s^e naturalis
In stomachi fundo torpet.abitqʒ calor
esurie perit arida maxillas
Victa fame natura fugit.vis arida fames
claudit ↄsuetū pmittit nutrimentū
Obserat:et solitum non sinit ire cibum
cibos tarda infirmi
Vult epulas dare sera manus.sed corporis egri
.i.amissa fortitudo .i.totū corpus
Perdita vis refugit.machina tota perit
null⁹ hō sufficiēs est
Nemo sibi satis est.eget omnis amicus amico
tu hō.hoib; misereri tibiipsi
Si non vis alijs parcere parce tibi

Hic ponit documentū q nullus dʒ habere tantā ↄfidentiaʒ de seipso q velit carere amicis. Et hoc ostēdit nobis p manus ⁊ pedes ⁊ ventrem. Quodā eñ tpe ↄtentio facta est inter ptes corpis.⁊ dixerunt pedes et man⁹ ventri ⁊ capiti:nostri gratia vos viuitis ⁊ valetis.q2 nos incessanter agimus ea quib; mediante vos gloriā habetis:sed cedāt lites q2 nos āmodo laborare nolim⁹. q2 ad vsum nostrū pprio labore indigem⁹.sic ergo pes stetit quietus.⁊ manus iacuit ociosa.frons aūt dolere cepit ⁊ ceruix artari.ipsa quoqʒ fames cerebri nouerca capiti grauamen intulit.qđ tandē manus ⁊ pedes sentiendo ceperūt de ventris penuria debilitari. Tūc ergo dextra mouit opus:⁊ pedes currere ceperūt vt releuarēt ventrē ⁊ caput:sed ob longa ieiunia ⁊ iā oblitus cibo℞:escā oblatā rennuit et eā recipe nō potuit.tedio igit laborabāt.quē morbū phisici appetitui ↄtrariū dicūt:et tūc quesierūt vndiqʒ subsidiū.sed nullū pfuit Nota liter.ergo nullus debet aliū vexare ne seipsum perimat

De simea et vulpe

illud aial fetido culo tribuit auriculā
Simea de turpi queritur nate porrigit aurem
nō ↄcipit .i.i aiam auditu.orōnes
Vulpes nec recipit mente.sed aure preces
loqtur culi vituperrū honorē
Simea sic fatur.natis vt mihi dedecus ornem

Liber Esopi

ad qd est vtile pascua .i. scobare
Quid prodest nimios campos insculpere cauda
satis est s. aliq̃ simee modica
Sufficeat caude pars mihi parua tue
q̃ps caude vtilis esset vulpi
Quod mihi prodesset est tibi pondus iners
dicit incõmodas grauitate
Ille refert. nimio damnas de pondere caudam
curta nõ grauis incõmoda
Est breuis: estq̧ leuis. hec duo damna queror
mag. volo ꝙ tegat terrã simee pulcritudinis
Malo verrat humum q̃ sit tibi causa decoris
coopiat turpes sc3 cauda mea clunes
Quã tegat immundas res bene munda nates
sup̃fluũ diuiti diuitẽ faceret. pauperẽ
Id nimium nimioq̧ magis ditaret egenum
min. puũ paupi estimas. s. hõ pdesse
Quod minimum minimo credis auare nimis

Hic ponit documẽtũ ꝙ illa (q̃ sunt modice reputatõis diuitib.) bñ pro dessent paupib. qđ declarat p simeã ꝛ vulpẽ. Quodã eñ tpe ɔtigit ꝙ simea vidit vulpẽ lõgã caudã hñtẽ. cui dixit. Miror q̃d tibi valeat hec lõga cauda. ꝛ est res diffitilis. cuz tibi sup̃fluit. ego aũt ꝛ pueri mei sine ea nascimur. Cũ g̃ sit tibi magis oneri q̃ vtilitati. maxime cũ te venatores insequũt. vellẽ vt dares nobis ptẽ illã q̃ tibi sup̃flua est. q2 nobis bñ deseruiret. Rñdit vulpes. etiã si adeo esset grauis cauda mea vt eam vix portare possem. tñ nõ eris tu inde honorat.. Moralit sic est de diuitib. auaris. q̃ licet sup̃flua hñt nunq̃ tñ aliq̃d impartiri volũt paupib.

De asino op/tante mortez

qñ nũdinas. celerã cupit molestat. asinũ
Cum fora festinus lucro petit. instat asello
mercator asinũ onere baculo pcutit
Institor. ꝛ pressum pondere fuste premit.
asin. mortẽ cupit morte spõdẽte requiem
Ille necem sperat. nece promittente quietem
morte pacta durare sc3 post mortẽ
Sed nece completa. viuere pena potest
q2 qñ p̄lia s. rex s. fit
Nam cum bella facit ꝛ tympona pellis aselli
post hec pcutit s. pelli pcussione
Hinc lassatur. ꝛ hinc pulsa tonante manu
hoĩ tpalis obest sibĩpsi destruere tpalẽ
Cui sua vita nocet caueat sibi rumpere vitam
morte bonis opib.
Non nece. sed merito iure quiascit homo.

Cum cōmento

Hic ponit documētū q nullꝰ ꝑpter miseriā dꝫ sperare mortez. qr mors ē terribilissima. qđ ostendit̄ p asinū sic. Quodā eñ tpe ꝯtigit q q̇dā negociator festinās cū asino suo onusto nūdinas ingredi grauiter eū cedebat asinꝰ āt plagis ꝛ itinere fessus optabat mortē sperās labores suos morte t̄minari. sꝫ eo mortuo de pelle sua facta sūt belli tympona. q̄ assiduis tōsionib; ꝛ vsib; agitabant̄. ꝛ asinꝰ (q̇ p mortē sperabat esse securꝰ) etiā pꝰ mortē cedebat̄ vt p̄us Moralit̄. p asinū intelligunt̄ peccatores q̇ aliq̄n mortē vocāt vt plagis p̄uent̄. sed post mortem magis vexant̄ in inferno

De ceruo et bobus

agitatꝰ venaticoꝝ fugā capit deuia. nemoris
Motus voce canum ceruus fugit. auia silue
dimittit ꝑta stabulū boū intrat
Deserit. arua tenet. claustra bouina subit
dt silue obscura prati
Bos ait. aut luci tenebras. aut deuia campi
securꝰ ꝑcurreres tardus ibi velox
Tutius intrares hinc piger. inde leuis
ad stabulū dominus
Huc veniet custosq; boum stabiliq; magister
.s. custos ꝛ mgr̄. ceruū vel custos vel dn̄s
Si duo vel tm̄ te videt alter obis
dt ceruo mortē pietas auferat
Ceruus ait. mihi vestra necem clementia demat
coopire ceruū straminib; nox
Condite me latebris dum iubet vmbra fugam
ceruū cooperiūt visitauit
Hunc tumulant feno. presepe reuisit arator
folijs ꝓuidet nutrit iumēta
Frondibus ꝛ feno munit. alitq; boues
arator recedit letatur
Hic abit ac ceruus pericula vitasse gaudet
refert grāꝫ actōes scꝫ senior. dt
Bobus agit grates. e quibus vnus ait
facile. euadere sc custodē mgr̄ domꝰ
Est leue vitare cecum. si venerit argus
mgr̄m valueris euadere tutus
Argum si poteris vincere. victor eris
.i. acute videt argo ꝑtinere sc boues
Centum habet oculos. cui se debere fatentur
domiciliū famuli oēs possessiones
Et domus et ceruui: totaq; iura loci
ceruū iuenit mgr̄m
Res tua te reperit. argum res altera cecum

ceruo dormit argo
Qui tibi dormitat scit vigilare sibi
ceru⁹ vir itrat pabulū dat
Hic silet. argus init stabulum. bobusqȝ ministrat
plus macilētos
Plus equo tenues viderat esse boues
puidet pabulis ꝯmouet. iracūdia
Dum munit presepe cibo. dum fulgurat ira
audax aspicere patefiūt
Ausa videre diem cornua longa patent
iacet in stabulo dixit. cerno .s. ceruū
Quid latet hic. quid ait video. sentitqȝ latentem
euent⁹ scȝ. ceruū gaudēs in vsum sue coq̄ne
Et bona fortune munera letus habet
ad suū velle dominoꝝ
Exulis est non esse suum. vigilare potentis
dormire famuloꝝ succurrere
Stertere seruorum velle iuuare potest

Hic ponit documētū q̄ stertere est seruoꝝ ꝛ vigilare dn̄oꝝ. Qđ declarat fabulose sic. Quodā em̄ tp̄e ceru⁹ venatoꝝ strepitu perturbatus. vt mortē euaderet villā petijt. ꝛ bob⁹ sociat⁹ cū eis ad p̄sepe intrauit. Qui bos fert dixisse. q̄d voluisti miser huc ad mortē venire. silua te meli⁹ seruaret. aut leuis vngula seruaret te in campo. At ille rn̄det. rogo te parce mihi ꝛ noli ꝑdere me. q̄ȝ iā in crepusculo saluus abire potero. his dictis in securo loco se posuit. sic itaqȝ latitās bubulco bob⁹ pabulātib⁹ occult⁹ remansit. hinc ille gauisus grates bob⁹ reddidit q̄ fugiēti locū dedissent. Tūc vn⁹ corp̄e grauis ꝛ grādis ait illi. saluū te q̄dē fore volumus. sȝ cauendū est ne ab alio videaris q̄ centū oculos hȝ ille est q̄ nobis dn̄af. a q̄ si visus fueris nihil p̄ter vitā offerre poteris. His sic ꝯferētib⁹ ecce dn̄s ingredit̄ stabulū. ꝛ q̄ȝ nup ꝑ seruoꝝ negligentiā viderat boues macilentos. accessit ad p̄sepia curā boū hn̄s. duȝ g̊ p̄sepia diligēter exq̄rit cornu latitātis cerui apprehendit. vocatisqȝ ad se bubulcis de ceruo inq̄rit qn̄ et q̄uo stabulū intrauerat: at illi se nescire dixerūt. gauisus g̊ dn̄s ceruum bn̄ custodiebat. Moraliter. vtile est fugere cū ꝑ pugnā saluare se nō pt. prodest em̄ dn̄o reb⁹ suis curam prestare ꝛ diligentiam

De iudeo ꝛ pincerna

portat diuitias s^e timoris corde
Fert iudeus opes. sed onus fert corpore maius
ꝯpūgit iudæū solicitudo exteri⁹
Intus adurit eum cura: laborqȝ foris
ideo timore iudeo dono. illi⁹ terre fauorem
Ergo metu damni sibi munere regis amorem
acq̄rit dato viatore secur⁹ ꝑgat
Firmat. vt accepto preduce tutus eat

Cum commento

.i.regis iudeū ꝑpinator ducit s^e pincerne ꝯmouet
Regius hunc pincerna regit. cor cuius adurit
auida cupido s^e picerna gladio homicidiū
Auri dira fames. qui parat ense nephas
nemus adest intrant in ꝑbis s^e pincerne
Silua patet. subeunt: iudeus in ore sequentis
ꝯsiderat s^e ꝛ tuꝯꝑcedas s^e iude9 picerna .i.nō vult p̄cedere
Cor notat. ip se sequar dixit. ꝛ ille negat
ensem euaginās s^e hō s^e picerna moriaris
Et gladium nudans. nullus sciet inquit. obito
iudeus dt pctm̄ istud pandet
Ille refert. scelus hoc ista loquetur auis
.i.euolat ex busco tal' auis auē digito mōstrat
Prosilit ex dumo perdix. hanc indice signat
stati āpurat gladio s^e iudei diuitias capit in zabulo corpus
Mox rapit ense caput. et opes metit. in scobe funus
sepelit ꝯplet veloces in mūdo circuit9
Celat. agit celeres annus in orbe rotas
s^e assas .i.regis mense ꝑpinator apportat
Perdices domini cene pincerna ministrat
s^e picerna .i.cessat picerna
Ridet. ꝛ a risu vix vacat ille suo
narrari vult picerna narrare tardat
Rex audire cupit. hic causam dicere differt
s^e ꝯsilij .i.rex ꝛ picerna s^e picerna rex inqrit
Fit locus. ambo sedent. hic silet. ille rogat
riascit hilari fingit leticiā facie
Rex dolet. ꝛ leto mentitur gaudia vultu
ꝯsulatus .i.acqescit
Regis consilium. consilioq; sedet
ꝑpinatorē .i.patibuli .i.dignū s^e regis decernit
Pincernam crucis esse reum sententia prodit
patibulū delictū punit patibuli
Crux meritum flagitat iure fauente crucis
interficias aliquē ꝯsulat
Vt reprimas quemq; nullum tibi suadeat aurum
ꝑ qꝛ bonurē s^e tpalē coēsta rapina diminuit
Nam decus ꝛ vitam mesta rapina rapit

Hic au. po. aliā fa. cui9 documentū est. ꝙ nullus p̄sumat aliū interficere vt capiat bona sua. qꝛ tales ad malū finem deueniūt. Et hoc ostendit nobisq; quendā iudeū. qui magnū portans thesaurū qōdā nemus dum

trāsiret ꝓpter timorē quesiuit ductorē. q̄re regē accessit saluū ab ipso petē
do ꝯductū ꝑ terrā suam Et pincernā regis ductorē suscepit. q̄ vidēs iu
deum magnū ferre thesaurū ipm interficere cogitabat Iudeus aūt atten
dens nequiciā suā dixit ei. p̄cedas tu ego sequar. Pincerna aūt renuit
et euaginato gladio dixit. nullus videbit ꝙ ego te interficiā. Cui iudeus
hec auis reuelabit latrociniū tuū. ⁊ statim ex dumis perdix q̄dā euola
uit. pincerna ꝟbo nō curauit sed iudeū interfecit. ⁊ in zabulo sepeliuit. Po
stea ꝯtigit ꝙ pincerna dn̄o suo ꝑdices p̄sentaret. ⁊ tunc adeo ridere cepit
ꝙ vix a risu se ꝯtinere potuit. Rex aūt hoc videns cām sui risus exq̄siuit
Pincerna vero dilationē petijt. qui postea metu ⁊ minis ꝯpulsus seriem
facti regi narrauit. quō scȝ iudeū interfecisset ⁊ bona eius rapuisset. Quo
audito iratus est rex. ⁊ simulata fronte abiens ꝯsilium ꝯuocauit. ⁊ factū
pincerne ibi ꝓpalauit. Vn̄ ⁊ sentētia mortis ꝯtra eum lata est ꝙ supēde
retur. ⁊ sic in patibulo digne ⁊ iuste suspēsus est

De ciue et miles

s^c diues .i. miles habitāt s^c miles s^c gerit
Ciuis eques sub rege vigent. hic prelia regis
s^c ciuis disponit diuitias miles ciuis
Hic dispensat opes. hic vir et ille senex
odiose ꝯmota buccas incēsa
Inuide perflata genas ignita dolorum
s^c militē ledit .i. ꝓpt̄ honorē
Flammis fax iuuenem mordet amore senis
falsas mentit̄ q̄rimonias
Regis in aure truces fingit de ciue querelas
s^c ciuis .i. dispēsator dissipator s^c ciuis
Est tibi non pastor. sed lupus iste senex
diuitē faciūt auget̄ sua suba .i. furtiuis rebꝯ
Ditant furta senem. crescit sua copia furtis
de thesauro pecunia abcisa
Est sua de censu gaza recisa tuo
ꝯfirmabo .i. mea dicta s^c ꝓpria ꝯfiteri
Firmabo mea verba manu. sua furta fateri
s^c ciuē ꝯpellā .i. duello iudicāte verax
Hunc faciam. bello iudice verus ero
s^c ꝟba turbāt ꝓposita ciuē .i. fragilis senectus
Ista mouent obiecta senem. plus fragilis etas
s^c ciuē turbat .i. infāmia reputat᷒
Hunc mouet. ⁊ senij crimine visus obes
.i. fauent seni duellet
Parcunt iura seni: si pro sene pugnet amicus
s^c ciui dilectio ꝓmij s^c ad duellandā ꝓ ipso
Cui nullius amor senioris arma probat

querit .i. pugnatorē nō inueniē s. p sene
Mendicat pugilem. sed abest qui pugnet amicus
p qz recedit necitate ficta dilectio
Nam refugit viso turbine falsus amor
p qñ sonat falsos pturbat
Dum fortuna tonat fugitiuos terret amicos
diligit .i. sola necitas instruit
Et quis amat quis non sola procella docet
zuiuiū ptrahit ponit .i. pugnā
Cena trahit ciuem. defert vox vna duellum
zmouet hoīes discūbētes q̄rimonia
Sollicitat mensam iusta querela senis
muneribꝫ feci sez pbo
Quos meritis emi multos mihi fecit amicos
longū temp9 s. amicos puertit modicū tpis
Longa dies. cunctos. abstrahit hora breuis
.ex tātis amicis nō fuit
De tot amicoꝝ populo non restitit vnus
s. opem exhibui s. hoīb9 reddit auxiliū
Quamqz dedi multis nemo repensat opem
putabā q̄ete fungi zuenit
Rebar pace frui. mea paci congruit etas
destruxit .i. latens inuidia
Sed mea turbauit gaudia liuor edax
.i. inimico victoriā dederūt s. ego
Hosti multa meo palmam pepigere: tepesco
s. miles .i. fortitudie miles
Ille calet. careo viribus. ille viget
ptractaui s. miles
Arma parum noui. se totum prebuit armis
s. ciui debilis fortis s. militi
Est mihi visus hebes. visus acutus ei
nihil pmittit auxiliū recte ratio
Nil mihi spondet opem nisi iuste gratia cause
debili zquerit defensore .i. cā iusta
De fragili queritur preside causa potens
.i. defectū pauet .i. animi
Corporis eclipsum timet alti copia cordis
p qz debili diffidie s. milit. s. armata
Nam fragili peccat mens animosa manu.

Liber Esopi

.i.falsa splēdide diffamia
Si turpis nitide mendax infamia vite
ingerit splēduisse ꝓdest
Infigit maculas. quid nituisse iuuat
.i.diffidit tristat ciuis ꝯsolat rusticus
Desperat lugetqꝫ senex. hunc lenit arator
s^e arator ciuis arat .i.annale preciū accipiēs
Qui senis arua colit. annua lucra ferens
s^e aratorē mouet misc̄dia accipe .i.pugnā
Me stimulat pietas pro te proferre duellum
aratori s^e manus s^e ad duellandū
Est mihi pro domino dextra parata meo
aduenit s^e ꝯueniēs .i.pugne
Ecce dies oritur. locus est tempusqꝫ duelli
.s.miles ⁊ arator .i.in aīo .i.ꝑiter
Stant pugiles. ineunt mente manuqꝫ simul
militi dedecus duellet talis hō
Est equiti fetidum ꝙ stet ꝙ pugnet arator
estimat s^e a milite nisi miles
Seqꝫ putat victum. ni cito vincat eques
fortitudo nō meminēs s^e mali
Nil de se retinet virtus oblita futuri
s^e manus violētas expēdit ꝟtutes
Dextera corporeas prodiga fundit opes
ꝟbera s^e miles inutiles emittit
Ictus ipse suos steriles expendit in vsus
ꝑcutiēs rusticū seipm plus ledit
Et feriens hostem se magis hoste ferit
fortitudis occultat rusticus
Sed proprie virtutis opes abscondit arator
donec oportunitas tribuat temp⁹
Dum locus expense detur ⁊ hora sue
decipit .s.clipeo repellit ꝟbera
Aut motu fallit. aut armis temperat ictus
s^e arator audax fit s^e manus ꝯsiderat
Et metuens audet. dextra locumqꝫ notat
augmētat ꝟbera faciei
Producit minas frontis vtrumqꝫ iubar
s^e rusticus euigilat intēdit ꝟbera
Dormitans vigilat. ⁊ cessans cogitat ictus
pausa .i.astutie cā metus
Nec mora non artis ratio. sed causa timoris

Cum commento

.i. estimat utens apparet fatuus
Creditur. arte fruens esse videtur iners
.i. letatur miles supasse estimās vilipēdit aratorē
Gaudet eques vicisse putans. spernitq; bubulcum
s. miles abstergit .i. a facie sua
Sudoremq; suum tergit ab ore suo
tardatōem militē pcutit arator
Ecce moram nescit equitem ferit ipse bubulcus
in illā brachij ptē bacul' bubulci pcutit
In cubiti nodum rustica claua ferit
pcussio .s. cubiti tollit
Huius plaga loci totius corporis aufert
virtutē fugit miles s. ad terrā qescit
Robur. cedit eques. secq; cadente sedet
s. ipsi' rustici qescit s. rustic' attēdit s. militē
O bona simplicitas. sedet ipse. notat atq; sedentem
s. ad pugnā miles s. rusticus
Et nisi surgat eques. surgere velle negat
s. tu miles rusticus dt rustico s. dt nō volo
Surge bubulcus ait. cui miles surgere nolo
.i. rustic' s. tu miles rusticū licitū est
Alter ait. sedeas. necq; sedere licet
.i. ppl's mirat .s. regis pns est militi sedenti
Turba stupet: prefectus adest. equitiq; moranti
iubet duellet deuictus recedat
Imperat ut pugnet. aut superatus eat
tardat miles dt supauit rusticus
Heret eques. prefectus ait. te vicit arator
.i. duellū cessat intimat euētus duelli
Pugna cadit. regi panditur ordo rei
dicit inchoatū psequaris pugnā
Rex ait inceptum soluas perfecte duellum
.i. supatiōnē fateat s. miles rusticus
Dedecus explanet ille vel ille suum
duellū reincipit qescit sicut
Pugna redit. milesq; sedet velut ante sedebat
s. tu miles rusticus dt s. surgere dicit
Surge bubulcus ait. non volo miles ait
arator dt nō vis rennuā
Cultor ait. si stare negas. me stare negabo

.i.pugnare intēdas pugnare ꝑatus sᶜ ego rusticus
Surgere si temptes. surgere promptus ero
.i.miles ꝛ rustic⁹ irridet turba ꝑfectus rustico
Ambo sedent: ridet populus. presesq; bubulco
ꝑcipit duelles cede recedit
Intonat. aut pugnes. aut fuge. tempus abit
arator dicit sᶜ miles sᶜ ad pugnā nō vult
Cultor ait. surgat. cadat si surgere negat
verbera ꝑfectus dt verbera miles
Percute preses ait. percute surget eques
rusticū militē deuicti asscribere tytulū
Te decet aut illum victi sibi ponere nomen
sᶜ rustico nō asscribā tytulū rusticus
Hoc mihi non ponam nomen arator ait
sᶜ ego rustic⁹ sᶜ tu miles dedecus ꝑcutere
Surgo. surge miser. nam turpe ferire sedentem
sᶜ rustico sᶜ militi dedec⁹ interire
Est mihi. sicq; tibi turpe sedendo mori
dicit sᶜ militē stimulat miles .s.rusticū
Sic ait. ꝛ timidum stimulat: rogat ille ferentem
sᶜ militi supato rogo .i.vincens recede
Parce mihi victo. supplico victor abi
ꝓspera renouat euētus .s.ciuē sᶜ ciuis .i.successor bonoꝝ
Leta nouat fortuna senem. senis vnicus heres
inscribit meritas acq̄rit rusticus diuitias
Scribitur. ꝛ dignas intrat arator opes
Iusticia vincit robora mal⁹ euētus ostēdit sᶜ fideles
Ius superat vires. sors aspera monstrat amicos
ꝓdest .i.q̄ȝ odiū amicicia dolo fiducia
Plus confert odio gratia: fraude fides
.i.in fine sᶜ libri .i.duob; ꝟsib; intēdit q̄libet
Fine sui gemino versu quod continet omnis
moralizat exponit interi⁹ ꝯtinet
Fabula declarat. datq; quod intus habet

Hic ponitur vna hystoria. cui⁹ documentū est. q̄ꝫ iusticia sp̄ supat inʒ iusticiā. Etiā applicat̄. q̄ꝫ necitatis tp̄e vera dilectio approbat̄. Et q̄ꝫ amicicia ꝑualet odio. ꝛ fides fraudi. Et hoc ostendit̄ nobis p̄ duos famulātes vni regi. s. p̄ ciuem antiquū ꝛ militē iuuenē. Vn̄ isti duo diu seruierūt regi. ꝛ miles cepit inuidere ciui eo q̄ꝫ multā haberet copiam reꝝ tēpalium Quare accessit regē dicens. Iste ciuis nō est vobis pastor immo lupus q̄ꝛ multū ditatus est p̄ bona vestra q̄ furtiue abstraxit. Et q̄ꝫ ꝟba mea

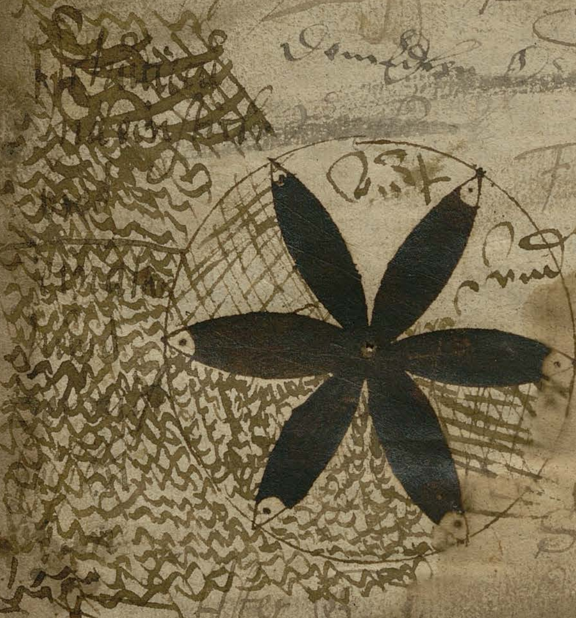
Cum commento

vera sint ꝓbabo corꝑe meo si negare velit. Vñ euocauit ciuem in duellū sed cū multa essent ciui obstacula vnū maius fuit.s.debilis senectus Et ergo rex ꝯcessit ipsi si amicū aliquē haberet q̄ sine p̄mio duellū ꝑ ipso inire vellet.ipm̄ adduceret.q̄re ciuis multos ꝓbauit amicos.sed nullū inuenire potuit q̄ ꝑ ipso duellaret. Tandē magnū pauit ꝯuiuiū omnib⁹ amicis suis narrādo eis iniuriā sibi illatā.sed nullus misertus est eius. Vñ dixit.q̄ndā multos habui amicos.q̄s munerib⁹ mihi ꝓcuraui. nunc aūt nullus opē recōpēsat. putabā em̄ pacifice viuere.s⁊ inuidia turbauit me et qđ magis doleo multi spōdent victoriā aduersario meo.q̄r ipse fortis est ⁊ arma nouit.ego aūt non.⁊ nihil ꝑ me est nisi cā mea iusta. Tūc arator ꝯpatiens dn̄o suo dixit.ego assumā duellū ꝑ te. Qđ audiēs ciuis gauisus est valde.⁊ extūc assignatus est dies duelli. Die aūt deputato cōuenerūt.miles aūt in seipso ꝯfidens putabat primo ictu interficere aratorē.ipsumq̄ȝ clipeo se defendentē fortiter inuasit. ictus suos inutilit̄ expendendo. Aratorē aūt vires suas occultantē circūstans ꝑpl's deuictū putabāt.⁊ q̄ timoris cā se nō defendisset.sed nō fuit ita. Quare miles se vicisse putās abstergebat sudorē a facie sua Arator v̄o ꝯsiderans militē fatigatū clana sua ꝑcussit eum ad nodū cubiti sui.vñ ⁊ miles in terrā cecidit. Qđ videns arator dixit militi.surge o miles Cui miles.surgere nequeo Cui arator.si tu sedeas ⁊ etiā sedere volo. Tūc p̄fectus p̄cepit militi q̄ surgeret ⁊ pugnaret.siñautē se victū daret. Milite v̄o surgere nolēte p̄fectus euentū duelli regi intimauit. quo mandāte duellum prosequi prefectus iterū iussit eos duellare. Tunc surgens arator dixit militi.dn̄e surge. Cui miles.surgere nolo. Cui arator:si surrexeris ego surgā.etsi sederis ego sedebo Tunc cum hoīes circūstantes riderēt prefectus iterū dixit aratori.vel pugnes vel te victū fatearis Cui arator.si ipse surrexerit ⁊ ego surgā. Cui p̄fectus.percute eū ⁊ surget.q̄r vel tu nomē victi habebis vel ipse Cui arator.nomē victi nō habebo.⁊ surgēs dixit militi.surge o miser.turpe est em̄ mihi te sedentē ꝑcutere.silr̄ turpe est tibi sedendo mori. Et eum surgere nolentē pungere ⁊ ꝑcutere cepit. Tūc miles rogauit eum vt sibi ꝑceret se victū fatendo Videns hoc ciuis valde gauisus est.⁊ aratorē omniū bonoꝝ suoꝝ heredē ꝯstituit ꝓ eo q̄ ipm̄ a morte liberauerat. Et ꝑ hoc ostendit̄ quis sit verus amicus ⁊ q̄s falsus In fine dicit̄ q̄ moralitas cuiuslibet fabule in fine duob⁹ semꝑ ꝯcludit̄ versib⁹

Moraliter ꝑ ciuem intelligit̄ vir bonus ⁊ religiosus.ꝑ militē intelligunt̄ mali ⁊ inuidi. q̄ sꝑ interp̄tant̄ opera iusti ad malū.dicētes q̄ si quid boni faciat hoc ꝓpter vanā gl'am facit. Et tandē cum iste bonus ⁊ religiosus in senectute ꝯstitutus fuerit ⁊ in extremitate vite sue.in qua ipm̄ duellare oportȝ reddendo rōem pro omnib⁹ factis suis. ⁊ cum nō inuenit aliquē amicū quo se defendat a morte eterna.postremo venit rusticus.i. fides bona ⁊ recta liberās ipm̄ de manib⁹ inimici.i.dyaboli. A quo nos liberare dignet̄ qui trinus ⁊ vnus regnat in secula seculoꝝ

Esopus fabulator p̄clarissimus cum suis moralizationib⁹ ad nostri instructōem pulcherrime appositis Impressus anno salutis nostre M cccc.xcij. tercio kalendas Octobris

Liber Sigismundus

Franciscus

Alter

Sigismundus

